

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6,

Misli ob 20 letnici versajskega miru

Danes je minulo 20 let, ko je bila v galeriji zreal v kraljevskem gradu v Versaillesu pri Parizu podpisana mirovna pogodba, ki nosi ime versajskega miru in ki je končala vojno z Nemčijo ter ustanovila Zvezo narodov kot varuhinjo novega, v tej mirovni pogodbi določenega političnega reda v Evropi. Druge mirovne pogodbe, kot na primer saintgermanska, ali severna, ali trianonska ali neuillyska, ki so zaključile vojno z Avstrijo, Turčijo, Madžarsko in Bolgarijo, so bile sestavljene v duhu versajske mirovne pogodbe in tvorijo z njo eno samo veliko enoto, ki ji je 20 let povojne zgodovine dalo skupno ime: Versailles.

Takrat, ko so z velikimi slovesnostmi podpisovali listino, ki je napravila konec strašnemu, štiri leta trajajočemu klanju omikanega človeštva, listino, ki je dala svobodno samostojno državno življenje skozi stoletja tlačeni narodom, so si domišljevali, da je bilo opravljeno delo, ki bo za dolge, dolge dobe, morda sploh za trajno, onemogočilo vojno. Mladi narodi so vstali ter so si z veliko pridnostjo začeli ustvarjati svoje nove domove. Stoletne krivice so bile pozabljene pod zagonom mladostnega življenja, ki ni dovoljevalo, da bi gledali nazaj, ampak samo naprej, naprej proti boljši bodočnosti. Zveza narodov je mogočno zaživela ob Zenevskem jezeru kot prostovoljno od vseh izbrana in od vseh spoštovana varuhinja novega roda, čuvar pridobljene svobode, zaščitnica izravnanih pravic, zagovornica malih v družini velikih narodov.

Ze takrat, ko se je mirovna pogodba podpisovala, so bili med državniki in zasebniki obeh strani, ne samo tiste, ki je račun plačevala, ljudje, ki so dejali, da pogodba ni dobra, da nosi v sebi kal novih vznemirjenj, seme smrti. Rekli so, da je bilo v pogodbi preveč kompromisov, vse preveč mostičkov, ki so bili povezani čez zeva-joča brezna, vse preveč tajnih pridržkov in nestvarnih spekulacij glede bodočnosti. Da je v njej tudi mnogo neljalnih zahrbtnosti in samoljubnih poželenj, namesto da bi bila pogodba, ki je zaključila najbolj krvavo poglavje v zgodovini človeštva, izbrušena, vseh osebnih nagibov očiščena in na zakone nemiljivega prava zgrajena postava, po kateri si bodo narodi lahko uredili lepo medsebojno sožitje v skupnem stremeljenju za duhovnimi in gmotnimi dobrinami.

20 let je minulo od slavnostnega dejanja v Versaillesu. 20 burnih let. Jubilej obhajamo sredi novih tegob, ki človeštvu stiskajo srce v strahu, da se ne bliža še hušja doba od one, ki jo je versajski mir zaključil. V teh 20 letih se je versajski zgradba zrušila. Meje, ki jih je potegnila, so odnesle nenadne politične burje. Svobode, ki jih je narekovala, so spet utonile. Sodelovanje, kot si ga je zamišljala, se je spremenilo v sovražna trenja. Sile, ki je mislila, da jih je zagrebala, so ne pričakovano dvignile in zavzemajo poveljujejoč postojanke. Zaveš dolgega miru se je plašno umaknila trepetanju pred novimi vojnami. Roke, ki so napele mišice za mirovno delo, kujejo orožje za nova uničevanja. O Zvezi narodov, tej s tolikimi upi ožarjeni mednarodni ustanovi, pa sredi prepričev, ki odmevajo po vsem svetu, in sredi hrupa orožarn, ki blijujejo morilno orožje, ni tako rekoč več ne duha ne sluha. V zgodovini bomo redko kdaj našli mirovno pogodbo, ki bi bila v kratkem razdobju 20 let doživela usodo, kot jo je pogodba, sklenjena v Versaillesu.

Ni seveda naša naloga, da ob dvajsetletnici podpisa te mirovne listine gledamo nazaj in preiskujemo, kje ležijo vzroki njene usode. Ne bomo poslušali tistih, ki pravijo, da se je zrušila zaradi tega, ker je bila premalo temeljita, ne tistih, ki trdijo, da je bila krivična, marveč je boljše, da prošlosti obrnemo hrbet in iščemo odgovor na vprašanje, kaj storiti danes, da se vrtnice, ki je človeštvo zajel, ne razpeni in ne pogoltno Evrope in njene omike.

Kakor nalašč prihaja glasilo Vatikana »Osservatore Romano«, ki je pretekli petek pod naslovom »Umetno ozračje« objavil članek, v katerem se zrealijo mirovni ideali sedanjega vladarja katoliške Cerkve. Govorec o propagandi zastupljenja, ki se je razlila med javno mnenje in ki z neprestanimi napadi, sramoteni in žaljivimi tako rekoč z obema rokama razpihuje nasprotja, ki jih je itak dosti med posameznimi narodi, pravi vatiškano glasilo, da smo prišli na razpotje, ko bo treba končno javno izbrati. »Kdor zares želi miru, odkritosrečno in iskreno, ga ne bo pripravljalo samo v diplomatičnih okoljih, marveč in predvsem med množicami in v vsem javnem mnenju, kajti sicer se zna zgoditi, da takrat, kadar bodo državni mir iskreno hoteli, razjarjene in druga proti drugi nahujskane množice o miru ne bodo več hotele slišati.« Od Pariza do Rima, od Turina do Arachona, od Berlina do Madrida govori o miru in ga na eni strani predstavljajo kot sad pravičnosti, na drugi strani kot plačilo za toliko prelite mlade krvi. Toda ta mir je na najvišjih vrhovih zavil v vedno hušji pesimizem. Obdaja ga nekako ozračje umetne vojne. Dan za dnem se dvigajo nove črne plasti, ki ga zavilajo, tako, da človeška srca vedno hušje občutijo bližajočo se katastrofo, ker sinjega neba ne vidijo več. Mir je postal podoben lepi zgodbi v nedosegljivi višini. Okrog podnožja gore pa se zbira vsa z zlobo prenasličena stvarnost, ki v to zgodbo ne veruje več in ki govori, piše in misli, kakor da bi miru zares ne bilo, niti hrepenenja po njem. Članek potem pozivlja vse odgovorne ljudi, ki jim je poverjena dolžnost, da vodijo usodo človeštva, naj se zavedajo, da vsako resno mirovno delo predpostavlja nujnost, da se hrepenenje po miru vzdržuje med množicami, v javnem mnenju in zaključuje s sledečim stavkom: »Mi, ki verujemo v božjo previdnost verske in zgodovinske pravičnosti, opozarjamo, da ona hodi vedno le po tistih potih, ki so jih odprli in izravnali ljudje, ki so vredni, da jim božja previdnost ponudi odrešilno roko.«

Ob 20 letnici podpisa mirovne pogodbe v Versaillesu se bomo torej spomnili, da je »sredi ozračja umetne vojne« dolžnost nas vseh, da po želji sv. očeta z vsemi možnimi gojimo iskreno in pošteno hrepenenje po miru, da bomo vredni, da nam božja previdnost ponudi odrešilno roko.

Boji na mandžurski meji

Uradno sovjetsko poročilo govori o 56 sestreljenih japonskih letalih Japonci imajo namen da zasedejo vso Mongolijo?

London, 26. junija. AA. Reuter poroča iz Moskve, da je bilo izdano uradno poročilo, ki potrjuje, da se mesec dni vodijo na mandžurski meji velike borbe na zemlji in v zraku. V teku borb 22. in 24. junija je bilo sestreljenih 56 japonsko-mandžurskih ter 14 mongolskih in sovjetskih letal.

Uradno poročilo trdi, da je v zračnih borbah na mandžursko-mongolski meji sodelovalo čez 300 sovjetsko-mongolskih in japonsko-mandžurskih letal. Japonci so imeli 400 mrtvih ter veliko število ranjenih. Do omenjenih borb je prišlo zaradi napada japonsko-mandžurskih čet na Zunanjo Mongolijo. Uradno poročilo istočasno zanika japonske vesti, da bi bile mongolske ali sovjetske čete prekoračile mejo, vendar pa prizna, da so mongolsko-sovjetska letala slučajno letela nad ozemljem ob mandžurskih jezerih.

Francoska poročila

Moskva, 26. junija. AA. Havas: Ob priliki zadnjih spopadov ob mongolsko-mandžurski meji je mongolska vojska imela 40 mrtvih in 70 ranjenih. Med dokumenti, ki so jih našli pri treh japonskih generalštabnih častnikih, posebno pa pri podpolkovniku Adžumi, ki so padli v teku zad-

njega spopada, so našli avtentično odredbo generala Kamatubare, poveljnika 23. japonske divizije, da mora divizija z lastnimi silami uničiti nasprotnika v Zunanji Mongoliji ter obrečju reke Kalkin, in to v zraku in na suhem.

Dne 28. maja je skupina japonskih lovskih letal in bombnikov letela nad mongolskim ozemljem ter napadla dve letališči mongolske vojske. Mongolska letala so se šele pozneje dvignila in stopila v borbo. V teku borb je mongolsko-sovjetsko letalstvo izgubilo 9 letal, Japonci pa dve letali, vendar pa so bili napadalci prisiljeni pobeigniti ter se vrniti na svoja oporišča. Japonska letala so imela veliko prednost, ker se mongolska in sovjetska letala niso mogla pravčasno dvigniti.

Dne 22. junija so japonska letala izvedla ponoven napad. Sovjetsko letalstvo se je spustilo v borbo s 95 letali ter sestrelilo 29 japonskih letal, medtem ko jih je izgubilo samo 12.

Za moskovskimi kulisami

Sovjeti zahtevajo vpogled v vojne načrte Francije in Anglije

Francoski generalni štab proti, ker se boji, da jih Sovjeti ne bi izdali Nemčiji...

Zürich, 26. junija. TG. Švicarski list »Neue Zürcher Zeitung«, ki skuša podajati nepristransko sliko o zunanje-političnih dogodkih piše o angleško-sovjetskih pogajanjih v Moskvi, da ni res, da bi bilo jamstvo za nedotakljivost baltskih držav edina ovira, ki preprečuje sporazum med obema državama za sklenitev vojaške zveze. Sam angleški ministrski predsednik Chamberlain je pred spodnjim domom priznal, da se v Moskvi pogajajo tudi še o nekaterih drugih vprašanjih.

List je na poučenih virih izvedel, da spada med ta »druga vprašanja« prvenstveno tudi zahteva sovjetske vlade, da se morajo začeti razgovori med generalnimi štabi Rusije, Anglije in Francije pred podpisom zavezniške pogodbe. Sovjetska vlada bi namreč rada vedela, kako zavezniške obljube, ki jih bosta Anglija in Francija dali na papirju, stvarno izgledajo v resnici. Sovjetska vlada hoče vedeti, če bodo zapadne velesile sploh v stanu pomagati sovjetski Rusiji, ako bi se zapletla v vojno, in v koliki meri bi morale pomagati. Zato je razumljivo, da želi sovjetska vlada dobiti vpogled v vojne načrte, ki sta jih izdelala francoski in angleški generalni štab.

Do sedaj je ta sovjetska zahteva stala v ozadju za zahtevo po jamstvu za varnost baltskih držav. Toda na poučenih mestih vlada prepričanje, da jo bo sovjetska vlada takoj potpisala v ospredje, kakor hitro bo »baltski zahteve« ugodeno. Angleška vlada, ki se je jamstvu za baltske države najbolj upirala, proti zahtevi sovjetskega generalnega štaba nima velikih ugovorov. Angleški štab je pripravljen, položiti karte na mizo. Upira pa se Francija, ki je bila v baltskih jamstvih popustljiva. Zakaj se upira francoski generalni štab. Pravijo, da je imel slabe izkušnje.

Sovjeti izdali francoski načrt za križarko - Italiji

Pred leti, ko je v Parizu vladala še ljudska fronta, so sovjetski vladi »posodili« francoske načrte za gradbo oklopne križarke. Kaj je naredila sovjetska vlada? Naročila je gradbo sovjetske križarke v italijanski ladjedelnici v Genovi ter s tem načrte za križarko izročila italijanskim vojaškim izvedencem. Francoska vlada pa je stavila predpogoj, da se sme sovjetska vlada teh načrtov poslužiti edino v svojih ladjedelnicah. Tako je sovjetska vlada Italijanom izdala važne gradbene tajnosti francoskega vojnega brodograja. Francoski generalni štab se sedaj boji, da se ne bi ta igra ponovila in da ne bi Stalin, potem ko si je natančno pregledal vojne načrte francoskega generalnega štaba izjavil, da noče s Francijo podpisati nobenih zvez, marveč bi šel k protivniku! Kako lahko bi na ta način Nemčija prišla v posest francoskih vojaških načrtov...

»Figaranc« poroča iz Londona, da je angleški veleposlanec v Moskvi Seeds predložil Sovjetom nove predloge. V angleškem zunanjem ministristvu je vladalo sinoči prepričanje, da bo mogoče doseči zadovoljive uspehe - ako bosta angleška in

Poročila o nemških pogajanjih z Rusijo

List poroča, da so prispele v London iz Berlina poročila, ki potrjujejo, da namerava nemška vlada predložiti sovjetski Rusiji dopolnitev gospodarskih sporazumov ter da bodo v kratkem predlagali Nemei sovjetski Rusiji tudi politična pogajanja. Nemske vodilne osebnosti smatrajo, da protikomunistični pakt ne bi bil ovira za sklenitev nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Rusijo. Protikomunistični pakt se po zatrevanju nemških krogov nanaša samo na inozemstvo in ne na Rusijo.

Italija o turških paktih

»Giornale d'Italia« o potrebi »naglih dejanj«

Rim, 26. junija. b. Odstop Aleksandrete Turčiji ne smatra italijanski tisk le za akt, ki je kompromitiral dosedanje stanje v Sredozemskem morju, temveč tudi kot precedens za splošno revizijo sistema mandatov, ki je na priporočilo vlade Velike Britanije in Francije bil ustvarjen z versajsko pogodbo.

Direktor »Giornale d'Italia« Virgino Gaida opozarja na sledeče:

1. Z odstopom Aleksandrete je Francija prekršila mednarodno obveznost, ker je kot mandatna sila odstopila Turčiji del področja, ki je sestavno ozemlje Sirije. Mandat ne daje državi sile, ki je mandatarika vrhovne oblasti in zato ne more po svoji volji razpolagati s tem ozemljem, temveč je s tem prekršila mednarodno obveznost ter izvršila dejanje, ki je v nasprotju s sklepom vseh onih sil, ki so ustvarile mandatni sistem.

2. Ta odstop je izveden proti volji sirijskega ljudstva in Arabci se zavedajo, da je Francija kršila njihove pravice ter z izročitvijo Aleksandrete izvedla nevarno diplomatsko mešetarstvo.

3. Z enostranskim postopkom je Francija končno javno razveljavila mandatni sistem, kar bo na škodo Francije in njenih zaveznic.

4. Pred francosko-turškim paktom je bil sklenjen istotak pakt z Veliko Britanijo. Zaradi tega je Velika Britanija dobila obljube od Turčije, ki so še vedno tajne, nanašajo pa se na koncesije, ki dajejo britanskemu brodograju možnost, da se poslužijo luke Aleksandrete.

5. Francosko-turški pakt, kot tudi britansko-turški sporazum imata za cilj neke misteriozne

Beck pojde v Moskvo

London, 26. junija. b. »Daily Express« poroča iz Varšave, da se bo poljski zunanji minister polkovnik Beck v kratkem podal v Moskvo ter se pogajal za vzpostavitev boljših odnosov med Poljsko in sovjetsko Rusijo. Beck bo stajel vs Poljske, da pridobi baltske države za sprejem sovjetskega jamstva v njihove meje, kar bo v velikem obsegu vplivalo tudi na britansko-sovjetska pogajanja.

Ze 24. junija so japonska letala ponovno napadla Zunanjo Mongolijo. Napada se je udeležilo 60 letal, ki se jim je zoperstavilo 60 mongolsko-sovjetskih letal. V teku borb je bilo sestreljenih 25 japonskih letal, medtem ko je sovjetsko-mongolsko letalstvo izgubilo samo dve letali.

Od tega dneva dalje ni bil zabeležen noben nov spopad na meji mongolske republike in Mandžuka. Sovjetsko-mongolske čete se nahajajo točno na državni meji vzhodno od reke Kalkin. Za časa spopadov sovjetsko-mongolske čete niso prekoračile meje. Samo letala so bila prisiljena leteti nad mandžurskim ozemljem, ko so preganjala japonska letala.

Tokio, 26. junija. AA. (Havas): Agencija Domej poroča, da postaja protizakoniti pritisk sovjetskih oblasti na japonske ribiče vedno resnejši. Položaj postaja zaradi tega vedno težji, posebno še, ker se začne v kratkem čas velikih ribolovov. Sovjetske oblasti so prepovedale prenos ribičkih priprav iz lovišč, kjer je ribolov bil na osnovi sporazuma prepovedan, v lovišča, kjer je ribolov po sporazumu dovoljen.

London, 26. junija. TG. »Daily Telegraph« poroča, da so v London sprejeli poročila, da se Nemčija zelo trudi, da bi sovjetski Rusiji dokazala, da ne bo imela nobenih koristi od zveze z Anglijo. Nemški zunanji minister je svoje pobude postal v Moskvo potom nemškega veleposlanika von Schulenberg, ki je obvestil sovjetsko vlado, da je Nemčija pripravljena skleniti obsežno gospodarsko pogodbo ter da bi si lahko obe državi drug drugemu obljubili, da se ne bosta napadali in da bosta dovolili, da vsaka na svojem prostoru dela kar hoče.

Nova angleška navodila

»Daily Telegraph« prinaša danes članek svojega diplomatskega urednika, ki pravi, da so snovi dobili v zunanjem uradu novo obsirno poročilo iz Moskve. Iz poročila se vidi, da so zastopniki Velike Britanije in Francije dovolili nove koncesije sovjetskemu stališču in da se sme računati z ugodnim potekom nadaljnjih pogajanj. — Diplomatski urednik pravi dalje, da sta londonska in pariška vlada sestavili nove dopolnilne smernice za svoje moskovske zastopnike.

oblike za organizacijo balkanskega miru, s čemer se bodo izvale nove motnje in načela nova vprašanja, ki niso v skladu s potrebo miru.

6. Sporazum, ki sta ga Velika Britanija in Francija sklenili s Turčijo, predstavlja nov člen v verigi obkoljevanja.

Gaida je končal svoj članek z opominom, da se Italija teh napadalnih nakan ne boji, temveč da se zaveda svoje sile in vseh možnosti za nagla dejanja v mednarodnem obrambnem sistemu.

Turki odgovarjajo

Ankara, 26. junija. c. Danes turško časopisje zelo ostro zavrača pisanje raznih tujih listov o tem, zakaj je Turčija podpisala najprej pogodbo z Anglijo, pozneje pa še s Francijo.

Ko je Turčija podpisala pogodbo z Anglijo, so tuji listi pisali, da bo Turčija v potrebi poslala v Egipt armado 100.000 mož braniti Nil in Suez. Sedaj po podpisu pogodbe s Francijo pa pišejo listi, da bo Turčija poslala v Egipt armado 250 tisoč mož.

Listi zavračajo vse te trditve in poudarjajo, da se širijo te vesti iz teh namenov:

1. Egipt je bil včasih turška dežela in bi zato bilo treba opozoriti Egipt, da bi bila navzočnost turške armade v Egiptu nevarna za neodvisnost Egipta;

2. javno mnenje v Egiptu se naj zaveda, da zavezništvo z Anglijo nima nobene cene, ker je morala Anglija Turčijo obvezati, da bo branila Egipt;

3. turška armada bi morala iti v Egipt skozi Sirijo in Libanon ter Palestino, bivše turške dežele in vse te dežele bi se lahko temu uprle, boječ za svojo svobodo;

4. angleški dominijoni se naj prepričajo, da je Anglija že tako slabotna, da bo njene prometne zveze v Sredozemskem morju morala braniti Turčija.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, jasno. Zemunska vremenska napoved: Povečanje oblačnosti na zahodu s krajevnimi plohami, delno oblačno na vzhodu in na jugu. Ohladitev v zahodni polovici, toplo na vzhodu.

Politični zapiski

Končni sporazum na vidiku?

Po glasovih pregovorih, ki so navadno dobro poučeni, je delo za sporazum storilo v zadnjih dneh velik korak naprej. Na eni strani se je razčiščenje v stranki JRZ začelo pod zelo ugodnimi znamenji in se čuti danes vladna stranka še močnejša. Kakor je bila ter se upravičeno zaveda, da je večina srbskega naroda z njenim delom in nameni soglasna. Obe stranki, ki se trudita za sporazum, to je vladni predsednik in dr. Maček, sta začutila nujno potrebo, da se še bolj napno vse sile, da pride do sporazuma. Pravijo, da se je našla nova oblika za rešitev hrvatskega vprašanja oziroma sporazuma in da sta se obe stranki sporazumeli glede izpremembe nekaterih predlogov, ki sta jih kakor vemo, svoj čas skupno sprejeli in podpisali. Pravijo, da so te spremembe sklenjene v soglasju med obema in da ne bodo izvale nobenih zapletov in motenj. Razgovori se bodo že te dni začeli, ako se morda že niso.

Glasovi inozemskega tiska

Journal de Geneve od 20. t. m. prinaša dopis Jeana Martina, ki je bil na Hrvaškem in se razgovarjal tudi z dr. Mačkom. Martin pravi, da je popolnoma zmotno mnenje inozemstva, posebno Francozov, da hrvatski misel podpiruje Nemčija. Nato podaja zgodovino tega vprašanja in pravi, da gre Hrvatom samo za pravico, ki jo hočejo doseči zakonitim potom, ne pa s silo. Švicarski novinar govori o osnutku sporazuma, ki sta ga bila podpisala dr. Maček in Cvetkovič in govori potem o političnem položaju, kakršen je danes. Pravi, da mu je dr. Maček dejal, da se borba za hrvatsko pravo odločno nadaljuje.

Frankfurter Zeitung prinaša poročilo svoje- ga dopisnika iz Budimpešte, ki pravi, da je dr. Stojadinovič že takoj, ko je bil odstranjen od oblasti, skušal razbiti JRZ.

Schlesische Tagezeitung ima poročilo iz Belgrada, v katerem je rečeno, kako nekateri skušajo zvariti skupaj nacionalni blok, ki naj reši centralizem. Ta blok, pravi list, obstoja od 25 poslancev JRZ, ki jih vodi bivši trgovski minister Kabalin, potem je brezpomembna Ljotičeva skupina in tako zvani borbaši pod vodstvom Hodžere, ki prav tako kot Ljotič, ni dobil pri zadnjih volitvah nobenega poslance. V Belgradu, pravi list, na ta blok gledajo s prepričanjem, da bo njegovo delo brez pomena in uspeha.

Stampac piše, da je predsednik vlade Dragiša Cvetkovič zadovoljen, ker se je otrese nezanesljivih ljudi. On bo v skupščini imel vedno znatno večino. Stampac sodi, da je za vlado boljše, da se je dr. Stojadinovičovo delo razkrijalo, ker se zdaj ee nima več bati kakšnega nenadne napada v primeru zaključitve sporazuma s Hrvati.

Piccoloc pa pravi, da Stojadinovič ni dosegel ničesar drugega, kakor da je izval protireakcijo, ki je samo koristila Hrvatom in predsedniku vlade.

Opozicija dr. Budaka

Kakor je znano, ima tudi HSS svoje skrajno levo krilo, oziroma nekaj hudih opozicionalcev, ki so in delajo izven stranke, pa tudi v njej sami. To se je zopet pokazalo te dni, ko so izkličili iz HSS katoliškega župnika v Sarajevu Božidara Bralo. Bralo je namreč napadel Mačkovega poslanca dr. Suteja, češ da je s pomočjo policije prepovedal predavanje dr. Milana Budaka, ki je delj časa v opoziciji proti dr. Mačku, kakor tudi, da je dal zapreti nekatere mlade ljudi seljačkoga pokreta. Očitno mu je tudi, da je dobil od belgrajske vlade denar. Dr. Sutej ogorčeno zavrača te klevete in pravi, da bo svoje nasprotnike izročil sodišču, če ne doprinesejo javno dokazov ali pa svoje trditve javne ne prekličejo.

Dr. Mile Budak potuje te dni po Bosni, kjer ima sestanke z opozicionalnimi pristajki HSS. Predaval pa ni. Ko je bil v Sarajevu, se je oglašil pri nadškofu Šariću, pri katerem je bil dve uri in pol.

Sporazum je državno vprašanje

Spričo praznika Vidovega dne 28. t. m. je Hrvatski dnevnik objavil članek, ki se peča s tem praznikom in navezuje nanj načelne misli glede sporazuma. Vidov dan pomeni v življenju srbskega naroda, da se narod kljub sporom in sobičnosti velikašev more končno uveljaviti tudi proti močnejšemu sovražniku v ljubezni in trajnem delu za svobodo. V znamenju vidovdanskega odpora so srbski politični delavci v srbskem ljudstvu zbirali vse sile za odpor proti osvajalcem in so tako pripravili svoje narodno vstajenje. Zato nam bo razumljivo, zakaj so izbrali Vidov dan za datum zakonjenja prve državne ustave skupne države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pašič je bil namreč srbski državnik, ki Jugoslavije ni razumel kot novo državo, ampak jo je smatral samo za razširjeno Srbijo. Toda s tem je smisel Vidovega dne in njegov moralni pomen izkvaril, ker ta misel je bila v tem, da se poštovno brani lastna pravica, ne pa da se kršijo pravice drugih. Vidovdanska ustava je ustvarila tako brezdno med Srbi in Hrvati, da to čutimo še danes. Deset let pozneje se je zakonila brez parlamenta druga ustava, ki je očitno samo začasna značaja. Toda prav tako, kakor so nekateri, ko se je razpravljalo o vidovdanski ustavi, nastopali tako, kakor da je ona večna, prav tako nastopajo danes Stojadinovičevi ljudje, ko gre za drugo ustavo. Tudi te bi ti ljudje hoteli dati večnosti, ki ji ne pripada, niti z ozirom na razmere, v kateri je bila objavljena, niti z ozirom opetovano jasno izrečeno misel njenega zakonitelja samega. Ako je Jugoslavija skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem mora nujno biti urejena tako, da se v njeni uredbi odraža volja vseh treh narodov, ki jo sestavljajo, tako da bodo zadovoljni vsi trije. To pa je mogoče doseči samo, če se bo država uredila sporazumno, in zaradi tega ideja sporazuma ni in ne more biti samo neka posebna hrvatska ideja, katera se čele mora boriti, da se uveljavi, ampak ta ideja je naravnost državna ideja. Kdor ni za sporazumno ureditev državne skupnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, ta sploh ni za skupnost kot izraz složne volje, to pa pomeni, da je proti moralnim temeljem države same. Moč vidovdanske misli je bila v njeni etični pravico ljubezni. Zaradi tega se bo mogla vidovdanska misel v srbskem narodu resnično pogledati samo takrat, kadar bo tudi ona doprinesla svoj veliki delež k pravični ureditvi odnosov s hrvatskim narodom, tako da bodo ti odnosi sloneli na močnih temeljih prava in svobode tako hrvatskega kakor srbskega naroda. Kdor pa boče zakriviti svojo hegemonistično politiko z idejo Vidovega dne, ta taji tiste moralne sile, ki so obranili srbski narod od propada in ki so temu srbskemu narodu omogočile osvoboditev od tuje oblasti.

Tabor prekmurske mladine

Minister dr. Krek o slovenski zemlji, ki sta jo posvetila sveta brata Ciril in Metod

Murska Sobota, 25. junija.

Prekmurski mladinski tabor v Murski Soboti je preteklo nedeljo pokazal, kako mogočno se je že razpredla po Prekmurju organizacija naše katoliške prosvete. Od blizu in daleč je prihitela navdušena mladina na tabor. Najprej so udeleženci pred cerkvijo priredili prisen sprejem gradbenemu ministru dr. M. Krecku, ki ni hotel zamuditi te tako lepe manifestacije prekmurske mladine.

Začetek slovesnosti je bil mogočen sprevid, v katerem je korakala katoliška prekmurska mladina skozi ulice Murske Soboti proti parku, v katerem je bil postavljen čisto okrašen oltar za mašo na prostem. Na čelu sprevida so vozili kolosarji, ki so okrasili svoja kola s cvetjem, zelenjem in državnimi zastavami. Za njimi so se vrstili člani fantovskih odsekov in članice dekliških krožkov. Pestro sliko sprevida so oživljali številni prapori, katerih je bilo 20, za strumen korak pa sta igrali dve godbi krepke koračnice. Povsod ob poti je sprevid pozdravljala gost špalir navdušenih gledalcev.

V parku je bila najprej sveta maša, katero je daroval dekan Krantz, ki je imel tudi globoko zasnovan cerkveni govor. Po maši, katero je množica pobožno spremljala z ubranim petjem, se je začelo veličastno zborovanje — glavna točka mladinskega tabora v Murski Soboti.

Na zborovanju je bilo nad 6000 ljudi. Zborovanje je začel predsednik soboškega Prosvetnega društva Janko Škraban. Pozdravil je najprej gradbenega ministra dr. Miho Kreaka, nato pa glavarja Bratino, dekana Krantza, poslanca Bajleca, kapelana Vatova, banskega svetnika in predsednika Prekmurskega tedna, mureskoboškega župana Hartnerja, ravnatelja soboške gimnazije inž. Zobca, prvega podpredsednika gasilskega društva Bogdana Pogačnika, predsednika soboške gasilske župe Josipa Benka, zastopnice katoliškega ženstva, župane okoljskih občin in druge zastopnike prekmurske javnosti. Po pozdravih je dal besedo takoj gradbenemu ministru dr. Mihi Krecku, ki je po lepem uvodu, v katerem je poudaril dve značil-

nosti iz pridige g. dekana Krantza, naslovil krasne besede na prekmursko mladino in je med drugim izjavil:

»V prestolnici naše prelepe Slovenske Krajine, ki sta jo s svojim delom prosvetila sveta brata Ciril in Metod in ki je v svoji tisočletni zgodovini znala obraniti svojo slovensko samobitnost, praznuje danes praznik tiste mladine, ki je rojena v Jugoslaviji. Ta mladina pa je, hvala očetom in materam, ki so mladi rod pripeljali v skupno domovino, izpovedala, da hoče zdaj in v bodoče po naukih krščanske vere živeti, trpeti in se žrtvovati in živeti krepostno krščansko življenje.«

Potem je minister dr. Krek govoril o nalogah današnje mladine, ki naj se zlasti tu na meji izdejstvuje v kulturnih društvih in organizacijah, kjer naj kleše svoj značaj in širi obzorje, da bo ne samo privlačna sila za one, ki imajo sree, ampak da bodo tudi drugi imeli spoštovanje do te zemlje in do ljudi, ki prebivajo na njej. Končal je svoj temperamentni govor, ki so ga zborovalci večkrat prekinili z navdušenim odobravanjem in vzklikanjem, z izrazi trdnega upanja, da bo današnje zborovanje katoliške mladine dalo pobudo za razširjenje prosvetnih organizacij po vsem Prekmurju in da bo kmalu mogel pozdraviti vso mladino naše Slovenske Krajine z bratskim in sestričnim pozdravom: Bog živi!

Za njim je spregovoril poslanec za mureskoboško okraj g. Bajlec, ki so ga navzočini tudi navdušeno pozdravili. Poudarjal je veliko življenjsko energijo ljudstva v naši Slovenski Krajini, ki je v tisočletnem suženstvu ohranilo svoj jezik in svoj narodni obraz. Zaupanje v Boga in v svoje voditelje je vodilo ljudstvo skozi zgodovino v svobodno državo. Tudi zdaj v teh težkih časih je naša edina pot, da se zgrnemo na taborih okoli svojih voditeljev.

Za poslanecem Bajlecem sta govorila še zastopnica dekliških krožkov iz Murske Soboti Gizela Koudila in predsednik fantovskega okrožja Franc Kerec. S tem je bilo lepo zborovanje končano. Po zborovanju je minister dr. Krek prisostvoval gasilskim vajam in mimohodu.

Mladinski tabor v MARIBORU

V DNEH OD 29. JUN. DO 2. JUL. 1939

Maribor, 24. junija.

Se nekaj dni nas loči od Mladinskih dnevov, na katerih bo slovenska mladina na veličasten način manifestirala moč svoje ideje in razvoj svojih sil. Že dolge mesece se vršijo za te velike dni priprave, ki postajajo sedaj vidne tudi že na zunaj.

Ves Maribor živi sedaj pod vplivom priprav za tabor. Veliko veselje je vzbudila vest, ki jo je objavil današnji »Slovenec«, da je prevzel pokroviteljstvo mariborskega tabora Nj. Vel. kralj Peter II. Prav tako vzbuja veliko zadoščenje spogočilo, da se ga bo udeležilo toliko odlič. dostov, med njimi člani vlade, senata in narodne skupščine. Zato je popolnoma umestno, da si bo nadelo mesto za te veličastne dni slavnostno obleko.

Vršijo se že velike priprave mesta, Mariborske ulice bodo okrašene tako, kakor bi bile lanske leto ob priliki nameravane proslave 20-letnice. Mestna občina bo okrasila kolodvor ter prostor pred kolodvorom in pa glavne ulice, to je Aleksandrovo cesto, Glavni trg, Kralja Petra trg ter Masarykovo in Tržaško cesto do stadiona SK Zeleničarja. Na teh ulicah in trgih se bodo odigravali glavni zunanji dogodki izleta. Prostor pred kolodvorom bo imel dve vrsti zastavnih drogov, ki bodo med seboj povezani z zelenjem. Vzdolž vse Aleksandrove ceste do Slovenske ulice bodo na obeh straneh rdeči drogovci z zastavami. Slovenski in Goeposki ulici bodo zastave s hiš dale ilak dovolj svečan izgled, zato pa bo tembolj okrašen Glavni trg. Na vsak kandelaber pride zastava, okrog srednjega prometnega otoka pride venec drogov z zastavami. Lepo bo ozaljšan draveki mest. Kralja Petra trg dobi pa tudi okrog prometnega otoka venec drogov in zastav. Isto sliko, kot Aleksandrova, bo imela Masarykova ter Tržaška cesta. Dobro je, da so bile že lanske leto pripravljene v asfaltu vse ulice za zastavne stebre.

Posebna opozorila

Se je žasl Uvečbajte pesmi!

Se enkrat opozarjamo, da se naučite vseh pesmi, ki so v taborški knjižnici! Ni še prepozno! Zlasti praznik sv. Petra in Pavla lahko porabite, da jih dodobra uvečbajte!

Pritegnite tudi mlade in mladenke in še druge, ki bodo prišli na tabor! — Ne pozabite na državno in fantovsko himno! Besedilo kakor je v knjižnici. Pri državnih himni se slovenski del: Naprej zastava slave, kakor tudi sklep: Bog ohrani, blagoslovi ponovita. (V knjižnici ponavljanja nista naznačena!)

Pozor! Še dve pesmi! Pri večerni pobožnosti na Slomškovem grobu v soboto zvečer bomo zapeli pesmi: Kraljevo znamenje križ stoji in: Angel Gospodar. Ponovite tudi dve pesmi!

Pelje pri slavnostnem sprevidu. Na vprašanje, ali bomo peli tudi pri sprevidu, odgovorjamo: **da! Zelim, da čim več in čim prepeš!** Nič zato, če se pesmi ponavljajo! Saj se sprevid ne prestopa giblje! Zlasti koračnice, domovinske pesmi in himno, himno! — Torej večbajte in se pripravite!

Predprodaja žel. obrazcev in vozni listkov. Da ne bo na dan odhoda prevelikega navala na železniške blagajne, pozivamo vse odseke in krožke, da se na železniških postajah informirajo o predprodaji žel. obrazcev in vozni listkov. Železniška direkcija je dovolila, da se predprodaja sme vršiti. Dogovorite se z načelnikom postaje! Takoj! **Vsem godbam! Kapelnike vseh godb, ki bodo prišle v Maribor, prosimo, da pri prihodu ali pa na zbirališču poiščejo našega referenta za godbe g. Vinka Hamerjsaka.**

Slavnostna telovadna akademija v Narodnem gledališču. V soboto, dne 1. julija zvečer ob pol devetih zvečer bo v Narodnem gledališču slavnostna telovadna akademija, pri katerem bodo poleg domačih odsekov in krožkov nastopili na orodju člani vzorne vrste Zveze fantovskih odsekov iz Ljubljane in ljubljanska dekleta s krasnimi ritmičnimi vajami in efektim »Plesom Ziljank« v pristanih koroskih narodnih nošah. Predprodaja vstopnic

† Zlatomašnik Martin Ulčnik

V bolnišnici usmiljenih bratov v Vrbiu pri Zalcu je umrl, zadet od kapi, zlatomašnik, duhovni svetnik Martin Ulčnik v starosti 79 let. Pokojni zlatomašnik, ki je nazadnje župnikoval pri Sv. Florijanu v Dolčju (dekanija Stari trg), je bil rojen dne 20. avgusta 1860 pri Sv. Petru pod Svetimi gorami. V mašnika je bil posvečen dne 16. julija 1886. Potem je opravljal dušnopastirsko službo kot kaplan in kot župnik po raznih krajih obširne lavantinske škofije, kjer si je s svojo pridnostjo in vestnostjo povsod znal pridobiti ljubezen ljudstva. Naj v miru počiva!

Predsednik vlade na Bledu

Bled, 26. junija.

Predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, ki je prispel večeraj na Bled, se je danes sprehajal po blejskih ulicah. Popoldne se je odpravil v spremstvu šefa kabineta v Begunje v žensko kaznilnico, kjer ga je sprejela ravnateljica. Predsednik vlade si je z zanimanjem ogledoval poslopje in vrt kaznilnice. Zanimal se je tudi za ročna dela kaznjencev in jih nekaj kupil. Nato se je vrnil na Bled in kosil v hotelu »Toplice«. Okrog petih popoldne se je odpravil v okolico Bleda. Predsednik vlade ostane še danes na Bledu, jutri pa bo verjetno odpotoval v Kosovo, kjer bodo velike svečanosti. Po praznikih pa se bo predsednik vlade zopet vrnil na Bled.

Vlomilca Šipov in Karlovšek oddana ljubljanskemu sodišču

Maribor, 26. junija.

Kakor smo že poročali, je mariborska policija aretirala 18letnega mehaničarskega pomočnika Dragotina Šipova iz Okučanov in 30letnega krojaškega pomočnika Franca Karlovška iz Trbovelj. Večraj je Šipov vpriznal vlom v trgovino Engelbert v Ljubljani, kjer je ukradel železno blagajno s 13.000 din. Vendar pa je odločno zanimal, da bi imel pri tem poslu pomagata. Danes popoldne pa se je pri ponovnem zaslišanju udal in priznal, da mu je pri tem vplomu pomagal Karlovšek. Tudi Karlovška so nato zaslišali in je priznal, da je sodeloval pri vplomu v trgovino Engelbert. Izgleda, da se bosta oba vlomilca omečala in priznala tudi ostale vlome, ki so bili na sličen način v opoldanskem času izvedeni v Ljubljani. Jutri zjutraj bo mariborska policija oba nevarna vlomilca odpeljala v Ljubljano ter ju izročila tamkajšnji policiji. Prvotno se je tudi domnevalo, da imata na vesti tudi kak vlom iz Maribora, pa ju je mariborska policija še uravčasno izsledila in aretirala.

Osebne novice

Belgrad, 26. jun. AA. S kraljevim ukazom so povišani: za kanonika 4/2 pri stolnem kapitulju v Mariboru Mihael U me k, za kanonika v 5. skupini pri stolnem kapitulju v Mariboru dr. Franc Cukala in za kanonika v 6. skupini pri stolnem kapitulju v Mariboru Alojzij Osterc.

Belgrajske novice

Belgrad, 26. junija. m. V dvorani ljudske univerze v Skoplju je pričel danes zasedati 9. kongres Zdruga jugoslovanških agronomov. Slovesnemu delu kongresa je prisostvovalo več zastopnikov civilnih in vojaških oblasti. Kongres je vodil novo izvoljeni predsednik Jovan Popović. Po slavnostnem delu kongresa je bilo več strokovnih predavanj. Na večeršnjem občnem zboru je bil podan predlog zagrebške sekcije izvršitve decentralizacije združenja.

Belgrad, 26. junija. m. Belgrajski župan Vladimir Ilić je sprejel danes projektanta berlinskega stadiona g. Marša. G. Marš je izdelal načrt za dva velika stadiona, ki jih namerava zgraditi v Belgradu.

Belgrad, 26. junija. m. S popoldanskim brzovlakom sta odpotovala v Zagreb zastopnika bivše SDS na pogrebu Joce Jovanovića, dr. Bud'savljević in Venčeslav Vilder. Za časa svojega bivanja v Belgradu sta imela tudi več sestankov s srbijskimi opozicionalci.

Belgrad, 26. junija. m. Davi sta se vrnila v Belgrad oba slovenska ministri dr. Krek in Snoj, ki sta se udeležila mladinskih taborov v Murski Soboti in Zagarju.

Belgrad, 26. junija. m. Danes se je nadaljeval v Splitu kongres poštnege uradništva. Nadaljevala se je razprava o poročilu poslovnega odbora. Izvoljen je bil dancs odbor s predsednikom Mihajem Grbičem na čelu.

Belgrad, 26. junija. m. S kraljevim ukazom je napredoval v 5. skup. za zdravstvenega svetnika v Slovenjgradcu dr. Maks Pohar, doecdanji zdravstveni višji pristav v 6. skup.

Belgrad, 26. junija. m. V dvorani Delavske zbornice je bil danes občni zbor deželne zveze za drug za kmetijski kredit. Občnemu zboru je prisostvoval tudi kraljev zastopnik. Navzoč je bil tudi kmetijski minister. V svojem govoru je poudarjal, da ima zadružna misel svojo bodočnost. Zadružarje poziva, naj poglbo delo v zadružništvu. Izvajanja kmetijskega ministra so navzoči vzeli z velikim odobravanjem na znanje. Po govoru je upravni odbor podal poročilo o poslovanju v pretekli poslovni dobi.

V Španiji je ostalo še nekaj italijanskih in nemških prostovoljcev

London, 26. junija. AA. (Reuter). Odgovarjač na vprašanje v zvezi z italijanskimi in nemškimi četami v Španiji je državni podtajnik v Foreign Office Buttler izjavil, da je zadovoljen, da se je večina italijanskih in nemških čet umaknila iz Španije. Izrazil je tudi prepričanje, da se bodo umaknili iz Španije tudi oni, ki so dosedaj še ostali tam. Glede pošpodaovanja vojne ladje »Hunter« je Buttler izjavil, da je vlada zahtevala odškodnino 127.000 funtov sterlingov (33 milijonov din).

Drobne novice

Washington, 26. jun. AA. (Havas: Vojni list piše, da se proučuje nova vrsta topov proti tankom. Novi topovi so kalibra 37 mm. Projektili prebijajo oklope, debele 38 mm na daljavo 800 m. Topovi so zelo lahki ter zaradi tega uporabni za obrambo proti tankom.

London, 26. junija. AA. (Stefani). Lani so odprli grob lorda Byrona v Nottinghamu. Osebe, ki so prisostvovala odpiranju groba, so izjavile te dni, da je bilo balzamirano pesnikovo truplo še lepo ohranjeno. Tako je postavljena na laž legenda, da naj bi bil pesnikov grob prazen, njegovo truplo pa pokopano na Grškem. Ko so grob odprli, so ugotovili tudi to, da je bila pesnikova krajša noga desna.

Nov predsednik zemljičarske stranke

Klub poslancev zemljičarske stranke je imel sestanek, na katerem je sklenil, da naj bo za pokojnost Jovanovičem predsednik stranke dr. Milan Gavrilović, pod žigar vodstvom bo klub nadaljeval svoje delo med ljudstvom. Po pravilih stranke bi moral glavni odbor to izvolitev potrditi. Ker pa stranka še ni legalna, to odpade in je Gavrilović odeslej dejanski voditelj zemljičarske stranke.

Pismo iz Amerike

Ameriška javnost o sporazumu v Jugoslaviji

Ameriški radio in tisk za močno Jugoslavijo in za čim hitrejši sporazum

New York City, 12. junija.

Srednjeevropski dogodki zadnjih nekaj let so zbudili zanimanje povprečnega Amerikanca. Kar mu je po sporočilu od nekdanje tuje in zato nezanimivo, je postalo predmet važnih dnevnih poročil iz tujine. To novo zanimanje ni nastalo samo zaradi političnih sprememb v Evropi, temveč je predvsem posledica silne borbe v prilog evropskih demokracij. Vsak značilen politični dogodek v Evropi tolmači in razlaga. Komentarji pa so naravnost dramatični in prikrojeni tako, da morajo zbuditi pozornost tudi najbolj zagriženih ameriških »isolationistov«, to je tistih, ki zagovarjajo, da se naj Američani ne vmešava v evropske zadeve. V hipu, ko je na pr. obelodanjena kakšna novica iz poljskega Pomorja, iz čeških mest ali kaj sličnega, kar se nanaša na ekspanzivnost osi Rim-Berlin, že imamo tu ne samo dolge komentare po radiu, temveč interesantne radio govore strokovnjakov po vseh stolnih mestih Evrope in drugih prizadetih krajih. Ameriški radio je postal za evropske politične razprave kakor živčevje, ki zapiše in živo predoči vsak dogodek. Kadar je mednarodno ozračje posebno napeto, so glavne radio-postaje posvečene evropskemu položaju skoraj noč in dan. Vseskozi pa se po načinih vojne psihoze naglašajo ogrožanje miru in neodvisnosti narodov, gaženje človeških pravic in demokratičnih načel svobode. To slednje podžiga zanimanje slehernega Amerikanca, kajti vse ameriško življenje, zgodovina in sporočila slone na teh načelih. Samo mišljenje Amerikanca je zapopadeno v okviru teh načel, ki so nekak a priori nazor. Nje ne zanimajo toliko meje držav, revoltirajo pa ob sami misli, da se v mejah najde zatiran narod.

Zanimanje za Jugoslavijo

Razumljivo je, da se z ozirom na nove razmere v Evropi ameriška javnost precej zanima za Jugoslavijo ter njeno notranje in zunanje stališče. Posebno notranji položaj v Jugoslaviji je važen za bodoči razvoj v osrednji Evropi. Bo li končno dosežen notranji sporazum? V kakšni obliki? To so vprašanja, za katera se Amerika nemalo zanima. Ameriška javnost, kateri je močna in popolnoma neodvisna Jugoslavija pri srebi, želi sporazuma, ki bo služil kot podlaga potrebnemu razvoju dežele. Na splošno rečeno, Amerikanec je precej vseeno, če je Jugoslavija centralistična ali federativna. Glavno njegovo zanimanje je v sporazumu, pa naj bo dosežen v kakršnikoli obliki, in v razvoju močne državne oblike.

Želje newyorškega župana

Newyorški župan G. F. H. La Guardia je vlokaj jasno očrtal to ameriško mnenje pri otvoritvi Jugoslovanskega paviljona na svetovni razstavi v Newyorcu. V lepem govoru o Jugoslaviji je poleg angleškega govoril tudi v srbo-hrvatski: »...Amerikanec ima prirojen smisel za spoštovanje do naroda, ki se je po dolgih tujih robskih rešil in zedinil v enoto ter zgradil svojo državo... Do Jugoslavije čutimo v Ameriki to spoštovanje. Nesporazum med njenim prebivalstvom pa nas močno dirne in razočara! Ali naj se zavržejo žrtve, katere so sinovi jugoslovanskih zemelj doprinesli v vojni na domačih in tujih tleh. ...Amerikanec spoštuje Jugoslavijo kot zemljo poštovanih ljudi, junakov in pridnih rok. Kdor koli je potoval skozi jugoslovansko državo, je tudi ljubil. Ne morete pa pričakovati, da bo Jugoslavijo ljubil povprečen Amerikanec, ki sliši in bere, da po 20 letih Jugoslavlani še niso dosegli pravega sporazuma: »Ljubite se med seboj in vsa Amerika vas bo ljubila!«

Ameriški tisk o položaju

»The New York Herald Tribune«, konservativni dnevnik republikancev, je prinesel dolg uvodnik dne 6. junija. »Položaj za Jugoslavijo«, piše, »ni lahek v teh časih, ko se črtajo nove smeri za zunanjo politiko. Dejstvo, da je 50% jugoslovanske zunanje trgovine usmerjene

Romunski kralj povabljen v Egipt

Bukarešta, 26. junija. AA. Egiptovski minister Abdel Fatah Jahija-paša je bil sinoči gost romunskega zunanega ministra Gafenca in njegove gospe, ki sta mu priredila večerjo. V toku današnjega dneva bo egiptovski minister za zunanje zadeve obiskal predsednika vlade Calinesca, nakar bo sprejet v avdienco pri kralju Karolu. Ni izključno, da bo egiptovski zunanji minister ob tej priliki v imenu kralja Fuada povabil kralja Karola in zunanjega ministra Gafenca naj uradno obiščeta Kairo.

Pogled na mesto Svatov

Javno mišljenje Jugoslovancev z ozirom na zunanja prijateljstva ter njihove simpatije za Francijo in Anglijo je tudi nam v Ameriki poznano... Položaj pa obremenjuje tudi vprašanje notranjega sporazuma. Sele ko bo dosežen zaželjeni sporazum, bo država lahko pokazala, da je Evropa že zagazila v čase, da se morajo vezati države in ustvarjati tabore.

Enaki komentarji se čitajo skoraj dnevno po vsem važnejšem ameriškem časopisju, ko se v raznih političnih vesteh omenja Jugoslavija. Sporazum, ne glede na obliko, je ključ ne samo za uspešen razvoj neodvisne države, temveč tudi važen člen v zamotani srednje-evropski zunanji politiki. To je vsebina vseh ameriških člankov o Jugoslaviji.

Glavno je sporazum...

Kar se tiče jugoslovanskega časopisja v Ameriki, ki je važno za naselbine, je prav tako opaziti povoljno pisanje za zaželjeni sporazum. To naše časopisje predvsem podprtrava sporazum in slogu, a ne oblike sporazuma, to je okvira države

Angleško-japonski spor še noče prenehati

Japonci sedaj ovirajo dovoz živeža v Hongkong

Chamberlain

London, 22. junija. AA. (Reuter) Predsednik vlade je v svojem odgovoru Hendersonu izjavil, da japonska vlada še ni uradno oblikovala svojih obsežnejših zahtev krajevnim zastopnikom v Tjencinu. Na Edenovo vprašanje, ali temelje Chamberlainovi upi na stikih z japonsko vlado, čeprav Japonska ni zmerom izpolnila svojih obljub, je Chamberlain odgovoril:

Dobro nam je to znano, toda upi, ki sem o njih govoril, temelje na razgovorih s tokijsko vlado. Upam, da bo japonska zmožna omejiti delovanje svojih podrejenih v Tjencinu.

Na pripombo nekega konservativnega poslanca, ali ne bo velika nevarnost od potrpežljive in spravljive politike predsednika vlade, politike, ki bi jo utegnili napačno pojmovati in na Daljnem vzhodu i v Evropi, je Chamberlain odgovoril: Vse te pomisleke imam pred očmi.

Glede Tjencina listi jasno poudarjajo, da je angleška vlada slej ko prej pripravljena olajšati krajevno ureditev sporov. V zvezi z morebitnimi represalijami pravi »Financial Times«, da so ministri proučili možnost pomorske demonstracije, ki bi utegnla biti učinkovitejša od gospodarskih represalij. Svoči so bili v angleških uradnih krogih optimisti. Splošno sodijo, da bi se to vprašanje moglo v kratkem urediti po diplomatski poti.

Japonsko obvestilo

»Samo ako Anglija spremeni politiko«

Tokio, 26. junija. AA. (DNB) Predstavnik japonskega zunanjega ministertva je izjavil predstavnikom tiska, da so vsa obvestila angleških listov o nedostojnem postopanju proti Angležem v Tjencinu zelo pretirana. Imamo vtis, da Chamberlain veruje lažem, ki jih širijo Angleži in Kitajci. Predsednik angleške vlade najbrž smatra, da je že žalitev za angleške državljane, ako jih japonska vojska nadzira. Sedanja napetost med Japonsko in Anglijo je nastala zaradi protijaponske politike, ki jo vodi Anglija. Tjencinsko vprašanje se lahko reši samo, ako Anglija odneha od protijaponske politike. Japonska odklanja vsako odgovornost zaradi sedanjega napetega položaja ter se ne bo ustrašila nobenih angleških groženj.

Ataman Semjonov v družbi z Nemci in Japonci

Tjencin, 26. junija. AA. (Havas) Včeraj popoldne se je pred predstavnikmi japonske vojske ter krajevnimi odbori nemških nacionalnih socialistov, italijanskih fašistov in španskih falangistov vršila parada protikomunističnih vojaških oddelkov. Med njimi so bili tudi oddelki Belorusov, ki so se parade udeležili v puškami, motoriziranimi strojnimi in dvema topovoma. V toku eprejema v postopju protikomunističnega odbora so posebno opazili atamana Semjonova, ki je prišel posebno v ta namen v Tjencin. Atamana Semjonova smatrajo za vojaškega voditelja Belorusov na Daljnem vzhodu. Beloruski protikomunistični

po novem sporazumu. Oblika, kot jo osnujeta ustava in zakon, ni toliko važna, silno pa je važno, v koliki meri se zakon spoštuje, koliko ima moralne podlage in koliko je sporazum zapisan v srcih, ki žele složnega dela v neodvisni državi.

V tem smislu moremo tolmačiti zlasti dogodeke, ki so se odigrali po nekaterih hrvaških naselbinah širom Amerike tekoma zadnjih nekaj mesecev. Skrajni separatistični elementi, ki rovarijo proti vsakemu sporazumu, so bili izžvižgani, nagnani z odrov in celo pretepeni na nekaterih hrvaških zborovanjih. Njih govore so preprečili njih nekdanji separatistični pristaši. Mnogo je do te spremembe v prid sporazumu pripomogla žalostna izkušnja s Čehoslovaško.

Kakor je pred časom zapisal vaš urednik v »Slovenec«, da zgodovina kliče narode pred zrelostni izpit, tako slutijo tudi vse naše naselbine po Ameriki, da je prišel čas, ko pokažemo svojo narodno in državno zrelost. Preizkusi pa se ta zrelost najbolje v končnem sporazumu, v katerem je pokazati sposobnost, dobro voljo in odločnost za složno delo v suvereni državi.

Andrej Kopal.

Kitajci — obraze proti zidu

Hongkong, 26. junija. b. Poročajo, da je vrhovni poveljnik japonske vojske na Kitajskem general Sugijama tajno obiskal v soboto Tjencin, da so pouči o tamkajšnjem položaju. Ko je bil general Sugijama v mestu, so ustavili ves promet, vsi Kitajci pa so se morali obrniti z obrazi proti zidu.

V Svatovu huje

Japonci pregledujejo angleške ladje

Hongkong, 26. junija. b. Japonske mornariške oblasti so včeraj izjavile, da morajo vse tuje ladje, ki prihajajo v luko Svatov, napovedati svoj prihod 24 ur poprej in da se morajo podvreči temeljitemu pregledu. V izjavi Japonci poudarjajo, da so dovoljene pošiljke hrane za luke južno Kitajske.

Zaradi dogodkov v luki Svatov je nastala nova kriza v angleško-ruskih odnosih. Današnji tisk objavlja izbrpna poročila o dogodkih v luki Svatov, kamor sta pripluli angleški ladji »Tainanc in »Fausang« v spremstvu britanske vojne ladje »Scout«, ne da bi se poprej napovedali. Poveljniki ladji so tako prekršili naredbo, da 24 ur poprej napovedo svoj prihod in pristanek v luki. Japonske mornariške oblasti so zaradi tega vložile oster protest pri angleškemu generalnemu konzulu in pregledale vse področje pristanišča, kjer so zadržano navedene angleške ladje. Ker pa je zadržan tudi tovor z omenjenih ladji, je ogrožena prekrba Hongkonga za dobavo sveže hrane. Dostaj je bil namreč Hongkong odvisen od luke Svatov. Po zasedbi Kantona je dobival Hongkong vsa potrebna živila iz Amoja, po padcu Amoja pa je prihajala sveža hrana iz luke Svatov. Angleške oblasti so v zadnjem času vzdrževale redne proge med Hongkongom in Svatovom, da stalno preskrbujejo Hongkong z živilci, ker je ta luka postala vedno bolj odrezana od ostale Kitajske.

Tenis

Wimbledon, 26. jun. c. Danes so se začele v Wimbledonu tekme za svetovno prvenstvo v tenisu. Senzacija prvega dne je bila, da je že danes izpadel od nadaljnega tekmovanja Nemeec von Metaxa, ki ga je porazil Francez Bossus.

Jugoslovanski teniški igravec Punčec je premagal Eduarda v treh setih s 6:3, 6:2, 6:3. Mitič pa Cumba (Nova Zelandija) v štirih setih, in sicer s 6:4, 11:13, 6:3, 6:1.

Austin (Anglija) je premagal Asbotha (Madžarska) s 6:1, 6:4 in 12:10. Riggs (USA) je premagal Dhamia (Indija) s 6:3, 6:0 in 6:4. Shaves (Anglija) je premagal Nikola Idesa (Grčija) z 2:6, 6:2, 7:5, 4:6, in 6:2.

Maršal Göring — poveljnik italijanskega in nemškega letalstva v primeru vojne

London, 26. junija. b. Vojaški sodruđnik »Daily Telegraph« poroča, da je konferenca, ki je bila med Göringom in italijanskim državnim podtajnikom v letalskem ministertvu generalom Valleom, končala s sporazumom, da bo nemško in italijansko letalstvo v slučaju vojne postavljeno pod poveljstvo maršala Göringa. Tudi obe armadi na kopnem bosta pod nemškim poveljstvom, medtem ko bo mornariško poveljstvo prevzela italijanska admiraliteta.

»Mir ali meč«

Članek v »Relazioni internazionali«

Milano, 26. jun. Stefani: »Relazioni Internazionali« pišejo, da bo treba ali s skrajnimi napori in splošno dobro voljo poiskati mirno rešitev obstoječih problemov, ali pa se bo treba odločiti za meč. Normalni odnosaji so možni, ako demokratične sile ustavejo politiko obkoljevanja, ki ima edino namen ustaviti normalni razvoj Italije in Nemčije ter vzkratiti tema dvema državama življenjski prostor, ki jima je potreben. Anglija nosi največji del odgovornosti zaradi sedanje napetosti

SCHICHTOV RADION
nere temeljito

S kuhanjem perila v raztopini Schichtovega Radiona odpravite prav vso, tudi najtrdozvratnejšo onesnago. Perilo bo zunaj in znotraj popolnoma čisto in snežnobelo.

RADION BELINA!

Schicht RADION pere sam!

Velika žena

Sv. Katarina Sienska, ki jo je papež Pij XII. poleg sv. Frančiška Asiškega postavil za zaščitnico Italije, je eden največjih ženskih likov zgodovine. Živela je v drugi polovici 14. stoletja, v katerem je imela v središču krščanstva vodilno vlogo ne samo kot verski genij, ampak tudi na področju javnega življenja. Bila je značilen zgled, kako se more v onostranstvo zamaknjeno pobožno življenje skladno družiti z živo skrbjo za tostransko omiko in za politično usodo naroda. Znan je njen portret od Tiepola v dunajskem dvornem muzeju, v katerem je umetnik mojstrsko izrazil sobivanje ognjevitiga srca, praktičnega razuma in močate volje z najvzvišenejšo duhovnostjo v tej veliki duši. Bila je tudi umetnica, ki je zapustila literaturi razen drugih del ogromno zbirko pisem, ki jih je občudoval celó Goethe.

Katarinin čas je bil čas, ki je naravnost gorel sovraštva, porajal najhujša socialna nasprotja in pretresal vso Evropo v notranjih razdorih in zunanjih vojskah med zakonitimi vladarji, nasilnimi samozvanci in mestnimi ljudovladami, ne da bi ljudi družila kakšna višja ideja političnega soživljenja; papeštvo pa se je nahajalo v tako imenovanem babilonskem suženjstvu v Avignonu, ko so posamezni vladarji tekmovali med seboj, kdo bo sveto stolico bolj spravil v odvisnost od sebe, oziroma od posameznih nacionalnih in državnih interesov tistejšega časa. Česar se ni zamislil nobeden izmed prvakov tiste dobe, je zamislila goreča duša Katarine Sienske, hčerke preprostega barbarja, kateri kljub njeni mistični zanesenosti ni ušel noben količak važen pojav njene družbe in dobe in ki svojega blestečega talenta ni zakopala in svoje luči ni postavila pod mernik, ker je krščanstvo resnično razumela kot kvas, ki naj prekvasi vse človeštvo. Politike svojega časa bodri, naj bodo značajni in pogumni, kakor se spodobi pravim vitezom (cavalieri). Prvake sienske ljudovlade opominja, da jim je njihova oblast samo od Boga po ljudstvu zaupana ali posojena (prestata), in da bodo morali za njo dajati odgovor, če bodo vladali s silo namesto s pravico. Samozvanim motogcem piše, da so v nevarnosti kakor Pilat, ki ni samo iz strahu za svojo oblast ubil Kristusa, ampak je pripravljal sam svoj padec. Najbolj slavna so njena pisma in njene ustne prošnje ter razgovori s papežem, ki se je vdal njenemu nepremagljivemu vplivu in se iz Avignona vrnil v Italijo, da more v enem najtežjih časov krščanske zgodovine Evrope svobodno vršiti svoje poslanstvo. Vneto je delala za reformo dominikanskega reda v Italiji in Nemčiji, poravnavala in presojala mestne spore v Italiji in pozivljala francoskega kralja, naj ne trati svojih sil v medsebojnih spletkah in sporih krščanskih narodov Evrope, ampak naj se pomiri s svčjimi nasprotniki in združi Evropo v obrambi zoper azijsko barbarstvo in nevero.

In tako more služiti tudi danes sv. Katarina Sienska za zgled v času, ki ga na eni strani ogražajo primitivne osvajaalne sile, na drugi pa brezverski materializem.

Monakovo, 26. jun. AA. Jugoslovanski bojsarji so izgubili borbo proti bavarskim bojsarjem v Augsburgu z 11:5 točkam.

s svojo propagando. Sovjetska Rusija bi se zaradi svojih notranjih težav težko mogla odločiti za mednarodno pustolovščino. Med Italijo in Francijo pa se na žalost kaže vedno večji prepad. — Italija lahko čaka, toda zahteva integralno rešitev problemov brez posredovanja tretjih držav. Čas kompromisov in samozatajevanja je prenehal. Italiji in Nemčiji bo moral svet priznati pravico do življenjskega prostora.

Film večno baine in pravilne Indije, po romanu Jamesa Hiltona »Izgubljeni horizont«
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.
KINO UNION tel. 22-21

„NEKJE V TIBETU“

V glavni vlogi Ronald Colman in Jane Wyatt

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Iz objavljenih podatkov o naši zunanji trgovini po državah je znašal v mesecu maju letos naš uvoz iz neklinirskih držav 100,6 (lani maja 156,1) milij. din ali 23,69 (31,53) % vsega našega uvoza. Iz tega je razvidno, da je letos naš uvoz iz deviznih držav zaradi deviznih težav zelo padel. Nadalje je znašal maja letos uvoz iz neklinirskih držav 323,5 (maja lani 333,8) milij. din ali 76,31 (68,47) % vsega našega uvoza.

Nadalje smo maja letos izvozili v neklinirske države 185,3 (maja lani 185,7) milij. din ali 40,72 (41,63) % vsega našega izvoza. V klinirskih državah smo maja izvozili 281,1 (maja lani 259,9) milijonov din ali 59,28 (58,37) %. Iz tega je razvidno, da je izvoz v devizne države, ki nam do-

bavlja devize, ostal neizpremenjen, dočim je narastel izvoz v klinirske države.

Glavne države v naši zunanji trgovini so bile aprila in maja naslednje (v milij. din):

	Uvoz		Izvoz	
	april	maj	april	maj
Nemčija	194,4	199,7	109,5	113,5
Italija	48,8	47,4	54,9	43,9
Českomoravska	26,9	30,3	63,85	80,0
Anglija	22,8	21,3	22,4	34,3
Madžarska	17,1	17,8	29,16	26,3
USA	16,2	15,7	37,7	35,6
Romunija	11,0	13,0	5,5	5,4
Francija	11,9	13,0	5,15	5,9
Belgija	6,0	6,1	54,2	44,9

Gene modre galice ne bodo zvišane

Sirjenje vesti, da se je modra galica podražila, je imelo za posledico veliko razburjenje in povpraševanje med našimi vinogradniki. Tovarne modre galice nam pa zatrjujejo, da se modra galica ne bo podražila. Vesti o podraženi modri galici izhajajo le iz vrst spekulativov, ki mislijo priti e tem na svojo račun, z namero, da dvignejo povpraševanje po inozemski galici, po kateri naši vinogradniki na žalost še vedno posegajo, čeprav je mnogo dražja in prav nič boljša od domače. Zaloge modre galice so v naši državi dovolj velike in tudi v tem pogledu ni vzroka za zaskrbljenost. Oblast pa bo ukrenila, da se bo navijanje cen na račun neinfarmiranosti in beganja potrošačev preprečilo.

Določitev cen pšenice

Pretekli teden smo poročali, da je bila za novo pšenico določena po državi odkupna cena 165 din za 100 kg. V primeri s sedaj veljavno ceno pšenice proti koncu sezone pomeni to znatno zvišanje, kajti sedanja uradna cena znaša od aprila dalje 140 din, dočim je bila v začetku kampanje lanskega julija cena 160 din.

Izvozna pariteta za julijski termin v Liverpoolu znaša 55 din, napram Rotterdam 45 din, odn. na podlagi cene za efektivno blago 57 din.

Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska vlada odredila kot odkupno ceno pšenice skozi vse leto izpremenljivo ceno. Tako je za julij in avgust določena cena na 19—20,50 pengő, nato se cena zvišuje in doseže v maju—juniju 1940 20 do 21,50 pengő. Lanska cena je znašala povprečno 20 pengő. Obenem je madžarska vlada prepovedala terminsko kupčijo v pšenici. Za pospeševanje izboljšanja kakovosti je vlada odobrila onim kmeto, valcem, ki bodo dobavili boljše kot povprečno izvozno kakovost 25 vinarjev višje cene za met. stol.

Madžarska računa, da bo lahko od izvoznega presežka prodala v inozemstvu v kampanji 1939-1940 okoli 7,5 milij. met. stotov. Letino cenijo na 27,94 milij. met. stotov (lanska letina je dala v manjši Madžarski 26,9 milij. met. stotov).

Stanje Narodne banke

Najnovjši izkaz Narodne banke za 22. junij kaže naslednje glavne postavke (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. junij):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.908,75 (+ 0,3), zlato v inozemstvu 10,8, skupna podlaga 1.919,54 (+ 0,32), devize izven podlage 529,2 (- 29,54), kovani denar 287,34 (- 1,6), posojila: menična 1.919,1 (- 2,1), lombardna 90,4 (- 0,2), skupno posojila 1.809,55 (- 2,1), razna aktiva 2.110,55 (+ 11,33).

Pasiva: rezervni sklad 241,14 (+ 0,85), bankovci v oktobru 6.952,6 (- 112,7), drž. terjatve 40,75 (+ 10,1), žirovni računi 1.102,9 (+ 64,4), razni računi 776,8 (- 1,2), skupno obveznosti po vidu 1.920,44 (+ 73,3), obveznosti z rokom 30,0, razna pasiva 281,3 (+ 17,5).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.873,0 (- 39,37), skupna podlaga s premijo 2.466,6 (+ 0,4), od tega samo zlato v blagajnah s premijo 2.452,74 (+ 0,4), skupno kritje 27,79 (v prejšnjem izkazu 27,67) %, od tega samo z zlatom v blagajnah s premijo 27,64 (27,51) %.

Izkaz kaže predvsem znatno zmanjšanje obtoke bankovcev, kar je v zvezi z natnim povečanjem naložb na žirovni računih. Tudi posojila banke so se v manjši meri zmanjšala. Kakor v prejšnjem izkazu tako je tudi od 15. do 22. junija naš devizni zaklad zmanjšal.

V zadnjih tednih so bile glavne postavke izkazov Narodne banke naslednje (v milijonih din):

	zl. zakl.	devize	posojila
31. maja	2.464,9	524,5	1.835,2
8. junija	2.466,0	586,6	1.829,5
15. junija	2.466,2	558,8	1.811,66
22. junija	2.466,6	529,2	1.809,55

	obtok bank.	žiro
31. junija	7.297,6	927,6
8. junija	7.208,8	1.056,4
15. junija	7.035,3	1.038,5
22. junija	6.952,6	1.102,9

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bila dne 22. junija 1939 stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 15. jun 1939):

Aktivni kliringi: Nemčija 14.541.000 (-3.955.000) mark, Českomoravska 3.578.000 (-6.522.000) kron, Turčija 16.422.000 (+ 147.000) dinarjev, Bolgarija 1.335.000 (-2.000) din in Španija 2.935.000 pezeta.

Pasivni kliringi: Italija 40.09.000 (+1.460.000) din, Poljska 18.221.000 (+1.946.000) din, Švica 1.667.000 (-42.000) din, Belgija 1.831.000 (1.000) belg. Madžarska 6.924.000 (+4.191.000) din, Romunija 5.222.000 (-1.620.000) din in Bolgarija 959.000 dinarjev.

Iz pregleda je razvidno, da se je znatno zmanjšal naš aktivni saldo v Nemčiji pa tudi v českomoravskem protektoratu. Med pasivnimi kliringi pa je narasla naša pasivnost v prometu z Italijo, Madžarsko in Poljsko, dočim se je zmanjšala v prometu z Romunijo.

Kliring s českomoravskim protektoratom. Po vesteh iz Beograda je na osnovi pogajanj v Kölnu zagotovljen način plačila vseh naših terjatev za izvoženo blago v českomoravski protektorat s porabo presežkov izvoza za državna plačila in zato ni več potrebe za trgovanje s čeki na kron.

Premiera letalske filmske mojstrovine v naravnih barvah

Režija: William Wellman, tvorec filma »KRILA«

Več let so se vršile priprave za snemanje tega velefilma ki je posvečen ljudskemu duhu in hrabrosti

Predstave ob 16, 19 in 21

OSVAJALCI VSEMIRA

KINO MATICA tel. 21-24

Sava

eplošna zavarovalna delniška družba v Zagrebu, je imela dne 24. junija t. l. svoj redni sedemnajsti glavni letni občni zbor za preteklo poslovno leto.

Iz poročila ravnateljstva in sklepnih računov je razvidno, da je družba »Sava« zaključila svoje poslovanje s primernim dobičkom 1.789.698 din 91 par in da plača 11 % dividende. Skupni dohodek premij »Sava« znaša 34.673.129 din 5 par. Družba je zvišala svoje nepremičnine z nakupom zgradbe na vogalu Zrinjskega trga in Prške ulice, nepremična imovina je izkazana v bilanci z 12.378.944 din 36 par.

Tehnične rezerve »Sava« znašajo 12.525.134 din 8 par, garancijski fond pa 38.793.812 din 65 par.

Od svoje ustanovitve je »Sava« izplačala 294.230.439 din 53 par odškodnine, kar najbolj zgovorno dokazuje važnost te naše družbe v gospodarskem življenju naše države.

Opatija in Jugoslavani

Majniška številka revije »Abbazia e la riviera del Carnaro« je bila izdana z namenom, da posebnost v Jugoslaviji širi propagando za Opatijo. Revija prinaša članke v hrvaškem, italijanskem, nemškem in madžarskem jeziku. Med drugimi je objavljena tudi novela pod naslovom »Puifi zna zašto se smije« od g. Oskarja Borčiča. V tej noveli je prikazano, kako se se povsem slučajno sestali stari znanci in sicer Nemci, Srbi in Hrvatje, in kako sklenijo, da morajo ta sestanek proslaviti. Veak od njih priporoča svoj hotel oziroma penzijo. Za nas je zanimivo, da naši rojaki priporočajo »Mirana«, Červarja-Tomažiča, posebno pa hvalijo pensio »Riviera«, čigar lastnica sama vodi kuhinjo. Zato je hrana res prvovrstna. Čela vrsta naših rojakov ee je o tem prepričala, pri čemer je posebno ugodno še to, da ima »Riviera« svoje lastno k-pališče. — Moramo pripomniti, da vodijo naši rojaki v Opatiji razen tukaj navedenih hotelov in pensioev, še mnogo drugih podjetij te vrste. Tudi ta podjetja ee pod najboljšim, zelo solidnim in skrbnim vodstvom, ter priporočamo našim turistom, da se pri izbori hotelov skušajo držati načela »Svoji k svojim«.

Nova delniška družba. V Kuli je osnovana d. d. Tvornica sukna Franje Brandeker z glavnico 3 milijone din. Vpis delnic 25. junija do 1. julija, ustanovi občni zbor 10. julija.

Zveza hranilnic

Zveza hranilnic kr. Jugoslavije v Zagrebu je izdelala svoje poslovno poročilo za 1938, iz katerega posnemamo:

Od leta 1931 do 1935 so se vloge v hranilnicah in bankah zmanjšale za 5 milijard dinarjev, nato pa so do konca 1938 spet narasle za okoli dve milijardi dinarjev. Istočasno pa so se vloge pri dveh zavodih povečale za skoraj dve milijardi dinarjev.

Glede likvidnosti zasebnih denarnih zavodov ugotavlja poročilo, da je uredba o stvarjanju poslovnih rezerv in nalaganja v državne papirje naložila hranilnicam in bankam nova bremena. Zniževanje obrestne mere odvaja znatna sredstva v državne denarne zavode, sploh bi bilo to vprašanje nujno potrebno urediti. Zrtve, ki jih nalaga likvidnost našim hranilnicam, so velike: skoraj eno tretjino vlog so držale v gotovini, nekatere celo 40—50 %.

Zveza je tudi pokrenila akcijo, da naj bi nekateri, gotovo privilegirani zavodi ustanavljali svojih podružnic v krajih, kjer bi se lahko ustanovile občinske hranilnice, vendar doslej brez uspeha. Tudi se je Zveza zavzemala za noveliranje uredbe o občinskih hranilnicah, ki zelo ovira delo teh občekoristnih ustanov.

Gospodarski odnošaji med Poljsko in Nemčijo

Varšava, 24. junija. Zaradi politične napetosti med Poljsko in Nemčijo se čuti zastajanje trgovine med obema državama, ki se je zadnje leto v redu in lepo razvijala. Ta trgovina je sedaj po poljskih informacijah resno ogrožena zaradi tega, ker je veliko poljskega kapitala zamrznjenega v Nemčiji.

Finančni urednik agencije Transcontinentale Press piše, da si je Nemčija v zadnjem času na Poljskem oskrbela velike količine rudarskih proizvodov in žita, ni pa obratno dobavila Poljski ono blago, ki bi ga morala po pogodbi. Nemčija se je namreč obvezala, da bo v teku štirih let letno dobavila Poljski za 30 milijonov zlotov strojev in drugih industrijskih izdelkov, in sicer v zameno za poljske poljedelske proizvode. Ista agencija sedaj piše, da je Nemčija sicer uvozila poljskih pridelkov v veliki množini, toda Poljska ni dobila obljubljenega in v pogodbi določenega materiala. Zaradi tega je Poljska sedaj sklenila, da bo občutno omejila svoj izvoz v Nemčijo, in sicer za enkrat za bodoče tri mesece. Uvoz je bil zmanjšan za 55 %.

»Transcontinentale Press« pravi dalje, da se

je 1. 1925 zgodilo isto, da je Nemčija nekako bojkotirala Poljsko, kar pa je bilo Poljski v veliko korist. Kajti bila je prisiljena, da je zgradila svoje pristanišče v Gdyniji in da si je poiskala novih trgov za svoje naravne pridelke. Obenem pa je tudi bila prisiljena ustvariti lastno težko industrijo. Ako se je sedaj zgodilo, da se je trgovina Poljske z Nemčijo zmanjšala, pa se je močno povečala z Anglijo, Francijo, baltskimi državami, z Romunijo, s Sovjetsko Rusijo, Madžarsko in drugimi državami. Trgovina Poljske s temi državami je narasla za 21 %. Poljski agrarni proizvodi, pa tudi njeni industrijski, najdejo povsod tržišče in Poljska lahko kupi, česar potrebuje, to je stroje, avtomobile in kemične izdelke tudi v drugih državah. Ista agencija pravi, da gospodarski bojkot Nemčije Poljski ne more nič škodovati, ker razpolaga z dvema velikima pristaniščema, z Gdanskim in Gdnijo, preko katerih gre 78 % poljske zunanje trgovine. Zato Poljska ne bo nikdar popustila nemškim zahtevam po Gdanku, ker je to mesto za Poljake življenjskega pomena, kakor je svojčas Hitler sam izjavil.

Gospodarski položaj v protektoratu in na Slovaškem

Iz poročila češke Narodne banke za drugo polovico maja in sredo junija je posneti, da je nastopilo na denarnem trgu popolno pomirjenje. Vlog je ravno toliko kot dvigov. Val nakupovanja konzumnih predmetov je popolnoma prenehal, le za nepremičnine je še nadalje znatno zanimanje. Večje izpremembe razdelitve kapitalov so nastopile zaradi napredujoče arizacije podjetij. Industrijska proizvodnja lepe narašča. Vlada pomanjkanje kvalificiranih delavcev in podjetja lahko dobavljajo samo na daljše roke, zaradi česar se pojavlja znatno povpraševanje po surovinah. Naročila pritekajo nadalje povoljno. Zunanja trgovina v maju je bila znatno, čeprav se večajo težkoče pri izvozu.

O slovaškem gospodarstvu pa je bilo objavljeno poročilo Slovaške narodne banke, ki pravi, da je bila na denarnem trgu znatno likvidnost, žiroračuni ee narasli, zahteve po kreditih so se zmanjšale. Nazadovanje vlog pri denarnih zavodih je ponehalo. Zamenjava bankovcev po 5000, 1000 in 500 kron je bila izvršena gladko do 31. maja, tudi zamenjava bankovcev po 100 kron se je zaključila lažje kot je bilo pričakovati. Cene žita so stalne, niso pa še urejene cene živine, zlasti ne prašičev Zaposlitev v slovaški industriji je enakomerna. Gradbena sezona je slaba, cementarne pa delajo dobro, ker delajo za izvoz. V primeri s težkočami, s katerimi se bori slovaška industrija, je zaposlitev slovaške industrije zadovoljiva.

Bilance

Sartid. Glavnica 45,0, bilančna vsota 127,56 (114,5), investicije v letu 1938 4,0, skupno 81,8 (87,8), brutodonos 11,5 (10,9), čisti dobiček brez prenosa 0,38 (1,6) milij. din.

Jugoslovanski Lloyd, Split. Iz poslovnega poročila posnemamo, da je odstopil predsednik družbe g. Paško Baburica, ki sedaj etalno prebiva v Čilu. Družbina brodarje je ostalo neizpremenjeno. Družba je lani kupila, nato na novo zgradila Hotel Excelsior v Dubrovniku. Promet na južnoameriški liniji narašča. Pri glavnici 60,0 milj. din znaša čisti dobiček 8,2 (33,68), s prenosom vred 27,03 (39,34) milj. din. Dividenda za 1938 znaša 28,88 (30) din na delnico (čistih) imenske vrednosti 100 din.

Borze

Dne 26. junija 1939.

Denar

Angleški funt 258.—

Nemški čeki 14.30

V zasebnem kliringu so nemški čeki ostali neizpremenjeni na 14,30. Praga je beležila v Zagrebu srednji tečaj 150, v Belgradu 150,40.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.183.776 dinarjev, v Belgradu 5.165.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 922.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaji:

London 1 funt	206,10—206,30
Pariz 100 frankov	116,38—118,68
Newyork 100 dolarjev	4384,84—4444,87
Zeneva 100 frankov	905,00—1005,—
Milan—Trst 100 lir	231,85—234,95
Praga 100 kron	149,25—150,75
Amsterdam 100 gold.	2386,50—2374
Berlin 100 mark	1770,62—1788,38
Bruselj 100 belg	748,75—760,25

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14,20—14,40
--------------------------	-------------

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256,40—259,60
Pariz 100 frankov	144,85—147,15
Newyork 100 dolarjev	5459,35—5519,35
Zeneva 100 frankov	1237,17—1247,17
Amsterdam 100 gold.	2906,98—2944,98
Bruselj 100 belg	931,52—943,52

Zagreb — Zasebni kliring:

Praga 100 kron	148,80—151,20
Solun 1 drahma	31,15—31,85

Belgrad — Zasebni kliring:

Praga 100 kron	149,20—151,60
Solun 1 drahma	30,90—31,60

Curih: Belgrad 10.— Pariz 11.75375, London 20.77, Newyork 443.6875, Bruselj 75.475, Milan 23.34, Amsterdam 235.55, Berlin 177.95, Stockholm 106.925, Oslo 104.35, Kopenhagen 92.725, Sofija 54.—, Praga 15.—, Varšava 83.62, Budimpešta 87.—, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.1475, Buenos Aires 102.75.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 467,50—471,50

v Zagrebu 468 —470

v Belgradu 469 —470

Ljubljana. Drž. papirji: 7 % inv. pos. 99,50 do 100,50, agrarji 62,50—63,50, voj. škoda promptna 467,50—471,50, begl. obv. 88—89, dalm. agr. 86 do 87, 8 % Bler. pos. 100,50—102, 7 % Bler. pos. 93 do 94, 7 % pos. Drž. hip. banke 100—101, 7 % stab. pos. 100—101. — Delnice: Nar. banka 7.400—7.600, Trboveljska 172—177.

Zagreb. Drž. papirji: 7 % inv. pos. 99,25 den., agrarji 62,50 denar, voj. škoda promptna 468—470, dalm. agr. 85—85,50, 4 % sev. agr. 59,50—60,50, 6 % šumske obv. 81—82,50, 8 % Bler. pos. 100 den., 7 % Bler. pos. 92 den., 7 % stab. pos. 99,75 denar, — Delnice: Priv. agr. banka 213 den., Trboveljska 172,50—175, Sladk. tov. Osijek 80 den., Ssj. livarna 150—165, Jad. plova 320 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7 % inv. pos. 100,50 do 101 (100,50), agrarji 62,50—63 (63), vojna škoda promptna 469—470 (469), begl. obvez. 87,75—88 (87,75), dalm. agr. 85,50—86 (85,75), 4 % severni agrarji 6 % šumske obv. 81,25—82 (82, 81,25), 8 % Bler. pos. 100,50 din., 7 % Bler. pos. 92,50 den., 7 % pos. Drž. hip. banke 100 den. (100,50). — Delnice: Narodna banka 7.400—7.450 (7.400), Priv. agr. banka 210—212 (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. srem. 152—154, slav. 153—155, ban. 151—153. — Ječmen bač. srem. 145—147,50. — Koruza bač. bač. pariteta Indija 123—124. — Tendence čvrsta. — Promet srednji.

Iz trgovinskega ministrstva. Za upravnika uprave turizma v rang u načelnika je postavljen g. Jaša Grgašević, dosedanji inspektor, šef oddelka za turizem. Za načelnika oddelka za pouk je postavljen g. Mihajlo Djukić, dosedanji inspektor, šef oddelka za trgovinsko-obrtni pouk.

Iz zgodovine naših hranilnic. Pod naslovom »Zablode na škodo našega hranilništva« prinaša Hranilniški vestnik iz Zagrebu v slovenski kratke sestave vseuč. prof. in načelnika g. dr. Rudolfa Andrejka. Znani naš strokovnjak in poznavalec naše zgodovine piše, da Kranjska hranilnica nikdar ni bila ustanovljena z nemškimi kapitalom. Ugotavlja, da hranilnica sploh ni bila ustanovljena z nobenim kapitalom, saj ni bilo nobenega ustanovnega sklada. Nadalje pravi, da premoženje, ki si ga je Kranjska hranilnica počasi pridobivala ob pomanjkanju lastnega kapitala, ni bilo samo slovensko ali samo nemško, ker teh problemov sploh ni bilo mogoče postavljati v tej obliki do leta 1860. Denar Kranjske hranilnice je prvih 50 let pritekal le s Kranjskega in Kranjska bila 95 % slovenska avstrijskega dežela. Poleg tega ne moremo enovalce Kranjske hranilnice šteti niti po rodu niti po njihovem kapitalu med Nemce, s tem pa je odpravljena tudi trditev, da je bila ta hranilnica ustanovljena z nemškimi kapitalom. Tudi ugovor, da je bil denar, katerega so

Izredno zasedanje banskega sveta

Obraznava novega viničarskega reda

Ljubljana, 26. junija.

Danes se je ob pol 10. dopoldne sestel v stekleni dvorani banske palače na Bleiweisovi cesti na izredno zasedanje banski svet, ki ga je sklical ban dravske banovine dr. Marko Natlačen glede na pooblastilo v finančnem zakonu za l. 1939-40, po katerem naj po zaslišanju banskega sveta spremeni in dopolni uredbo o viničarskem redu z dne 20. julija 1928. Izrednega zasedanja so se udeležili skoraj vsi člani banskega sveta in točno ob pol 5 je g. ban začel sejo. Po uvodnih formalnostih je ljubljanski podžupan dr. Ravnihar predlagal vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in pozdravno brzojavko predsedniku vlade in notranjemu ministru g. Dragišu Cvetkoviču.

Za tem je ban dr. Marko Natlačen imel splošen ekspezo, k uredbi o službenem razmerju med vinogradniki in viničarji.

Govor g. bana

Posebno skupino našega poljedeljskega delavstva tvorijo viničarji. Od svojih gospodarjev dobivajo stanovanje, zemljo za obdelovanje, večinoma tudi živino v oskrbovanje in izkoriščanje ter druge prejemke v denarju in naravnih zalogah, da obdelujejo gospodarjev vinograd. Če spadajo k vinogradu še druge kulture, so v večini primerov viničarji dolžni obdelovati tudi te. Zahteva se, da je viničar strokovno usposobljen in da obdeluje vinograd v izmeri najmanj 1 orala.

Ze v bivši Avstriji so videli, da se morajo službenena razmerja viničarjev urediti na zakonit način. V bivši Štajerski so izdali v ta namen poseben deželni zakon že leta 1886, ki so ga izpopolnili l. 1898. Ko smo dobili v Jugoslaviji ljudske samouprave, je bilo med raznimi vprašanji, ki so zahtevala novo ureditev, tudi vprašanje viničarjev. Zato je oblastna skupščina mariborske oblasti — drugod v Sloveniji viničarjev ni — sklenila dne 20. julija 1928. uredbo o viničarskem redu, s katero je zaščitila viničarje.

Sčasoma pa se je pokazalo, da uredba ni več sodobna. Pomanjkljiva je zlasti v tem, da so mogli vinogradniki brez navedbe razloga odpovedati službo viničarjem vsako leto v času od 1.—15. avgusta. To se je moglo zgoditi tudi tedaj, če so viničarji le zahtevali svoje pravice, ki jim gredo po viničarski pogodbi in po viničarskem redu. Viničar, ki se je selitve bal, je zato raje molčal in trpel. Viničar, ki je vzlic temu vztrajal na svojih pravicah, pa je bil v nevarnosti, da se mora vsako leto seliti. Česte selitve niso bile kvarne samo za viničarje, temveč tudi za vinogradništvo samo.

Poudarjam, da niso vsi vinogradniki tako ravnali. Tudi ne morem reči, da jih je bila večina. Slučaji pa so bili, in sicer še prav pogosti.

Druga hiba uredbe je bila ta, da ni določila minimalne mezde. Ker so bili obvezni naravnali prejemki razmeroma nizki, je viničar trpel pomanjkanje tam, kjer so tudi mezde bile nizke. To-liko bolj je bila želja, da se mezde minimirajo tudi za viničarje, ko so se z banovo odredbo z dne 31. julija 1937. določile minimalne mezde industrijskim, trgovskim in obrtnim delavcem, viničarjem kot izrazitimi poljedeljskim delavcem pa ne.

V veljavni uredbi je ostalo odprto tudi vprašanje oskrbe viničarjev za slučaj bolezni, onemoglosti, starosti in smrti. Po § 6. zakona o zavarovanju delavcev more minister za socialno politiko in narodno zdravje izvesti tudi zavarovanje poljedeljskih delavcev, med katere spadajo tudi viničarji. Do tega zavarovanja do danes ni prišlo zaradi posebnih razmer. Viničarji so tedaj ostali nezavarovani in želja je bila, da se najde vsaj nadomestilo za zavarovanje v kakršnikoli obliki.

V takih prilikah se je gospodarski položaj viničarjev slabšal od dne do dne. V okrajih Maribor-desni breg in levi breg, kjer viničarji oskrbujejo večinoma zaokrožena vinogradniška posestva, t. j. posestva, ki imajo poleg vinograda kot glavne kulture še njive, travnike in gozdove, je življenje že znosno. V teh okrajih viničarji uživajo več deputatne zemlje, kakor jim po veljavnem viničarskem redu pripada. V bližini mest prodajajo tudi mleko in povrtnino. Slabše je v okrajih, kjer ni toliko deputatne zemlje in kjer si viničar mora pomagati z delom pri drugih gospodarjih-kmetih, da se more preživljati. To so v glavnem ljutomerski okraj in severni del ptujskega. Zelo slabo je v Halozah, kjer deputatne zemlje ni. Tu viničar živi skoro izključno od dne za vinogradništvo

delo, ki je nizka. Živež večinoma kupuje. Pri haloških viničarjih sta doma pomanjkanje in beda. Ze so se jele pojavljati posledice takega gospodarskega stanja viničarjev. Kvalificirana viničarska mladina je zapuščala domove in šla iskat kruha v tovarne.

Tako je vprašanje spremembe in dopolnitve veljavnega viničarskega reda dozorelo in Narodno predstavništvo je v finančnem zakonu za l. 1939-40 sklenilo pooblastilo, na osnovi katerega sme ban po zaslišanju banskega sveta spremeniti in dopolniti uredbo o viničarskem redu z dne 20. julija 1928. Da se to delo olajša, se je dne 20. aprila t. l. v Mariboru vršila anketa, na kateri se je dosegel sporazum v točkah, ki zadevajo usposobljenost viničarjev, obvezno pismeno pogodbo, glavne prejemke, letni obračun, delovni čas in nadure. V načelu se je dosegel tudi sporazum, da se ustanovi viničarski sklad in da se vinogradnikom, ki jim kmetijstvo odnosno vinogradništvo ni glavni poklic, predpišejo prispevki za ta sklad. Ni pa bilo sporazuma o tem, da se za viničarje uvede neka vrsta službene stalnosti, t. j. da vinogradnik in viničar moreta za neko vrsto let pogodbo odpovedati samo izjemoma iz razlogov, ki so vnaprej točno določeni. Vendar je to vprašanje toliko tesno povezano z ureditvijo službenega razmerja viničarjev sploh, da nova uredba ni mogla iti mimo njega.

Načrt uredbe vsebuje v glavnem sledeče nove ustanove:

1. Uvedena je obvezna kvalifikacija viničarja, ki si jo le-ta pridobi z dovršitvijo vinarške šole ali 9 mesečnega viničarskega tečaja, ali pa s triletnim zaposlenjem pri vinogradniških delih in s položenim viničarskim izpitom.

2. Določene so obvezne minimalne mezde, ki se dele na letne in zimske tarife na one za kvalificirano in nekvalificirano delo.

3. Ustanovljena je relativna službena stalnost viničarjev, t. j. tekom 5 let moreta vinogradnik in viničar odpovedati pogodbo samo iz razlogov, ki so v uredbi točno določeni. Da bi se morebitna trdota teh predpisov omilila, se je uvedlo takozvano poizkusno leto, t. j. prvo leto petletne dobe, na čigar koncu vinogradnik in viničar moreta odpovedati pogodbo brez navedbe razlogov. Tudi se je število razlogov, iz katerih se pogodba more izjemoma odpovedati pred časom, toliko pomnožilo, da se ni bati, da bi se z uvedbo službene stalnosti ustvarjala neznosna razmerja med gospodarjem in delavcem.

4. Ustanavlja se viničarski sklad, iz katerega se bodo črpala sredstva za preskrbo viničarjev vsaj v najtežjih slučajih bolezni, delanemožnosti in smrti. V sklad prispevajo tisti vinogradniki, ki imajo viničarje in ki jim je dohodek iz vinograda ali kmetije postranski zaslužek, ker imajo drugačen glavni poklic, od katerega živijo.

Kruh v konzervah

V današnjem času tehnike uporabljamo konzerve, ki se o njih našim prednikom še sanjalo ni. Dandanes nimamo le konzerv rib, mesa, mleka, sadja, zelenjave, jajec in sira. Zdaj smo dobili tudi kruh v konzervi — in sicer brez skorje.

S to zadevo se bavi higienski zavod v Magdeburgu. Profesorju, ki to proučava, pomaga seveda pek, ki naredi testo za kruh. To testo se, ko je že vzhajano, neprodušno zapre v kovinsato školjo. Škatla pride v peč pri vročini 120—125 stopinj Celzija.

Tako konzerviran kruh traja delj ko 6 mesecev, ne da bi se pokvaril. — Profesor, ki je iznašel konzerviranje kruha, pravi, da bo tak kruh zlasti potreben za časa vojne, dalje če razsajajo bolezni ali za na ekspedicije. Dalje pa konzerviran kruh ne izgubi prav nič svoje teže, in ker je brez skorje, se ga tudi nič ne zavrže. — Okusa je prav takega kot navaden kruh, le malo dražji bo...

Paragrafi na gramofonskih ploščah

Mehiška vlada je uvedla jako svojsko novost. Doslej se zlasti indijanska plemena v južni Mehiki niso kar nič zmenila za paragrafe, češ da ne razumejo španščine. Zdaj pa je dala vlada objaviti paragrafe v vseh indijanskih narečjih kar na gramofonskih ploščah, ki jih vladni avtomobili prevažajo iz kraja v kraj in oznanjajo Indijancem.

Gre za takozvano gosposka vinogradna posestva, ki naj bi prispevala v sklad.

V pravnem pogledu načrt ni na višku. Temu pa niso krivi pravniki. Načrt vsebuje predpise, ki so plod sporazuma med viničarji in vinogradniki ne samo po svoji vsebini, temveč tudi po svoji obliki. Takih mest ni kazalo spreminjati, ker spričo sporazumno določenih predpisov nevarnost ni velika, da bi se različno tolmačili. Načrt vsebuje tudi predpise, ki so v viničarskih redih tradicionalni, čeprav nimajo nikake pravne vrednosti. K razpravi o osnutku novega viničarskega re-

da se je priglasilo 10 članov banskega sveta in sicer Šerbinek Ivan za okraj Maribor l. b., dr. Milar Fero za mesto Maribor, Ferdinand Hartner za Mursko Soboto, Franc Slavič za Ljutomer, Klekl Josip za Lendavo, Zorenč Alojzij za Šmarje pri Ješah. Član sveta za ljubljanski okraj odvetnik Marjan Marolt je nakazal nekaj pravnih pripomb glede nove uredbe. Govorili so še Marko Novak, Rozman in Sadravec. Posebno obširen je bil Rozman, ki je kot zastopnik vrhovne Zveze viničarjev v Ljutomeru ves osnutek uredbe obdelal skoraj točno za točko.

G. ban je za tem poudaril, da je s tem današnjim zasedanjem bil izpolnjen pogoj, ki ga določa finančni zakon glede nove uredbe. Članom sveta, ki so dali predloge in nasvete, pa je dal zagotovilo, da bo skušal uvaževati vse tako, da bo uredba čim boljša tako za ene, kakor tudi za druge. Ker je bila s tem naloga zasedanja opravljena, se je g. ban, potem ko se je vsem zahvalil za sodelovanje zaključil izredno zasedanje ob 12. dopoldne.

Le kolar zna narediti kolo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentino milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

Sv. oče blagoslavlja slovenska bisernoporočenca

Ganljiv obred biserne poroke pri Sv. Petru v Ljubljani

Ljubljana, dne 26. junija.

V nedeljo sta v cerkvi sv. Petra obhajala svojo biserno poroko Janez in Terezija Košmerlj, starša šempeterskega župnika g. Alojzija Košmerlja. Oče mladeniško nosi svojih 87 let, mati, ki je dala življenje 13 otrokom, pa pri svojih 80 letih ne kaže niti 60. Prišla sta od Pikčeve (ali pa starem Betonove) domačije v Sodražici, ki sta jo vrnoro vodila in povečala, a je božja volja tako hotela, da sta kljub 13 otrokom ostala sama doma — brez naslednika, ki bi ta grčavi, žilavi in krščanski rod peljal naprej.

Sempeterska fara se je čutila zelo počašeno, da je g. župnik svoje starše pripeljal v njeno sredo, da obhajata svojo biserno poroko. Vsa fara je sodelovala, da bi bila slovesnost čim bolj prisrčna. Cerkev je bila vsa v cvetju. Pred cerkvijo je stal krupen slavolok. Pred vs. mašo, ki jo je bral sin-župnik, se je pred cerkvijo nabralo ogromno ljudstva, sredi katerega so bila dekleta in narodne

noše delale ganljiv špalir starima slavljencema, ki sta prišla v cerkev v sprevedu, obdana od svatov. Pod slavolokom sta ju pozdravili dve mali deklici vzorne krščanske Velikonje družine, ki sta deklamirali pozdravne pesmice tako lepo, da se je vse jokalo. Izročili sta bisernoporočencema prelepe šopke, vse ovite v zlate okraske.

Med obredom je bila cerkev polna faranov. Župnik sam je imel slavnostno pridigo in cerkev je parkrat zahtela, ko je opicoval dolgo, a pogumno nevklonljivo vztrajno krščansko in slovensko pot svojih staršev, ki sta pred biserni oltar od svojih 13 otrok pripeljala samo dva sina, medtem ko je ena hčerka v Ameriki, ostali pa so že vsi pri Bogu. Orgle so bučale kat na največje praznike, cerkveni zbor je pel kot pri največjih slavnostih. Za priči sta nastopila oba cerkvena ključarja; višji računski inšpektor g. Albin Zajc in ugledni obrtnik g. Ivan Zan, tako, da je fara tudi na zunanji pakazala, da v polnem obsegu deli veselje slavljencev in svojevga župnika.

Po cerkvenem obredu, ki je bil v svoji preprostosti, iz katere pa diha spoštovanje Cerkve do dobrih staršev, ki so v službi vere in cerkve dočkali visoko starost, sta se slavljenca spet v sprevedu med pritrkavanjem zvonov in ekoci gošč špalir vrnila v župnišče.

V župnišču je slavljenca in svate čakalo nepričakovano veselje. Poštni sel je prinesel brzojav v latinščini, na katerem je bil podpisan papežev državni tajnik kardinal Maglione in ki se je glasil: »Janez in Tereziji Košmerlj, ki obhajata svojo biserno poroko, pošilja sveti oče z očetovskimi voščili svoj blagoslov«. Ka so brzojav prebrali, sta si oba Pikca obrnela oči in Pikčeve oče so prijeli svojo ljubljeno Terezijo za roko ter rekli: »Kaj ne, sedaj pa so vse težave pozabljene!« In mati 13 otrok, ki so v duhu videli roko sv. očeta, ki jih iz daljave blagoslavlja kot v zahvalo za dolgo zvestobo in kot v jamstvo za še lepšo bodočnost, so tiho prikimali. Vsem pa je leglo na dušo ono aveto veselje, ki ga občuti le tisti, kdor je domel duhovno povezanost vseh kristjanov z namestnikom božjim, ki vso njegovo Cerkev. Lepšega zaključka ta slovesnost ni mogla dobiti. Naj blagoslov sv. očeta spremlja biserni zakonski par do skrajnih meja človeškega življenja!

Vital Vodušek:

Ameriške novice z zračno pošto

Chicago, 16. junija 1939.

Z letalom, ki prinese tole pismo preko morja, se bodo pripeljali že prvi povabljeni potniki, večinoma časnikiarji. O tem poletu seveda zdaj že mnogo pišejo. Deset dni nato pa se prične redni potniški promet. Prvi poleti se bodo držali še južne smeri, s pristankom na Azorih in na Portugalskem; nato bodo pa vzeli severno smer, do Irke in Angleške, ki je pa zdaj še prepolna ledenih gora, ki zapirajo severna morská pristanišča. Čikazani se pa seveda že odločno potegujejo, da bi se pričeli severni poleti kar tu, saj bi preko Kanade res ne bilo prav veliko dlje kot od vzhodne obale. Letala sama so težka nad 40.000 kg in imajo po 1600 konjskih sil. Vsako bo imelo 9 do 11 mož posadke. Sprejelo bo pa v začetku le po 25 potnikov, dasi bi na letalu lahko prenočilo že zdaj vsaj 30 ljudi. Prtljaje seveda ne smete vzeti veliko se s seboj, le najnujnejše. Povrhu vam pa dovolijo še kakih 100 kg, če plačate za vsak kilogram okrog 90 din.

Vožnja sama je pa razmeroma silno poceni: 375 dolarjev v eno smer, obe vožnji 675 dolarjev. To je celo manj kot prvi razred na velikih parnikih — a s to vožnjo zamudite samo 44 ur časa. Ni čudno, da jih hoče že vse polno leteti v Evropo: že za prvi polet, 28. junija, se jih je priglasilo preko 600 in nekateri so ponudili kar dvakrat toliko, samo da bi prišli takoj na vrsto. Pa bodo morali kar nekaj tednov čakati.

Poleg potnikov bodo letala seveda še vedno prenašala pošto; te same je bilo pa doslej kar malo, menda še nikdar več kot kakih 60 ali 70 kg. Zares. Ljudje se pač te pošte še niso privadili. Zdaj se bomo pa menda res kmalu vozili z letalom. Malih letal je tu vedno več. Za prav majhen denar se lahko že izučiš za pilota. Kakor kak čoln si lahko tukaj izposodiš tudi letalo, za eno uro ali več — seveda stane še vedno nekaj dolarjev. V malih letalih pa je potovanje res poceni. Prav včeraj se je pripeljal s takim letalom iz Denverja

v Chicago 16 leten fant obiskat svojo staro mater. Bencin ga je stal okrog 1000 din; za vlak bi plačal dvakrat toliko. Letel je s približno hitrostjo 230 km na uro, ves korajžen in vesel. Čez deset dni se pa spet vrne z letalom domov.

Angleška kraljevska dvojica, ki je prevozila 16.000 km in jo je videlo okrog 15 milijonov ljudi, se je zdaj vrnila domov. Nedvomno sta kralj in kraljica s svojo ljubeznjivostjo osvojila srca Američanov. Res je pa tudi, kot sem omenil že zgoraj, da tukajšnje časopisje političnega pomena tega potovanja ni podčrtavalo. Gotovo pa sta odnesla od tu najlepše vtise. Roosevelt je znal biti domač: že v Washingtonu, kjer se je šel s kraljem po vročih sprejemih lepo kopat in plavat v domači basen — še bolj pa na njegovem posestvu v Hyde Parku, kjer sta zopet s kraljem pošteno plavala; potem pa je Roosevelt kralja in kraljico še precej hitro vozil s svojim avtom po posestvu, da je onim iz Scotland Yarda močno utripalo srce (Roosevelt ima infantilno paralizo, da sploh ne more hoditi sam; vedno se opira na palico in s svojo gredjo spremljevalca; sam pa se vozi s svojim Fordom, ki ima vse potrebne stvari, prirejane za roko). »Prekratko je bilo,« je dejal kralj ob slovesu. »Vse srečo na pot,« pa je pomahal za njimi ameriški predsednik.

Razveseljivo je zanimanje, ki ga kažejo v zadnjih časih ameriški katoliški krogi za socialna vprašanja. V čikaškem semenišču bo letos že drugič velik 14 dnevni kurz o vseh trenutno najvažnejših socialnih vprašanjih, posebej za duhovnika. V Clevelandu pa so imeli te dni velik katoliški socialni shod, kjer so govorili najbolj znani katoliški sociologi; udeležilo se ga je pa nad tisoč delegatov in 36 škofov in nadškofov, govoril je pa tudi katolik — ameriški pravosodni minister Murphy. Mnogi govorniki so bili zelo radikalni in odločni. Povedali so pa tudi pravo besedo o ameriški demokraciji, ki je Američanom vedno na ustih, še tistim, ki nimajo nikjer nobene pravice: da je bridka stvar s to demokracijo, dokler je skoraj štiri

petine delavstva (poleg 11 milijonov brezposelnih) čisto v rokah mogočnih nesocialnih delodajalcev.

Pri ameriskem delavskem gibanju (mimogrede omenjeno: v Ameriki ni nobenih versko ali narodnostno opredeljenih strokovnih organizacij) je pa najbolj žalostno to, da sta AFL — Ameriška delavska federacija — in CIO, to sta edini ameriški delavski strokovni organizaciji, ki štejeta zdaj okrog osem milijonov delavcev, v silnem medsebojnem sporu. Mnogo se je trudil zlasti Roosevelt, da bi jih spravil (pravijo, da zato, ker bi potem pač združeno zanj nastopil), a zdi se, da je medsebojno sovraštvo prehudo. Čudno, kajne, ko ni kakih verskih ali narodnih razlik! Pa je menda tem več osebnih.

Razdor med tega dvema organizacijama se je žalostno pokazal v zadnjem tednu po velikih avtomobilskih tovarnah, kjer sta celo druga proti drugi povzročili hude štrajke. Glavni ravnatelj se pa seveda smehljajo...

O 11 milijonih brezposelnih še vedno govorimo in bo številka menda kar držala. Mnogi seveda zvrčajo krivdo za to na Roosevelta; tako je prerokoval tudi prejšnji predsednik Hoover, da bi republikanska vlada s svojo politiko hitro tako uredila razmere, da bi vsi ti milijoni našli delo — in da bi se narodni dohodek dvignil na 100 milijard dolarjev, medtem ko bi Roosevelt v nekaj letih upal doseči 80 milijard, a pravi, da bi bilo že to prav zelo dobro.

Te dni bo pa menda ameriški kongres potrdil tudi nov zakon o nevtralnosti, ki bo prinesel posebno dve spremembi: odpravil bo prepoved prodaje orožja katerim koli vojskujočim se državam (to je veljalo doslej), močno pa bo povečal predsednikovo oblast v vseh trg. zadevah v času vojne.

V ameriški javnosti je sicer mnogo kričanja za politiko osamljenosti, češ »Roke proč od Evrope« — podobno, kakor se ob vsaki primerni in neprimerni priliki kriči o demokraciji in pobija z njo vse vprek — menda se pa nikjer drugod javno mnenje tako hitro ne zasuče, kot prav tu. Sicer pa statistični urad o ameriskem javnem mnenju ugotavlja vedno večji odstotek onih, ki bi šli v primeru vojne kar hitro Evropi na pomoč.

Nedvomno je pa prav Roosevelt in za njim ameriški zunanji minister odločno proti politiki osamljenosti.

V čikaški akvarij je pred nekaj dnevi posebna ekspedicija s Tihoga oceana pripeljala nad 3000 novih rib in ribic, med njimi posebno redko humuhumu in še bolj redko ribo s prežudnim imenom humuhumunukunukuapua. Brez šale.

Nad Chicago pa smo dobili še neke druge živalice kar z domačim imenom koblice, in sicer tiste, ki zažive menda samo vsakih 17 let. Teh je pa priletelo na milijone in milijone in so posamezne travnike in gozdiče kar zagrnile. Dolge so približno po 4 cm in vrisčijo, da je kaj. Včeraj je imelo nekeje v okolici neko društvo svoj piknik, pa so prav po svetopisemsko pridrvele koblice nadnje, da so jih bili naenkrat polni in so jo morali prav hitro odkuriti. A do 1. julija bodo že poginile, pravijo izvedenci.

Naj končam te novice še s kratkim poročilom o obeh svetovnih razstavah, Newyorku in S. Franciscu. Newyorka je imela v šestih tednih sedem milijonov in pol obiskovalcev, sanfrantsiška pa v skoraj štirih mesecih samo nekaj nad 3 milijone in pol. Newyorka seveda ni le trikrat toliko, temveč tudi trikrat živahnjša. In ko se že nad newyorko pohujšujejo, da ima precej čudnih zabav, je pa menda v tem oziru na oni v San Franciscu še slabše. Nekei advokat v San Franciscu sploh ni hotel na svoj avto pritrčiti letošnjih tablic, na katerih je v Kaliforniji poleg številke tudi ime razstave, češ da ne bo delal propagande za nemoralne pridrive...

Newyorka pa torej kar dobro gre, čeprav ob priliki kraljevega obiska ni bilo toliko navala, kot so pričakovali: ravnatelj razstave so bili hudi na župana, češ da je dal ljudem preveč prilike, da so kraljevo dvojico videli drugod, in jim zato ni bilo treba hoditi na razstavo. Poleg gledišč in zabavišč, ki so menda najbolj trpela, pa se pritožujejo zaradi njene konkurence tudi mnogi drugi, tako da je po Newyorku izginito že marsikaj napisov z dobrodošlicami obiskovalcem. Seveda pa jih bodo še vedno zelo veselo pozdravili, zlasti one, ki bodo prišli preko morja.

Brodne novice

Koledar

Torek, 27. junija: Hema (Ema), vdova, Ladi-slav, kralj.
Sreda, 28. junija: Vidov dan. Irenej, škof, m.

Novi grobovi

Smrt 13 letnega »Slovenčevega« prijatelja

Koroška Bela, 25. junija.

Medtem, ko smo se z vso vneto pripravljali na velike mariborske dni, je med naše mlade vrste posegla kruta smrt in nam ugrabil mladega tovariša Jožeta Jureca.

Pred dobrim tednom je z drugimi šolarji vred, ves vesel odšel na izlet na naš Jadran, da bi se naučil sonca in lepote. Toda tam ga je prijelja sončarica, da je doma moral oditi naravnost v bolnišnico, kjer je davi ob 6 po kratkem toda hudem trpljenju umrl.

Pokojni Jože je kotaj dopolnil 13. leto. Zaradi svoje vesele narave je bil priljubljen pri vseh tovariših, poznala pa ga je vsa vas, saj je vsako nedeljo raznašal po naših hišah »Slovenca«.

Osebnosti

† Nenadoma je umrla na poti v cerkev dne 25. t. m. ga. Marija Logar roj. Rožnik p. d. Kmetova mama, posestnica iz Vrzdence pri Horjulu. Na poti k jutranji maši jo je zadela srčna kap ter je izdihnila v naročju svojega sina in hčere. Bila je odlično katoliška žena ter dobra in skrbna mati svojih otrokom. Med vojno je veliko trpela od soldateske. Doživela je lepo starost 79 let. Naj počiva v miru.

† V Laporju sta se poročila veleposestniški sin Jože Kaukler in Julčka Kodri s Križnega vrha. Čestitamo!

† Diplomiran je bil za inž. agronomije na zagrebški univerzi 20. t. m. g. Sorec Egon, sin sol. upravitelja v Selih pri Ptujih. Čestitamo!

† Na zagrebški univerzi so dne 19. junija t. l. bili diplomirani za inženirje agronomije: g. Janko Košir iz Skofje Loke, g. Anton Marolt iz Podpoljan in g. Anton Simončič iz Hotemeza. Iskreno čestitamo!

† Za sodna pristava 8. skupine sta imenovana dr. Konrad Blejec pri okrajnem sodišču v Logatcu, in Czerny Igo, pri okrajnem sodišču v Vel. Laščah, dosedaj sodna pripravnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

† Duhovniške novice iz lavantinske škofije. Umeščena sta bila g.: Anton Ravšl, provizor v St. Ilju v Slov. goricah, kot župnik islotam in Franc Močnik, župnik v Sv. Stefanu pri Zumu, kot župnik v Stoprah. — Postavljeni so bili gg.: Ivan Atelšek, župnik v Braslovcah, za upravitelja dekanije Braslovca; Franc Križan, kaplan v Braslovcah, za provizorja v Belih vodah; p. Viktorin Sivavec, kaplan v Marenbergu, za provizorja v Zagorju; Jožef Petrovič, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, za provizorja v Sv. Stefanu pri Zumu; Jožef Vošnjak, kaplan v Šmartnem ob Paki, za provizorja islotam. — Nastavljeni so bili gg. semeniški duhovniki: Stefan Čergulj za kaplana v St. Ilju v Slov. goricah; Dušan Dožga za kaplana v Marenbergu; Alojzij Feguš za kaplana v Braslovcah; Simon Vrčevšek za kaplana pri Sv. Juriju pod Taborom. — Dopust se je dovolil g. Ivanu Ogulinu, provizorju v Belih vodah; obenem se mu je dodelilo službeno mesto 2. kaplana v Sošanju. — Vpokojen je bil g. Alojzij Soba, kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik na Zdolah. — Ordinacije. Dne 25. marca 1939 v mariborski stolnici ostiarat in lektorat: Matej Krof, Alojzij Ambruš, Simon Črešnik, Anton Drovenik, Alojzij Jesenk, Alojzij Kandolf, Ivan Lah, Jožef Lančar, Zdenko Lovše, Franc Supan. — Subdiakon: F. Albert Falez Ord. Cist. Ref. — Diakon: Matija Balazič, Božidar Božič, Franc Drevenšek, Ivan Erjavec, Jožef Gjuran, Jožef Gutman, Maksimilijan Prah, Mihael Grešak, Franc Zagradšnik, Karel Zel. — Dne 29. maja 1939 v mariborski stolnici tonzura: Martin Belj, Franc Bračić, Jakob Fideršek, Jožef Flis, Rudolf Gašparič, Ernest Hren, Ludvik Jeza, Avgust Kerčmar, Ivan Lapuh, Stanislav Lorber, Jožef Maheri, Karel Pečovnik, Stefan Seruga, Leopold Valant, Jožef Vogrin, Meks Žitnik. — Eksorcistat in akolitat: Matej Krof, Srečko Podpečan, Alojzij Ambruš, Simon Črešnik, Anton Drovenik, Alojzij Jesenk, Alojzij Kandolf, Ivan Lah, Jožef Lančar, Zdenko Lovše, Franc Supan.

V hribih in na morju se dobro drže Slamičeve mesne in sadne konzerve

— Obisk mednarodnih tekem v Liegeu. Vse članice ZFO in prijateljke naše organizacije, ki bi hoteli iti z našimi mednarodnimi tekmovalci na tekme v Liegeu (Belgija), prosimo, da se prijavi ZFO najkasneje do 30. t. m. Celotno potovanje bo trajalo okrog 12 dni. Stroški so preračunani na približno 2000 din za osebo. Ker je pri prireditvah na sporedu tudi defile, bi bilo želeli, da bi v njem sodelovalo čim več članstva v krojih. Obenem si bomo ogledali tudi mednarodno razstavo. Na poti bi pa ogledali Monakovo, Köln, Bruselj in bi se vrnili pri zadostnem številu interesentov preko Nizozemske. Ker je že do sedaj prijavljenih 8 narodov za tekme, bo ta prireditve letos gotovo največja telovadna prireditev v zahodni Evropi.

— Denarni zavodi v dravski banovini na Vidov dan, t. j. dne 28. t. m., ne poslujejo. Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

— Slomškova družba vabi svoje člane in članice na etanovsko zborovanje, ki ga prireja Prosvetna zveza v Mariboru ob priliki velikega mladinskega tabora, ki bo od 29. junija do 2. julija t. l. Zborovanje za učitelstvo bo dne 30. junija ob 3 popoldne v Karlinovi dvorani (Dijaško semenišče), Koroščeva ul. št. 12. Svoje predavanja je: »Slomšek in sodobni učitelj«, »Vzgojna naloga sodobne vaske in mestne šole«, »Učitelj-posredovalec verških vrednot«. Predavali bodo: dr. Vinko Brumen,

dr. Karl Ozvald, urednik Fr. Terseglav. Teme predavnanj so aktualne, imena predavateljev pa so jamstvo, da se bo udeležba splečala. K udeležbi pa vabimo tudi radi tega, da pokažemo kot doslej še vselej solidarnost z drugimi stanovji našega naroda, t. j. s kmeti, obrtniki in delavci. Kadarkoli je bila še v Mariboru kaka večja ljudska prireditev, še vselej je bilo tudi učitelstvo častno zastopano, tako leta 1920., 1936. in po pravici pričakujemo večjo udeležbo tudi sedaj. Vsak naš član, naj pomisli, da bo zborovanje v Mariboru, kamor ga kliče ta verska in narodna skupnost. Dne 30. junija tedaj vel solidarno na zborovanje v Maribor! — Odbor Slomškove družbe.

— Frančiškanska tiskarna blagoslovljena. V nedeljo 25. junija je bil izvršen slovesen blagoslov nove frančiškanske tiskarne v Ročnem pod Šmarno goro. Obrede je opravil gen. vikar, stolni prošt prelat Ignacij Nadrah. Ob 3 popoldne so bile slovesne pete Hitanje Matere božje v kapeli sv. Antona. K pobožnosti je prišla velika množica ljudi iz okolice, posebno častno pa so bili zastopani tretjeredniki iz Ljubljane. Po pobožnosti v cerkvi je krenil sprevod na pročelje tiskarne, kjer je množica zapela najprej pesem sv. Frančiška. Nato je imel g. stolni prošt pomenljiv in udaren govor o trdnjavi katoliške tiskarne in o nasprotjih njenih. Iz srca je čestital frančiškantom in tretjerednikom k velikemu delu in uspehu. Novi tiskarni je želel vso srečo in ves blagoslov. Nato je izvršil zanimiv obred blagoslova tiskarskega poslopja in tiskarskih strojev. Med obredi v stavbi so ljudje zunaj navdušeno prepevali. Po blagoslovlitvi si je množica ogledala tiskarno in stroje. Prišli so frančiškanski bratje-tiskarji, pognali stroje in so ljudem razkazali svojo umetnost. Pri slovesnosti je bil navzoč frančiškanski provincial p. Gracijan dr. Heric, p. Ananija iz Ljubljane ter urednik in upravnik Cvetlja.

— V Mariboru bo od 1. do 21. julija tečaj za angleški jezik. Za slušatelje ljubljanske univerze sta na razpolago dve prosti mesti. Interesenti naj se javijo v sredo 28. t. m. ob 11 v germanskem seminarju univerze.

— Čebelarjem! Čebelarstvo društvo v Ljubljani potrebuje za vsak okraj po dva bolezenska strokovnjaka in po enega čebelarkega predavatelja oziroma mojstra. Zato bo društvo priredilo v jeseni za predavatelje in mojstre posebne izpite, za bolezenske strokovnjake pa večdnevne tečaje. Opozorjamo na to čebelarje, ki bi se hoteli udeležiti izpita ali tečaja, da se čimprej priklase glavnemu društvenemu tajnistvu, ki bo dalo vsa nadaljnja navodila.

— Otrok utonil v jami. Kavčičev, po domače Zagarjevo, družino iz Šmartna pri Litiji je v soboto zadela nesreča, ki je zahtevala smrt 15 mesečne hčerke Rozke. Otrok se je igral na dvorišču v navzočnosti svoje matere. Ko pa se je mati za kratek čas odpravila v hišo, da zakurji, je otrok zašel do poldrugi meter globoke jame, ki služi za napajanje živine, in padel vanjo. Čez čas je mati otroka pogrešila in ga začela iskati, dokler

ga ni našla v jami. Otroku so nudili vso pomoč, vendar mu tudi došli zdravnik ni mogel pomagati, ker je bil otrok že mrtev. Z nesrečno Zagarjevo družino sočustvuje vsa okolica.

— Ze v prvih 3 urah boste lahko opazili blagodejni učinek kolesterina Solea-krema po barzunasti nežnosti kože. — Solea-krema za boljše prebrano kožo.

— Dve prometni nesreči. V soboto, 24. junija ob 1 popoldne je nekdo podrl s kolesom 80-letno tovarniško delavko Smolej Ljudmilo iz Primskega pri Kranju. Smolejeva je hotela v tovarno »Jugobruno« na delo, ko je nepričakovano zadel vanjo kolesar. Pri padcu je dobila Smolejeva črne podpludbe na desni nogi in notranje poškodbe.

— V nedeljo, 25. junija se je ob pol 11 nesrečil Janez Brezar, 41-letni skladiščnik trdnice Bricej, doma iz Vapolja št. 13. Brezar je vozil s kolesom domov. Na križišču Ceste na Golnik in Jezerske ceste ga je dohitel avtomobil. Namesto da bi skočil ob strani ceste je v zmedenosti skočil pod avtomobil in pri tej nesreči dobil 3 cm dolgo in pol cm široko rano v nogo, razen tega pa tudi druge poškodbe. Ponesrečencu je nudil pomoč kranjski zdravnik g. dr. Herfort, nato pa so bolnika z rešilnim avtom odpeljali na njegov dom.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josefa grenčice«.

— Z lipe je padla in se hudo poškodovala. V soboto popoldne je obirala lipovo evetje 41-letna žena tovarniškega delavca Antonija Štefe iz Predoslja pri Kranju. Stopila je preveč na konec veje in zdrsnila na tla. Pri padcu si je zlomila več reber in dobila tudi druge notranje poškodbe. Hudo poškodovano so prepeljali s kranjskim rešilnim avtomobilom v ljubljansko bolnišnico.

— Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIC, Ljubljana, Prešernova 5.

— Dve moški kolesi ukradeni. V soboto popoldne je došel še neznan tat ukradel g. župniku Leharju Josipu od Sv. Lenarta pri Veliki nedelji mosko kolo znamke »Puch«, vredno okrog 600 din. G. župnik se je peljal s kolesom do travnika na Bresnici, kjer so njegovi delavci sušili. Kolo je zapeljal na rob bližnjega gozda v senco. Popoldne se je hotel g. župnik peljati domov, a je v veliko presenečenje opazil, da kolesa ni več tam. Sum je padel na nekega delavca, ki je tam kosil. Obveščeni orožniki od Sv. Marjete niže Ptujja so naredili preiskavo, a brez uspeha. Sele po večurnem iskanju po gozdu se je delavcu Karačecu Cirilu poverilo, da je kolo našel v listje zakopano ter nepoškodovano. Orožniki poizvedujejo. Pred par dnevi je bilo ukradeno mosko kolo tudi Janžekovi Ivanu v Ficanjih. Kolaj je bilo dobro ohranjeno.

Po državi

* Morskega volka so ujeli ribiči pred Cavtatom med otokoma Supetar in Pelegrin. Morski volk je dolg več kot dva metra in pol ter ima v gobcu dve vrsti ostrih zob. Ribiči so prepeljali morsko zverino v Dubrovnik ter jo razstavili na ladji, kamor jo hodi gledat mnogo domačin in tujih ljudi. Zdi se, da je ta volk tisti, ki so ga že

Obiščite **POSTOJNSKO JAMO** PRI TRSTU IN OPATIJI (ITALIJA) — ODPRTA CELO LETO POJASNILA: ENIT, TERAZIJE 16, BEOGRAD

Morilec, ki zahteva zase smrtno kazen

Franc Mirnik je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora Ribiča v Trliču

Ljubljana, 26. junija. Ta teden je zadnji pred sodnimi počitnicami, ki bodo trajale tja do 15. avgusta. Kazenski sodniki hite, da pospravijo svoje mize in urede razne akte. Danes je zasedal po daljšem času veliki senat, ki je obravnaval kar dva zločina umora. Velikemu senatu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj, kot sodniki so bili gg. Rajko Lederhas, dr. Julij Fellner, Anton Šporn in dr. Leon Pompe. Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec g. Branko Goslar.

Prvi je prišel na vrsto 24letni akviziter in potnik, drugače delavec, Fran Mirnik iz Liboj pri Celju. Obtožen je bil umora, dalje večjih in manjših sleparij, ponarejanja domaših listin in poneverb. Dalj časa je lani Mirnik potoval po Sloveniji. Iskal je svoje žrtve med služkinjami, kuharicami in gospodinjami. Po raznih krajih Slovenije je ponujal »Slovensko kuharico«, a pri boljših osebnostih tudi dražje knjige. Obtožnica mu je naprtila kar 72 sleparij, toda vsota je malenkostna. Gre za okoli 8000 din. Zaradi raznih goljufij je bil l. 1933 obsojen na 1 leto in 6 mesecev roblje. Na Silvestrovo l. 1937 se je bil seznanil z 52letnim čevljarjem v Trliču Sikstom Ribičem. Pri njem je večkrat prenočeval.

Lani novembra se je zopet pokazal pri Ribiču v Trliču. Ponoči od 29. na 30. novembra sta bila sama z Ribičem v sobi. Okoli 21 pa je Mirnik izvršil strašen zločin. Z nekimi trdim predmetom — sam pravi s polenom — je trikrat udaril Ribiča po glavi, da je bil na mestu mrtev. Ribiču je pobral 1500 din gotovine, mnogo obleke, perila, čevlje in nekaj dragocenosti. Nato je pobegnil. Po dveh tednih so Mirnika orožniki prijeli v bližini Celja.

Obtožence Fran Mirnik je pred sodniki napravil vtis nenavadno skesanega zločinca, ki je mirno priznaval vse zločine, ki je v podrobnosti opisoval grozen umor in ki je venomer zahteval sam najstrožje kazni, smrt na vesalih. Pripovedoval je, da se je poprej seznanil z neko kuharico, ki jo je spremljal na »Putehof«. Vzkliknil je: »Oropati sem jo hotel, a ljudje so vedno mimo prihajali.« Glede Ribiča je zatrjeval: »Kar padlo mi je v glavo, da bi njega oropal.« V lekarni je kupil dva uspalavna praška, ki ju je pozneje zvečer vsajpal Ribiču v čaj. V čaj je vsul tudi čokolado. Ker Ribič ni zaspal, ga je s polenom močno udaril po deanjem sencu. Nato je šel v kuhinjo po vrvi in sekirto, da bi ga zvezal in mogoče še enkrat udaril. Bil je mrtev. Sodnik-volant: »Ali ste sploh imeli namen Ribiča umoriti?« Obtožence

hladnokrvno: »Imel sem namen!« »Zakaj?« »Da bi ga oropal!« »Zakaj se je vam tako mudilo?« »Da bi hitro pobegnul in daleč odšel.« Kmalu nato pa je sodnikom zanikal, da bi bil imel namen moriti in nazadnje svečano zatrjeval: »Steer sem bil takrat vsega zmožen. Nisem bil pijan.« Predsednik: »Kaj hočete doseči s takim priznanjem?« Obtožence: »On je mrtev. Jaz sem smrtno kazen zaslužil.«

Razprava je trajala od 8.30 tja do 12.30. Po končanih procesualnih formalnostih je sledila sodba, ki jo je obtožence mirno, skoraj apatično poslušal, pogled uprt v tla, roke križem zadaj na krbtu. Bil je zaradi zločina umora, zločinov prevare, zločina ponarejanja listin in poneverbe obsojen na dosmrtno ječo, kakor tudi v trajno izgubo častnih državljanjskih pravic. Mirnik je prejel le za umor dosmrtno roblje, drugi zločini niso pri doletitvi sodbe več prišli v poštev. Po sodbi je Mirnik vzkliknil: »Sodbo sem slišal. Pritožujem se proti mali kazni! Zahtevam smrtno kazen!« Ko mu je predsednik pripomnil, da ima tridnevni rok za pritožbo, je odvrnil hlastno: »Sem se že premislil.«

21 letni fant zabodel svojega bratranca

Veliki senat je nato prešel k drugi razpravi zaradi umora. Državni tožilec je obtožil 21letnega posestnikovega in zidarjevega sina Filipa Bogataja, doma iz Goropeke, občina Ziri, zločina umora, da je 21. maja zvečer ob priliki neke vesnice v Račevem zabodel z lovskim nožem 42letnega kočarja in delavca Vinka Jereba, ki sta si bila bratranca. Bili so v gostilni. Med obema je prišlo do besedičenja. Pozneje je Bogataj Jereba povabil ven na prosto. Na vrtno, ne da bi bila kaka besedica izgovorjena, je Bogataj potegnil lovski nož in z njim zamahnil v levi del vratu. Cel nož mu je zasadil v vrat. Prerezal mu je žilo odvodnico. Jereb je na mestu izkrvavel. Državni tožilec je zagovarjal stališče, da gre tudi za pravi zločin umora po § 107 k. z., ne pa za navaden uboj po § 178 k. z. Veliki senat je nasprotno zavzel stališče, da je treba Bogatajevo dejanje označiti za zločin uboja po § 178 in mu je zato senat prisodil 4 leta roblje. Pokojnikovi ženi pa ima plačati odškodnino v znesku 1500 din. Bogataj je sodbo jokajoč sprejel na znanje. Pritožil se je zaradi previsoke kazni.

Ljubljana, 27. junija

Gledališče

Opera, Torek 27.: Traviata. Gostujeta Christy Solari in Zlata Gjunjenac. Dobrodrelna predstava na korist Mestnega prehodnega otroškega doma. Izven. — Sreda, 28.: Prodana nevesta. Slavnostna predstava v splošno Vidovega dne. Izven. Znižane cene. — Četrtek, 29.: zaprtio. Petek, 30.: Falstaff. Red Četrtek.

Radio Ljubljana

Torek, 27. junija: 12 Moštiri plesne glasbe (plošče) — 12.45. Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radljskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Samospevi in dvospevi ob spremljevanju klavirja: ga. Dragica Sokova, gđč. Stelka Korenčanova, g. prof. M. Lipovšek — 18.40 Pomen narodne svobode in blagoslanja (g. prof. E. Boje) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Književni pregled (Zivko Miličević) Belgrad — 20 Vesela dijaška zabava (plošče) — 20.20 Fr. Bevk: Partija šaha, komedija (člani Nar. gledališča) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Zdaj pa veselo (Radijski orkester).

Drugi programi

Torek, 27. junija, Belgrad: 20 Gotovčeve skladbe — 21.10 Klavir — Zagreb: 20 Plošče — 20.30 Prenos iz Osjeke — Praga: 20 Igra — 21 Ork. konc. — 23 Češka gl. — Sofija: 19.30 Nar. gl. — 20 Kom. konc. — 21 Vok. konc. — Varšava: 21 Moniuszkova kantata — 21.55 Klavir — 22.15 Kom. konc. — Budimpešta: 19.25 Norveške pesmi — 20.30 Harmonika — 21.05 Klavir — 22 Cig. ork. — Trst-Milan: 17.15 Pianino — 21 Verdijeva opera »Rigoletto« — Rim-Bari: 21.30 Simf. konc. — Berlin: 19 Cakovskega koncert — 20.15 Plesna gl. — Hamburg: 20.15 Mozart-Verdi — Lipsko: 19 Vojaški konc. — 20.15 Operni konc. — Köln: 20.10 Nova filmska gl. — Beromünster: 20.05 Pihala — 21.50 Komorni konc. — Strasbourg: 20.30 Duhovna glasba.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

nekaj dni prej opazovali pred Dubcem blizu Dubrovnika. Kakor poročajo hrvatski listi, se za tega morskega volka zanima ljubljanski muzej ter ga želi imeti.

* Dalmatinski delavci se vračajo iz Nemčije. Iz Splita poročajo hrvatski listi 24. junija: Davi se je vrnila v Split skupina 50 delavcev, največ iz okraja Imotski, ki so bili pred mesecem dni odšli v Nemčijo. Največ jih je bilo zaposlenih pri delih nove avtomobilske ceste ter so veli hoteli ostati v Nemčiji vsaj leto dni če ne še več. Vrnili pa so se že čez mesec dni, češ da so v Nemčiji razmere za naše delavce sliša težke, da imajo po 60 pletnigov na uro, da pa je treba od tega plačevati prevoze z avtobusom ter druge odbitke, tako da za hrano ostane le malo, za dom pa nič. Poleg tega je hrana slaba.

* Nova župnija blizu Sušaka. Senjaka škofija je ustanovila novo župnijo Drenovo blizu Reke.

* Vsa družina z avtom padla v prepad. V petek zvečer je blizu Fobe padel v prepad avto inženirja Radomira Saviča. V avtu, ki ga je šofiral sam Savič, se je vozila njegova družina, žena, sin, 15letna hčerka, ki je te dni naredila malo maturo v Prijepolju, ter šofer Ilija Trifunović. Zdi se, da se je volan nekaj pokvaril. Ko je namreč inž. Savič na ovinku hotel zaviti, avto ni ubogal ter je, preden je Savič mogel ustaviti, zdrknil po strmini v globčino. Medtem ko je bil pri padcu inženir sam vržen iz avtomobila ter je priletel tako srečno, da je bil le lažje poškodovan, so bili huje poškodovani žena, sin in šofer. Hčerka je bila na mestu mrtva.

* Egiptski princ v Mostarju. V petek zvečer se je pripeljal v Mostar egiptski princ Jusuf Kemal ter ostal tam dva dni.

* Strela ubija. V petek popoldne je bila nad Subotico velika nevihta. Deček Stefak Teleki in njegova 8-letna sestrica Magdalena sta stekla pod neko drevo, kamor je kmalu nato udarila strela ter oba ubila. — Tudi v okolici Bjelovara je divjala nevihta. Kmet Miloš Pavlovič je takrat na polju deval sceno v kopcce. Strela je udarila vanj in ga ubila.

Slovenski Lurd — Rajhenburg

Letos 8. junija je minilo deset let, kar je pokojni sv. oče Pij XI. s svojim pismom povzdignil cerkev Lurške Marije v Rajhenburgu v baziliko. Slovesno razglasitev tisočglavim množicam, ki so poromale v Slovenski Lurd, je izvršil pokojni lavantinski škof dr. Karlin dne 8. septembra 1929. Isti dan je prevzvišeni blagoslovil nove mogočne orgle v rajhenburški baziliki.

Letos pade zaključek običajne vsakoletne tridnevne (2. julij) ravno na dedeljo, Rajhenburžani pričakujejo ta dan mnogo romarjev od blizu in daleč, da tako skupaj s njimi slovesno obhajamo desetletnico bazilike.

Za 8. in 9. julij so priglasili svoje romanje k nam Mariborčani. Za to priliko je Krščanska ženska zveza za Maribor poskrbela za posebni romarski vlak.

Imenitnik kot brodolomec. Kapitan ladje: »Halo! Pridite gori, ker ste rešenil.« Brodolomec: »Hvala, v tovarni ladji se vendar ne morem voziti, ker imam vozni listek prvega razreda na lukezuni ladji.«

LJUBLJANA

Prebivalstvu Ljubljane!

Dne 28. junija praznujemo Vidov dan kot spominski dan padlih borcev za vero in domovino. Na poslopih državnih, banovinskih in mestnih uradov, zavodov in podjetij bodo ta dan razobešene državne zastave.

Pozivam meščanstvo, da v slavo za vero in domovino padlim junakom na Vidov dan okrase svoje domove z državnimi zastavami. Obrtna in trgovska podjetja morajo biti med slovesnim opravlom v stolnici od 10 do 11 zaprta.

Zupan mesta Ljubljane:
dr. Juro Adlešič, l. l.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« greнке vode, zaužitj zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« greнке vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

1 Krajevna zveza zavarovalnic v Ljubljani nas obvešča, da zavarovalnice na Vidovdan, t. j. 28. t. m. ne poslujejo.

1 Sprejem v I. razred drž. učiteljske šole v Ljubljani. V prihodnjem šolskem letu 1939-40 bo v I. razred drž. učiteljske šole v Ljubljani sprejetih lahko 80 učencev in 40 učenk. Sprejemali se bodo gimnazijci z nižjim tečajnim izpitom in oni meščanskošolski učenci, ki so opravili završni izpit s prav dobrim ali odličnim uspehom. Predpisana starost: do 17 let, t. j. oni, ki so rojeni še l. 1922. Oni pa, ki so rojeni l. 1921, morajo takoj prositi prečetni oddelek kr. banske uprave za spregled starosti. Prošnje (10 din kolek) za sprejem v I. razred je treba vložiti po pošti ali osebno pri ravnateljstvu do 15. avgusta. Na prošnjo naj vsi prosilci napišejo tudi poklic in točen naslov (bivališče) staršev z navedbo okraja. Prošnji priložite: 1. izpričevalo o nižjem tečaju, oziroma završnem izpitu in 2. krstni list. Oni učenci, ki so rojeni l. 1921, tudi dovoljenje kr. banske uprave o spregledu starosti. Vsi učenci, ki se bodo prijavi, naj se 28. avgusta ob pol 8 zglasijo na učiteljski šoli, nakar bodo na šolski polikliniki (Aškerčeva ulica nasproti Srednje telušne šole) zdravniško pregledani. Po zdravniškem pregledu pride vsak učenec nazaj v šolo, kjer bo izpit iz petja. Meščanskošolski učenci delajo nato še izpit iz slovenščine (pisмено in ustno) in matematike (ustno). Razpored zdravniškega pregleda in izpitov bo 28. avgusta zjutraj objavljen na oglasni deski v veži drž. učiteljske šole v Ljubljani. — Ravnateljstvo.

1 Završni izpiti na Drž. trgovski akademiji v Ljubljani so se vršili od 3. do 24. junija pod predsedstvom odposlanca ministrstva trgovine in industrije Ivana Kona, direktorja v p. Izpit so naredili tile kandidati-nje: Accetto Borut, Mirko Ambrožič, Baloh Majda, Boštjan Sonja, Brinskelle Marija, Brinšek Jadranka, Czurda Danica, Dejak Henrik, Dohtšek Drago, Dular Janez, Frankl Bogoljub, Habič Avgust, Hočvar Slavka, Jamnik Bogomir (z odliko), Jošt Milena, Klun Ciril, Končar Darko, Kos Milan, Košak Josip, Kovač Ljudmila, Kramar Milica, Kruljec Vlasta, Mikolič Milena, Otovičar Vita, Pfefferer Emilija, Pogar Franc, Rotar Marija, Rupnik Milica, Smid Aleksander (z odliko), Suc Zdenka, Uršič Nada, Verlič Anka, Vrančič Marta, Zalta Matilda, Ziderič Evgen, Zorman Ciril in privatisti Kramer Zmagomir, Rihar Stefan in Tančič Viktor.

1 Ivan Škerlj — utonil. Kakor je poročal ponedeljski »Slovenski dom« so pogrešali 69 letnega posestnika Ivana Škerlja z Tržaške ceste št. 137, Ljubljana, ki se je pred tednom odpravil od doma in se ni več vrnil. V soboto so našli delavci v Savi blizu Litije moško truplo, v katerem so ugotovili pogrešanega Škerlja z Viča. Sorodniki so truplo včeraj prepeljali na dom, odkoder bo pogreb na viško pokopališče. — Domnevajo, da je Škerlj po nesreči zašel v vodo.

1 Završni izpit na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se je vršil od 5. do 23. junija 1939 pod predsedstvom g. direktorja Josipa Gogala. Pripuščenih je bilo k izpitu 65 kandidatov in kandidatkinj. Izpit so napravili: a) z odličnim uspehom: Capuder Ana; b) s prav dobrim uspehom: Mlejnik Miloš, Škrbec Ivan, Uršič Marjan, Thaler Karel, Čakš Irena, Gorišek Božidar, Govekar Marija, Kogovšek Marija, Kopčavar Silva, Kralj Majda, Kržišnik Vera, Marin Ana, Nadišar Bogomir, Pavlin Marija, Rozman Silva, Sedej Majda, Žerovnik Frančiška; c) z dobrim uspehom: Bahovec Jože, Bevc Franc, Cvirn Feodor, Jager Valentin, Kristof Boris, Oven Miro, Pergar Franc, Primožič Bogomir, Schneider Erik, Stančič Rafael, Tavčar Anton, Ažman Ljudmila, Belcjan Marija, Berbuč Zmagoslav, Blaznik Herma, Cajček Cecilija, Čuderman Ljudmila, Černič Verena, Erznožnik Valentina, Ferjančič Vanda, Golmajer Božena, Gostinčar Marija, Homan Marija, Jelovšek Julka, Knez-Podgornik Slavica, Koejan Emilija, Kozine Danica, Lenart Marija, Lusovec Helena, Marušič Julijana, Merhar Marija, Pezdirc Katarina, Preželj Ivana, Rotter Gabriela, Seliškar Milena, Sežun Marija, Skubec Edita, Tiringar Frančiška, Zorič Božena; z zadostnim uspehom: Klobič Stane, Klopčič Milan, Hübner Rado, Zajc Karel, Milavec Milena, Stare Dragica, Šubič Nada, Turk Hidla. Odklonjen ni bil nihče niti za 3 mesece niti za celo leto. — Trgovska, industrijska in bančna podjetja, ki nameravajo sprejeti v službo kakšno novo pisarniško moč, naj se blagovoljno obrniti na ravnateljstvo Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, ki bo rado priporočilo sposobne absolvente in absolventkinje.

1 Drevi se izkaže Ljubljana v operi, kako je že po nekaj gostovanjih pridobil njeno pohvalno priznanje g. Christi Solari s svojim prekrasnim petjem, predvsem pa, kako je ta odlični predstavnik italijanske pevske umetnosti namah osvojil njene simpatije, ko je zvedela, da bo iz lastnega nagiba pel v korist najbednejši ljubljanski deci, ki ima svoje zavetje v Mestnem prehodnem otroškem domu v stari cukrarni. Z g. Solarijem pa drevi v »Traviati« nastopi tudi naša priljubljena ga. Zlata Gjungenac-Gavella v vsem sijaju svojih dunajskih uspehov — hkrati bomo pa obhajali veselo svidenje z vso našo z latorjem ovrneno opero po zmagoslavnem gostovanju v Trstu. Drevi nam je torej v operi zajamčen vsestransko slovesen večer!

1 Vpisovanje v državno dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani. Vpis učencev in učenk v I. in II. razred bo dne 1., 2. in 4. septembra 1939 od 8—12. V I. razred se sprejemajo učenci(-ke), ki so dovršili štiri razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali štiri razrede meščanske šole z završnim izpitom in nimajo na dan vpisa več nego 17 let. Učenci(-ke), ki imajo na dan vpisa

več nego 17, pa manj kot 19 let, se smejo vpisati samo z dovoljenjem banske uprave, ki si ga je treba preskrbeti med počitnicami. Sprejemajo se samo učenci(-ke) iz teh-le okrajev: Ljubljana, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Kamnik, Litija, Krško, Kočevje in Laško. Učenci(-ke) ki žele vstopiti v I. razred, se morajo javiti osebno v spremstvu staršev dne 26., 28. ali 29. avgusta 1939 med 8—12 in predložiti prijavo za vpis, ki se dobi pri šolskem slugu za 50 par in jo je treba kolkovati z 10 din, dalje spričevalo, rojstni list in davčno potrdilo, na podlagi katerega se odmeri šolnina. S srednjih in meščanskih šol se sprejemajo prvenstveno učenci(-ke) z odličnim in prav dobrim uspehom in vzornim vedenjem. Dne 30. avgusta bo konferenca, ki bo odločila, kdo se sprejme in kdo se odkloni. Dne 31. avgusta ob 10 bo na razglasni deski objavljen seznam sprejetih, ki se morajo definitivno vpisati dne 1., 2. ali 4. septembra in plačati, kakor bo razglašeno na uradni deski. Nesprejeti bodo prejeli dne 31. avgusta svoje listine pri šolskem slugu. Vpis v II. razred bo dne 1., 2. ali 4. septembra med 8—12. Učenci (-ke), ki žele vstopiti v II. razred, morajo predložiti prijavo, kolkovano s 50 din, spričevalo I. razreda in davčno potrdilo ter plačati, kakor bo razglašeno na uradni deski.

1 Češnjava nedelja. V nedeljo Janeza Krstnika so Trnovčani prav slovesno praznovali svojega patrona. Bila ni presoparna. Po vseh krajih okoli Dobrujn, Sostra, Sv. Lenarta, na Orlem in drugod je bilo živahno vrvenje po češnjavih vrtovih. Sadjarji so nabrali ogromne množice lepih češenj. Kupčije so drugače srednje. Veliko je zanimanje sedaj za dolenske hrustavke, ki so na drobno po 1.50—2.50 din. Ponedeljok sadni trg v Ljubljani

MARIBOR

Maribor se pripravlja na mladinske dneve

Mesto bo veličastno okrašeno - Poziv hišnim posestnikom

Maribor, 25. junija.

Še nekaj dni nas loči od mladinskih dnevov, na katerih bo slovenska mladina veličastno manifestirala moč svoje ideje in razvoj svojih sil. Ze dolge mesece se vršijo za te velike dni priprave, ki postajajo sedaj vidne tudi že na zunaj.

Ves Maribor živi sedaj pod vtisom priprav za tabor. Veliko veselje je vzbudilo poročilo, da je prevzel pokroviteljstvo mariborskega tabora Nj. Vel. kralj Peter II. Prav tako vzbuja veliko zadoščenje sporočilo, da se ga bo udeležilo toliko odličnih gostov, med njimi člani vlade, senata in narodne skupščine. Zato je popolnoma umestno, da si bo naklepno mesto za te veličastne dni slavnostno obleko.

Vršijo se že velike priprave za okrasitev mesta. Mariborske ulice bodo okrašene tako, kakor bi bile lanko leto ob priliki nameravane proslave 20-letnice. Mestna občina bo okrasila kolodvor ter prostor pred kolodvorom in pa glavne ulice, to je Aleksandrovo cesto, Glavni trg, Kralja Petra trg ter Masarykovo in Tržaško cesto do stadiona SK Železnica. Na teh ulicah in trgih se bodo odigravali glavni zunanji dogodki zleta. Prostor pred kolodvorom bo imel dve vrsti zastavnih drogov, ki bodo med seboj povezani z zelenjem. Vzduž vse Aleksandrove ceste do Slovenske ulice bodo na obeh straneh rdeči drogovji z zastavami. Slovenski in Gosposki ulici bodo zastave s hiš dale itak dovolj svečan izgled, zato pa bo tem bolj okrašen Glavni trg. Na vsak kandelaber pride zastava, okrog srednjega prometnega otoka pride venec drogov z zastavami. Lepo bo ozaljšan dravski most, Kralja Petra trg pa dobi tudi okrog prometnega otoka venec drogov in zastav. Isto sliko, kot Aleksandrova, bosta imeli Masarykova in Tržaška cesta. Dobro je, da so bile že lanko leto

m Na državni trgovski akademiji v Mariboru so bili završni izpiti v času od 5. do 24. junija. Predsedoval jim je g. Mihajlo Presl, inspektor kr. banske uprave. Izpit je opravljalo 54 javnih kandidatov in kandidatkinj ter 7 privatistov. Uspeh izpitov je: odlični 7, prav dober 18, dober 30, zadošten 5, odklonjen na tri mesece 1. Izpit so opravili Berglez Adolf, Dedič Albert (pd.), Dobraj Anton (odl.), Gajšek Stanislav (pd.), Hlade Franc, Hmelj Franc, Jäger Helfried, Jančkovič Ladislav, Ključek Josip, Kralj Radomir, Kuhar Stefan (pd.), Kumer Gustav, Lah Anton, Lah Martin (pd.), Lampret Janko, Mikec Leon, Mišič Vojmir, Može Miroslav, Mrz Maksimilijan (pd.), Potočnik Filip (odl.), Praprotnik Marjan (odl.), Valenčič Vladimír (pd.), Zivko Aleksander, Mejavšek Miroslav, Mirnik Bogdan, Rudolf Zmagoslav, Stefančič Draga (pd.), Tretjak Fran (pd.), Trobec Adalbert, Ivan Žigart, Berglez Julijana, Čerpes Justina, Faninger Tatjana, Gorišek Franja (pd.), Gračner Hildegarde (odl.), Grmek Antonija, Hladnik Stefanija (odl.), Hohmüller Vera, Ipavec Ladislav (pd.), Jančkovič Adela (pd.), Jereb Nada, Karčić Hildegarde (pd.), Klavara Slava (pd.), Knez Hilda, Kolar Elfrida (odl.), Krivec Areta, Lešnik Milena, Lovec Josipina (pd.), Makoter Emilija, Ostrouška Marija (pd.), Paller Ana, Potsek Ernestina, Rozbud Zora, Sešek Vera (odl.), Zaberl Ana (pd.), Zula Milena.

Stampilje

za signiranje za-bojev, vreč, so-dov, kamna itd. in stampilje iz gumija.

„SOFRA“ Maribor, Gregorčičeva 24.

m Na vseh mariborskih ljudskih šolah bo v petek 30. junija od 8 do 12 vpisovanje za šolsko leto 1939-40. Novinci naj pridejo v spremstvu odraslih ki za nje predložijo krstni list.

m Organizacija obrtnikov v okolici. V Hočah se snuje podružnica Slov. obrtnega društva v Mariboru. V nedeljo je bilo uspešno obrtniško zborovanje v Slomškovem domu, katerega se so poleg domačinov udeležili iz Maribora Sojč, Besak, Semko, Knez in Kac kot delegati Slov. obrtnega društva. Na zborovanju so bili izvoljeni v pripravljalni odbor: Predsednik Glasar, Kac Alojz (Hotinja

je bil izredno dobro založen s češnjami. Bilo je nad 350 jerbason in kosar češenj raznih vrst. Bile so nekatere prav poceni, druge dražje. Splošne cene so 3—7 din kg. Prijeten vonj se je razvijal na prostoru za gozdne sadeže ob stolni cerkvi. Veliko je bilo lepih gozdnih jagod iz smledniške okolice, od turjaške in grosupeljske strani, a tudi iz litijskih in kamniških krajev. Gozdne jagode so bile 3—4 din liter, vrtno prav isto ceno. Borovnice so bile 2 din liter in celo cenejše. Mnogo je na trgu že stročjega fižola po 7 din kg, stročji grah je po 3 din kg, Marelice so se znatno pocenile. Včeraš so bile že od 8—12 din.

1 Mesto venca na krsto pokojne soproge odbornika društva g. Perka Matijo, pos. in leonega industr. iz Ljubljane je darovalo Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske 150 din podpornemu skladu za slepe otroke. Ilekrena hvala!

1 Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, 28. junija izlet v Podbrzeje, Kropo in Kamno gorico. Odhod iz Ljubljane s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Avtobus 30 din. Zglasiti se je do srede ob 11 v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu.

1 Zastopstvo pododpora Združenja rezervnih oficirjev položi v čast in spomin padlih borcev za osvobodjenje in zedinjenje našega naroda na Vidov dan po končani službi božji v stolnici venec na spomenik blagopokojnega kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja pred mestnim magistratom. K tej žalni svečanosti, katere se udeležijo tudi naša vojska, vabimo zastopnike vseh nacionalnih, patriotskih organizacij, akademsko mladino in celokupno javnost. — Uprava pododpora v Ljubljani.

1 Modelarji ljubljanskih pomladkov. V četrtek dne 29. t. m. priredi ljubljanski oblastni odbor izlet modelarjev, združen za modelarskimi tekmami. Točno ob pol osmih zjutraj odhod izpred realne gimnazije v Vegovi ulici, odkoder se odpravljamo na Bloke, kjer se bodo vršile tekme. Na Blokah bo prirejeno skupno kosilo. Podrobna navodila dobite na Vidov dan pri vodjih pomladkov.

MARIBOR

Maribor se pripravlja na mladinske dneve

Mesto bo veličastno okrašeno - Poziv hišnim posestnikom

Maribor, 25. junija.

Še nekaj dni nas loči od mladinskih dnevov, na katerih bo slovenska mladina veličastno manifestirala moč svoje ideje in razvoj svojih sil. Ze dolge mesece se vršijo za te velike dni priprave, ki postajajo sedaj vidne tudi že na zunaj.

Ves Maribor živi sedaj pod vtisom priprav za tabor. Veliko veselje je vzbudilo poročilo, da je prevzel pokroviteljstvo mariborskega tabora Nj. Vel. kralj Peter II. Prav tako vzbuja veliko zadoščenje sporočilo, da se ga bo udeležilo toliko odličnih gostov, med njimi člani vlade, senata in narodne skupščine. Zato je popolnoma umestno, da si bo naklepno mesto za te veličastne dni slavnostno obleko.

Vršijo se že velike priprave za okrasitev mesta. Mariborske ulice bodo okrašene tako, kakor bi bile lanko leto ob priliki nameravane proslave 20-letnice. Mestna občina bo okrasila kolodvor ter prostor pred kolodvorom in pa glavne ulice, to je Aleksandrovo cesto, Glavni trg, Kralja Petra trg ter Masarykovo in Tržaško cesto do stadiona SK Železnica. Na teh ulicah in trgih se bodo odigravali glavni zunanji dogodki zleta. Prostor pred kolodvorom bo imel dve vrsti zastavnih drogov, ki bodo med seboj povezani z zelenjem. Vzduž vse Aleksandrove ceste do Slovenske ulice bodo na obeh straneh rdeči drogovji z zastavami. Slovenski in Gosposki ulici bodo zastave s hiš dale itak dovolj svečan izgled, zato pa bo tem bolj okrašen Glavni trg. Na vsak kandelaber pride zastava, okrog srednjega prometnega otoka pride venec drogov z zastavami. Lepo bo ozaljšan dravski most, Kralja Petra trg pa dobi tudi okrog prometnega otoka venec drogov in zastav. Isto sliko, kot Aleksandrova, bosta imeli Masarykova in Tržaška cesta. Dobro je, da so bile že lanko leto

priljubljene v asfaltu vseh ulic jame za zastavne stebre.

Gotovo se bodo tudi vsi lastniki hiš odzvali pozivu ter bodo primerno okrasili svoja poslopja, ne samo z zastavami, temveč tudi z zelenjem. Prav tako tudi najemniki stanovanj. Pa tudi trgovci bodo imeli lepo priložnost, da povečajo privlačnost svojih izložb s primerno ureditvijo in okrasitvijo. Ves Maribor mora sodelovati pri tej veličastni manifestaciji slovenske mladine ter mora dati tej manifestaciji tudi primeren zunanji okvir.

V soboto 1. julija zvečer bo Maribor slavnostno razsvetljen. Mestna občina pripravila razsvetlitev svojih javnih poslopij. Zarometi bodo razsvetljevali frančiškansko baziliko, mestni grad, magistrat in spomenik na Glavnem trgu. Na magistratu bodo nameštene tudi girlande iz žarnic. Prav tako bo slavnostno razsvetljeno igrišče.

Stadion na Tržaški cesti, na katerem se bo vršil glavni nastop slovenske mladine ter športne tekme, se velikopolezno pripravlja, da bo dobil posebno slavnostno obličje. Posebej pa bo še okrašena tribuna, ki bo določena za častne goste in odličnike. Na stadionu se povečujejo sedaj dohodi, gradijo se okrepevalnice in šotori, napeljuje se vodovod okrog igrišča, tako da bo pripravljene, da bo mogel sprejeti čim številnejše množice. Požrtvovalno so prispevali za okrasitev stadiona in mesta zlasti zunanji odseki, ki so pripravili veuce, zelenje in mlaje.

Maribor bo v mladinskih dneh podoben prav ogromnemu mravljišču. Samo rednih članov Fantovskih odsekov ter Dekliških krožkov je prišlo sedaj do sedaj nad 10.000. Ogromen pa bo naval ostalega občinstva iz vseh delov Slovenije. Saj bo že sama bližnja okolica mesta dala več desetisoč ljudi.

MIKLOVA ZALA

v Narodnem gledališču 29. in 30. t. m.

m Smrten padec s kolesa. Poročali smo že o nesreči, ki je zadela posestnika in čevljarjskega mojstra Pučka Jožefa od Sv. Trojice v Sl. gor. Padel je s kolesa tako, da si je zlomil hrbtnico. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati ter je siromak podlegel poškodbam.

m Prijet vlomilec. Izdelovatelj cementnih izdelkov Franc Ozim iz Smetanove ulice 79, je v nedeljo popoldne spal v svoji sobi, pa je v spanju začul, da se nahaja nekdo v sosednji jedilnici. Planil je kvišku ter videl dva moška, ki sta naglo bežala iz hiše. Eden je držal v roki njegovo listnico, v kateri je bila 800 din gotovine. Ozim je tekel za obema ter je prepoznal svoja nekdanja delavca, ki ju je nedavno odpustil. Bila sta to 28-letni Franc Heuffel in 30-letni Fric Deu. Heuffla je policija potem izsledila ter zaprla, vendar pa svojo krivdo odločno zanika.

m Čigavo je kolo v Dravi? V nedeljo so našli pasanti kolo, ki je ležalo v Dravi ob desnem bregu pod draveko brvjo. Spravili so ga na suho ter izročili policiji. Kolo je črno pleksano ter dobro ohranjeno, vse tovarniške številke pa so z njega odpiljene. Lastnik ga dobi na policiji.

m Ogromne količine češenj privažajo in prinašajo sedaj na trg okoličani. Letošnji sad pa ni posebno prida, ker je zaradi deževnega vremena brez pravega okusa ter jako gnije. Zaradi tega so lepe, dobele češnje — hrustavke še vedno precej drage. Poleg češenj so se izmed zgodnjega sadja pojavile na trgu tudi marelice, ki so jih pripeljali

Beg mikrobov.

Roparski roman? Roparski že, vendar nič romanu ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (baciili, bakterije) so povsod. Tudi v ustih, med zobmi. Saj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zobe. Redna nega zob s Chlorodontom prežene mikrobov iz ust. Toda le stalna nega varuje zobe pokvare. Chlorodont zjutraj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanajo zobje zdravi! Domači proizvod.

Ivan Likar — 85 letnik

Celje, 25. junija.

V terek bo obhajal v Celju svojo 85-letnico eden najstarejših in najzvednejših Slovencev g. vladni svetnik Ivan Likar. Kdo ga ne pozna, kdo ga ne ljubi, kdo ga ne spoštuje, če pozna njegovo plodonosno življenje, če pozna zgodovino njegovega življenja, ki je bilo življenje za narod, slovenska društva, čitalnice itd.

Doma je iz Cerknega iz Julijske Krajine. Njegov oče je bil organist. Že v mladih letih se je naučil orgljanja in igranja na violino. Šolo je dokončal z odliko v Idriji, pozneje pa se je posvetil trgovskemu poklicu. Pri pevskem društvu in dramskih predstavah v Čitalnici je pozneje deloval skupno z direktorjem srednje tehnične šole v Ljubljani Ivanom Subicem in poznejšim mariborskim knezoškofom dr. Andrejem Karlinom, ki sta bila takrat še dijaka.

V Celje je prišel g. Likar l. 1876. Tu je stopil v pisarno dr. Josipa Šerneca in ostal tukaj 18 let. Pozneje mu je banka Slavija izročila celjsko zastopstvo, katerega je vodil do l. 1922. Tudi v Celju je mnogo sodeloval pri godbenih društvih, Celjskem pevskem društvu, pri katerem deluje že nad 45 let. Zveza jugoslovanskih pevskih društev ga je za več kot 25-letno aktivno sodelovanje v pevskem društvu odlikovala s častno diplomom. G. Likar pa je sodeloval tudi v drugih društvih. Zlasti se je odlikoval v političnih borbah med Slovenci in Nemci ter je nastopal vedno kot zvest narodnjak in zaveden Slovenec. Leta 1932 je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Ob njegovi 85-letnici želi vsa celjska javnost, da ga Bog ohrani še mnogo let. Naj živi!

Celje

c Lep zbor Mladine JRZ v celjskem okraju. V nedeljo je bil v Domu v Celju redni letni občni zbor MJRZ celjskega okraja. Udeležilo se ga je veliko število delegatov posameznih krajevskih organizacij, prišli pa so tudi člani in prijatelji, med njimi podpredsednik narodne skupščine g. Alojzij Mihelič, tajnik banovinske MJRZ g. Češnovar iz Ljubljane, in drugi. Zborovanje je vodil predsednik g. Kroflič Jože, ki je takoj po pozdravu predlagal vdanostno brzojavno pismo našemu voditelju g. dr. Antonu Korošcu. Nato je poročal o notranji in zunanji politiki g. Miheliča. V svojem govoru pa se je dotaknil tudi važnosti vprašanja naše organizacije z ozirom na organizirano mladino. Zborovali so njegov govor večkrat prekinili in mu priredili navdušene aplavze. Za njim je govoril o delu organizacije in o načrtih tajnik banovinske MJRZ g. Češnovar, nakar je predsednik g. Kroflič Jože poročal o delu v preteklem letu. V vseh občinah celjskega okraja so etnotno organizirane ednice naše MJRZ. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor s predsednikom g. Krofličem na čelu.

c Tvrdka Knez & Pačchiaffo je darovala mesto venca na grob ge. Kounarjeve din 200 Vincencijevi konferenci.

c Narodni poslanec skupščinski predsednik g. Alojzij Mihelič, ki je imel v nedeljo popoldne politični sestanek v Šmartnem v Rožni dolini, si je popoldne ogledal z okrajnim načelnikom g. dr. I. Zobeom iz Celja po toči upuštovene kraje okoli Zalca, St. Pavla, St. Petra, Latkovi vasi in Polzece. Toča je oklestila hmeljovke tako, da so prazne, oklestila pa je tudi sadje in napravila veliko škodo na žito. Oba bosta intervenirala pri banki upravi za pomoč tem krajem, ki so tako hudo prizadeti. g. Mihelič pa bo interveniral v Belgradu pri finančnem ministru za odpis davkov. Prebivalstvo bo svojemu poslancu hvaležno!

c Težka motociklistična nesreča. Na Polulah pri Celju je padel z motorja 40letni mehanik Ojstrež iz Spodnje Hudinje in dobil težke poškodbe po glavi. Ranjenega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

c V Zagradu pri Celju je umrla Terbovc Uršula. Naj v miru počiva!

c Konji so se splašili in vrgli z voza 45 letnega hlapca Turka Franca iz Sv. Florjana pri Rogateu, da si je revež zlomil desno nogo pod kolenom. Kolo je šlo čez in mu prizadajalo težke poškodbe po vsem telesu. Podivjane konje so komaj ustavili.

Smrtna nesreča g. Borisa Jenka

Ljubljana, 26. junija 1939.

V noči od sobote na nedeljo se je peljal iz Bleda v Bohinj znani ljubljanski športnik Boris Jenko, sin primarija dr. Jenka. Vodil je majhen avtomobil Topolino, znamke Fiat. V Soteski je prezrl, da zavija cesta čez most na desni breg Save in je zapeljal po stari cesti naprej. Hitro pa je zapazil, da je zavozil po napačni cesti ter se je hotel vrniti. Ker je stara cesta že precej zamerjena in precej ozka, avtomobil ni mogel obrniti, ampak je vozil nazaj tako da je ekoli odprta vrata gledal nazaj. Ker je opuščena cesta brez prometa, jo je ob robovih zarasla visoka trava in tako ni videl, da mu je avto z zadnjimi kolesi že prišel čez rob ceste. Takoj nato se je avto zazibal in prevrnil 15 m globoko v strugo Save. Avto je obležal napol v vodi in napol na suhem. Boris Jenko pa je pri padcu odletel iz avtomobila in udaril z glavo ob skale v strugi. Zlomil si je dvakrat tudi desnico. Pri padcu je Borisu Jenku počila lobanja in je bil najbrž na mestu mrtev. Spremljevalka, ki se je vozila z njim, je po srečnem naključju odnesla samo nekaj prask in hitela po pomoč v bližnjo železniško čuvajnico, odkoder so telefonsko po reševalni avto na Bled. Delavci iz bližnje žage, ki jih je železniški čuvaj poklical na pomoč, niso mogli ničesar pomagati, ker je bila veeka pomoč zaman. V temni noči je bilo kaj čudno videti, kako iz struge šumeče Save sveti močan reflektor, ki je kljub velikemu padcu ostal nepoškodovan. Hudo prizadeti družini primarija dr. Jenka naše iskreno sožalje.

iz Subotice in iz Dalmacije ter breskve z Dalmacije.

m Motorno kolo mu je odpeljal. Mehanik Ivan Kranjc v St. Lenartu v Sl. gor. je brzojavno obvestil mariborsko policijo, da mu je bila ukradeno iz delavnice 7000 din vredno motorno kolo Puoh. Sumi, da mu ga je odpeljal 18-letni Anton Levant iz Konjice.

KULTURNI OBZORNIK

Bolgarska knjiga

Po več drugih je nazadnje le prišlo tudi do recipročne jugoslovansko-bolgarske razstave knjig. Vsekako je karakteristično, da sta bili obe razstavi odprti isti dan (18. t. m.), prva v Belgradu, druga v Sofiji. Pomena teh dveh razstav ne morem v dovoljšnji meri podčrtati. Na naši, kakor tudi na bolgarski strani so oblasti, še bolj pa zasebniki pokazali veliko mero ljubezni in truda, da je vse delo, ki ni bilo malenkostno, uspelo. Obenem so na otvoritve razstav odšli posebni odposlanci z bolgarske in naše strani. Od bolgarske strani se nahajajo te dni v naši državi pesnica Liza Bagrjana, dalje Dora Todorova, Nade Bolgar (žena, ki se peča z gledališko kritiko), podpredsednik bolgarsko-jugoslovanske lige advokat Miho Dragijev, slikar Penčo Georgijev in knjigarnarja-založnika Filip Čipev in Hadžijev. Ob tej priliki in posebej še, ker se te dni vrši v Ljubljani letni občni zbor Jugoslovansko-bolgarske lige, katerega se bo udeležilo tudi nekaj bolgarskih gostov, bom v naslednjem spregovoril na kratko o bolgarski knjigi na splošno.

Videz je, da bolgarski narod knjigo visoko ceni. Do tega prepričanja namreč pride človek, če iz meseca v mesec sledi številne bibliografske izpise, ki jih prinašajo na platnicah, še večkrat pa kar na zadnjih straneh teksta bolgarske književne revije ali pa književni tednik »Literaturen glas«. Ni dolgo tega, ko sem bral simpatično poročilo, da si marsikatero za možilve godno dekletke preskrbi med drugim tudi primerno zbirko knjig, ki jih prinese svojemu možu za doto. Vsekakor je 3000 čitalnic in knjižnic, kolikor jih imajo v Bolgariji, lepa številka, ki je zlasti važna zato, ker iz nje vidimo, da se prav potem knjižnice širi duhovna kultura tudi na podeželje, zlasti še, ker — kakor bomo pozneje videli — prodaja knjig v Bolgariji ni tako lahka, kakor marsikje drugod, pa pridejo zato izposojevalnice knjig bolj do veljave. Bolgarska inteligenca, ki bi morala biti največji odjemalec na knjižnem trgu, je sorazmerno siromašna in pogosto ne zmora denarja za nove knjige (isti slučaj doživljamo zadnja leta tudi pri nas!), pa jih kupuje ali po antikvarnih in podobno, ali pa si jih enostavno izposoja.

Izvirna bolgarska beletristika je sorazmerno mnogoštevilna. Za Bolgare je karakteristično, da traja pri njih še dandanašnji pesniški poudarjen, ki je recimo, pri nas že pred več leti uplahnila. Seveda s tem nimam namena reči, da ne uspeva proza. Uspeva in celo dobro uspeva. Posebej na področju zgodovinskega romana je ustvarjeno dosti novega, dasi ne morem reči vedno klenega. Kljub lanski smrti najpopularnejšega bolgarskega pripovednika Jordana Jovkova in drugega, Antona Strašimirova, imajo Bolgari še vrsto pisateljev, ki pišejo zrela umetniška dela in dosega pri občinstvu velik uspeh. Posebej je treba omeniti Elina Pelina, Nikolaja Rajnova, Dobri Nemirova, Konstantina Konstantinova, Iljiča Volena, Svetoslava Minkova, Slavča Krasinskega, Orlina Vasileva, Georgi Karaslavova in Angela Karalijčeva med prozaiisti.

Med pesniki bi omenili pri nas že znano Lizo Bagrjana, Jordana Statijevo, Asena Razvetnikova, Nikola Furnadžijeva, Dimitra Pantelejeva, Hrista Radevskega, med kritiki pa zlasti Vladimirja Vasileva, Nikolaja Dončeva, Borisa Jovcova, Georgi Caneva, Jordana Badeva, Georgi Konstantinova in Ivana Radoslavova.

Seveda je zanimanje veliko tudi za starejše pisatelje in pesnike, tako predvsem za Vazova, Javorova, Boleva, Liličeva, Slavejkova itd. Med dra-

matiki pa imajo uspeh dela Stefana Kostova, Strašimirova, Jovkova, Vasila Drumeva, Rača Stojanova in Stefana Savova.

Bolgarska knjiga je v našem denarju sorazmerno poceni. Povprečno stanejo knjige 20—60 levov. Seveda bolgarski založniki zalagajo najraje dela že znanih in priznanih pisateljev (kakor povsod). Zlasti odkar je uveljavljen zakon o avtorskem pravu, morajo biti založniki še oprezniji. Seveda imajo tudi Bolgari pisatelje, ki so dosegli visoke honorarje, tako zlasti Jovkov, pa Pelin, Trajanov, Rajnov, Liličev, Kostov itd., ki je pogosto dosegel številko 3000 levov po tiskovni polji. Seveda pa so normalni honorarji zdaleč manjši, tako da večji del bolgarskih književnikov živi skromno življenje in so v mnogih primerih navezani na državno pomoč. Zabeležiti pa je treba, da se je bolgarska država v skrbi za svoje književnike izkazala kakor malo katera druga v Evropi. V tej smeri bi ji mi prav lahko sledili.

Med vsemi knjigami vržejo največ mladinske in pa šolske. Mladinska literatura je, kakor je bilo že parkrat poudarjeno na straneh tega lista, na dostojni višini, tako da so sami Bolgari opravljeno ponosni nanjo. Izdaje so pogosto sila bogato opremljene, zadeto ilustrirane (Bolgari imajo nekaj talentiranih ilustratorjev mladinskih del) in kar je najvažnejše — kljub več kot dobri opremi — poceni.

Omeniti moram, da je pri Bolgarih prevodna književnost zelo razvita, kar je v precejšnji meri v škodo domači književnosti. Zlasti veliko prevajajo Ruse. Klasične imajo vse prevedene, prevajajo pa v veliki meri tudi sodobne ruske pisatelje, tudi pesnike. Znan je tesna povezanost bolgarske književnosti z rusko. Zato je razumljivo, če je bolgarski prevod Puškinovega »Evgenija Onjeginca« doživel že pet izdaj! Od novejših prevajajo zlasti Alekseja Tolstega, Gorkega in Salohova. Na splošno je še danes ruski vpliv v bolgarski kulturi močan, tako n. pr. sofijska opera večinoma daje same ruske skladatelje. Seveda prevajajo precej tudi iz francoske, nemške in angleške književnosti, dočim smo — čudno — ostali Slovani sorazmerno zastopljeni, če izvzamem Poljake, ki so prav tako dobro zastopani. Prevodi iz srbohrvaščine so se pojavili v večji meri šele pred kratkim, prevodi iz slovenščine pa so — razen nekaj malenkosti — docela sporadičen pojav.

Po zadnjih statistikah imajo Bolgari okrog 450 listov in skoraj 400 revij in v tem oziru prekašajo (po številu listov) celo Angleže. Število dnevnikov se vrti okrog 30. Izključno književne revije imajo Bolgari tri: »Zlatorog« (ureja Vladimir Vasilev), »Umetnost in kritika« (Georgi Canev) in »Bolgarska misel« (M. Arnaudov). Med ostalimi so omenjbe vredne še naslednje revije: »Filozofski pregled« in »Stara Planina«. Aktualen je tudi književni tednik »Literaturen glas« (D. B. Mitov).

Če omenim še glavne založnike, bo tale pregled približno končan. To so »Hemus«, dalje založbi T. F. Čipeva in Hrista Daneva (zadnji izdaja večinoma šolske knjige). Seveda je še več manjših založniških podjetij, posamezniki pa tudi sami izdajajo svoje knjige. Naklada knjig (s področja beletristike) se vrti med 1000—2000, najpopularnejši pisatelji pa dosega tudi 4000 izvodov. Zanimivo pa je, da pisatelji prejema honorar ne kakor pri nas skupno, ampak procentualno.

Taka je podoba današnje bolgarske knjige. Škoda je samo, da Ljubljana ne bo deležna te razstave, ki je pomembna zlasti zaradi tega, ker je njen glavni cilj, da nam prikaže razvoj povojne bolgarske književnosti, ki res ni majhen. T. P.

Zaključek gledališke sezone v Mariboru

1. Nestroy: Utopljenca.

Konec sezone je uprizorilo mariborsko gledališče Nestroyjevo burko »Utopljenca«, v režiji Vladimirja Skrbinskega.

Nestroy je vzlic časovni odmaknjenosti svojih oseb in problemov vendarle tudi še danes zabaven in zanimiv. Zabaven za gledalca brez predsodkov, ki uživa nad Nestroyjevimi zabavnimi modrijani in norčavimi zapletki, in zanimivi za ljudi s predsodki, ki najdejo v tem krotkem bidermajerskem ciničnu sledove romantične nostalgije in kritike.

Delo je bilo v tukajšnji uprizoritvi znatno predelano in dopolnjeno, mimogrede povedano — ne popolnoma v slogu izvornika in v korist predstave. Dopolnila so bila glasbena in tekstna. Prvo je oskrbel tukajšnji kapelnik J. Jiranek, druge D. Gorinšek. Ti dostavki so, neglede na stilno neskladnost, v veliki meri zavlekli tempo predstave, ki mora biti burkasta nagel in poskočen.

Situacijska in deloma tudi besedna komika uprizorjenega dela se razvija ob igralski sili dveh izrazito smešnih oseb — ključavničarja Smole in najemnika Buče. Zlasti prva oseba — Smola, je nosilec Nestroyjeve svojevrstne šalivosti in — njegove življenjske ironije. Zal, da g. D. Gorinšek kot ključavničar ni docela zadovoljil. Ne da bi mu nemara primanjkovalo krepkih komičnih učinkov, v tem pogledu je celo pretiraval in zlasti predrastično podčrtaval ključavničarjevo nagajenje k pijači. S temi in takimi vnijnimi poudarki pa je karakterno figuro docela šabloniziral in prezrl njeno človeško vsebino — tragikomičnost njenega značaja, ki je ves nestroyevski. Bolje je bil igran eicer enostavnejši Buča. Motila je samo očitno kopirana dolenjščina, ki je P. Kovač ne obvlada.

Kažipot v Krko na Koroškem

Salezijanski zavod v Ljubljani, ki že nekaj let organizira slovenska romanja v Krko na Koroškem na grob svete Eme, je zdaj v svojih knjižicah št. 134 a izdal poseben Kažipot v Krko na Koroškem na 72 straneh. Izdelala sta ga prof. dr. Roman Savnik, znani geograf in poznavalec slovenske zemlje, ter ravnatelj salezijancev gospod dr. Fr. Knific. Tako sta se združila zemljepisec in bogoslovec, da podasta vse zanimivosti dežele in cerkvenih spomenikov, ki spominjajo na življenje svetnice sv. Eme, o kateri se danes splošno širi mnenje, da je bila slovenskega rodu. Prvi — zemljepisni del — je razdeljen v več poglavij, v katerih pisatelj opisuje način potovanja iz raznih slovenskih središč v Krko, bodisi preko Celovca in Gospe Svete ali pa tudi preko Beljaka. Tako opisuje pot skozi Karavanški predor pri Jesenicah v Celovec, pot, po kateri se pride iz Ljubljane. Potem pot iz Maribora do državne meje pri Prevaljah ter skozi Podjuno v Celovec, kateremu je posvečeno posebno poglavje z ozirom na pomen, ki ga je imel v slovenski kulturni zgodovini. Njemu sledi opis Vrbskega jezera in Otoka. Iz Celovca vodi pot k sv. Emi preko Gosposvetskega

Bogataš Stefan g. Vlad. Skrbinska je bila prijetno razgibana odreka ustvaritev. Zelo ljubka in vedra je bila gdčna. J. Iglčeva kot Katrica. Gdčna. Iglčeva se igralsko dobro razvija, kar ji bo kot srebro v veliko korist. Družbo poklicnih prikladnjakov — Stiflerja, Robiša, Senico in Jalna — so prijetno zajrli in odpeli gg. Angelo Jarc, Anatol Manoševski, Ivo Anžlovar in Edo Verdonik. Vedotovo je igrala z učinkovito norčavostjo gospa Vida Kovičeva. Omeniti se moramo: Justa Košuto kot notarja, Milana Košiča kot Antona, M. Harastoviča kot Franceta in Danico Savinovo kot Mico. Hlapce pri Buči so igrali gg. Fr. Blaž, L. Standerker in B. Brunčko.

2. Potovanje v Benetke.

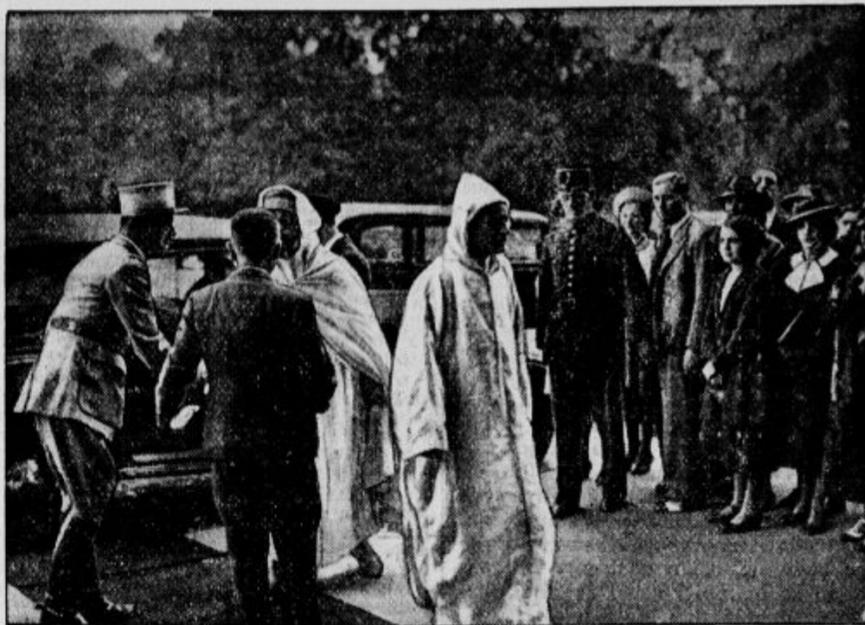
Louis Verneuil in Georges Berr, Potovanje v Benetke. Komedija v treh dejanjih. Predstava v korist Združenja gled. igralcev. Režija g. E. Verdonika.

Za benečično predstavo si je izbralo Združenje igralcev Verneuilova komedijo »Potovanje v Benetke«, ki se odlikuje s tekočim dialogom, vedrim humorjem in učinkovitim happyendom. Od svojega moza nekoliko zanemarljiva mlada ženica najde po nenevarnih blodnjah z na moč nenadarnjem »zapeljivcem« navezadnje ekasano pot v zakonski pristan.

Podjetno ženico je igrala zelo prepričevalno gdč. Branka Rasbergerjeva. Njenega moža Michela je upodobil z nekoliko rutinsko razgibanostjo g. Lj. Crnbori. Tragikomični zapeljavec g. Edo Verdonika je bil neroda, kakršno dejanje zahteva. Zvitorepega komornika je igral g. L. Standerker, Ed. Chardonna g. P. Rasberger.

polja, kateremu je pisatelj posvetil nekaj lepih besed, opisujoč pomen slovenskega knežjega ustoličenja, ki ga podaja natanko, po vetrinjskem opatu. Posebna pot pelje tudi preko Beljaka in mimo Osoj, kraja Mutca osojskega, poljskega kralja. Ko opiše še pot iz Celovca proti Ljubelju in iz Celovca na Jezerko, je zaključen prvi — zemljepisni del, ki uvaja romarja v spoznavanje slovenske Koroške in njenega pomena za nas ter jo tudi prikazuje s številnimi slikami.

Drugi del pa je posvečen spominom na sveto Emo. Pisatelj podaja natančno zgodovino krške cerkve od ustanovitve (1043), ko jo je ustanovila sv. Ema, potomkinja slovenskega koroškega plemiča Svetopolka in torej slovenskega rodu. Nadalje zasleduje usodo cerkve v času benediktin (1043 do 1070), do zidanja stolnice (1160), ki jo je začel škof Roman kot spomenik na grob ustanoviteljice Eme. Sledi opis stolnice, kakor je rasla v raznih dobah, gotski, renesančni, zgodnjem, visokem in poznem baroku, do ukinitve samostana po Jožefu II., ko je ta stolnica postala podeželska cerkev. Po mrtvih letih (1788—1890) je sledila pozitivne cerkve (1890—1923 benediktinke). Leta 1926 se je začela popolna prenova ter so samostan prevzeli redovniki salvatorjanci. Odkar pa je sveta

Maroški sultan Sidj Mohamed, ki je blizu Pariza v gradiču de Camp na oddihu, je prišel v Pariz na obisk k ministrskemu predsedniku Daladierju.

25 smotk, zvečer detektivski roman

Dr. Colijn, holandski ministrski predsednik, ki je te dni obhajal svojo 70 letnico, ima — kakor vse velike osebnosti — tudi svoje slabosti, ki se je o njih nabralo mnogo anekdot in je vprav zato ljudstvu priljubljen. Tako je dr. Colijn strasten kadilec smotk. Neznanske množine smotk porabi, in sicer na dan najmanj 25. Teh 25 smotk mora biti vedno pripravljenih kje blizu njega, da kar poseže po njih. Nobeno posvetovanje ministrov, nobena seja ne mine, ne da bi imel dr. Colijn pred seboj polno škatlo smotk. Ko je bila v Londonu gospodarska konferenca, kjer je bil dr. Colijn na čelu holandskega odposlansva, ga je obiskal neki angleški častnik, ki je hotel videti, kakšno je v hotelski sobi tega velikega državnika. Poročal je, da je bilo v njegovi sobi jako pušno, a na mizi je videl dvoje stvari: zabojček smotk in sv. pismo.

Ko se je dr. Colijn nekoč z nekim visokim uradnikom peljal z vlakom, mu je dejal: »Rad bi vam ponudil kako smotko, pa ne morem, ker jih

imam samo 25 pri sebi.« Vendar pa dr. Colijn ni suženj tobaka. Vsako leto enkrat se za dva ali več tednov zdrži kajenja. Takrat se ne dotakne niti ene smotke. Pravi, da to stori samo zato, da si utrjuje voljo. Saj bo vsak kadilec vedel, kako težko se je odreči kajji, čeprav le za nekaj tednov. Dr. Colijn ima pa še drugo strast, in sicer branje detektivskih romanov. Dr. Colijn, ki ima čez dan polno glavo dela, ne more podnevi čitati, pač pa bere ponoči, in sicer od polnoči do ene, preden zaspi. »Če imam kdaj kak jako hud dan,« je sam dejal nekoč, »pa berem v tej nočni uri kak angleški detektivski roman«. Tako se je izjavil šele pred nekaj dnevi. Komaj pa so po svetu zvedeli za to njegovo slabost, so mu že začeli iz vseh krajev pošiljati detektivske romane. Iz tega je razvidno, kako je dr. Colijn med ljudstvom priljubljen, čeprav, all nemara prav zato, je kot državnik trd in neizprosen.

ŠPORT

BSK : Slavija (Praga) 3:0

BSK je včeraj nastopil v svoji prvi letošnji tekmi za srednjeevropski pokal. Na domačem igrišču v Belgradu je sprejel češke nogometne, moštvo SK Slavije. V tej prvi tekmi je počel velik uspeh, saj se po večerajšnjem rezultatu že skoraj lahko smatra, da si je priboril vstop v drugo kolo. Pred sodnikom Italijanom Seorzonijem sta moštvi nastopili v sledečih postavah: Slavija (Praga): Truhlač, Daučik, Pruha, Nožič, Kopečki, Horak, Vacek, Bican, Vytlačil. BSK: Mrkušič, Stojiljkovič, Dubac, Manola, Dragičević, Lechner, Glišovič, Vujadinovič, Valjarovič, Božovič, Podhrški. — BSK je takoj začel z nevarnimi napadi, toda njegov napad je imel pred vrati gostov izredno smolo. Zlasti mnogo je delal napak Božovič. Kljub premočni igri je prišlo do prvega gola za domače šele v 29. minuti prvega polčasa, ko je streljal Božovič s silnim udarcem pod vratarjem plasiral v mrežo 1:0 za BSK. V prvem polčasu so Čehi sicer imeli dve, tri prav povoljne šanse za spremembo rezultata, vendar so jih zato domači imeli neprimerno več ter bi bili lahko vodili s tremi do štirimi goli prednosti že v tem polčasu. V drugem polčasu so Belgrajčani svojo premoč še stopnjevali; potisnili so Čeha v popolno obrambo. Slaviji je pretil prav katastrofalni poraz; edina sreča je bila v tem, da je včeraj BSK-ov napadalni trio gledel

streljanja popolnoma odpovedal. BSK-ov notranji trio je igral tako slabo in si kvaril sam sproti vse sijajne pozicije, da je končno začelo belgrajsko občinstvo samo protestirati proti njegovi slabi igri. V napadu je bil zelo dobro razpoložen Glišovič, preko njega pa so včeraj igrali neverjetno malo. BSK včeraj ni imel posebno zanesljive obrambe, zato pa je imel neverjetno sijajno halfovsko linijo, v kateri so bili odlični vsi trije, Manola, Dragičević in Lechner. Ti trije naši halmi so Čehom onemogočili vsako akcijo in razbili že v začetku igre napad Slavije tako, da je potem do kraja igral razgrapan. V drugem polčasu klub ogromni premoči domačih dolgo časa ni bilo gola. Šele v 25. minuti je Glišovič pobegnil, imenitno podal Valjaroviču, ki je z dveh metrov neubranljivo potisnil v mrežo — 2:0 za BSK. V 30. min. je prišlo do prostega strela proti Slaviji. Glišovičev ostril strel je mimo vratarja živignil v mrežo in že je bilo 3:0 za BSK. Do kraja igre so BSK-ovci imeli še celo vrsto neverjetno lepih šans, pa niso izkoristili nobene več. — Po večerajšnji tekmi je že skoraj gotovo, da bo BSK odšel namesto praške Slavije v drugo kolo tekmovanja za srednjeevropski nogometni pokal, kajti Slavija ga skoraj ne bo utegnila poraziti v Pragi s tako visokim rezultatom.

Turnir ob 10 letnici SK Korotana

V nedeljo je bil na igrišču SK Korotana na Rakovniku jubilejni turnir SK Korotana ob priliki desetletnice tega kluba. Na turnirju so poleg slavljence sodelovali še trije drugi ljubljanski klubi: Grafika, Jadran in Mars. Dopoldanski in popoldanski tekem se je udeležilo prav lepo število gledalcev, ki so bili priče solidnih nogometnih iger.

Mars : Grafika 3:0

Najprej sta dopoldne nastopili moštvi SK Grafike in SK Marsa. Po energični in živahni igri, v kateri se proti koncu že niso več posebno trudili, so Marsovci premagali svoje nasprotnike s 3 : 0. Marsovci so bili vse tekmo v veliki premoči ter bi bili lahko zmagali z izdatnejšim rezultatom. Mars je danes menda edino ljubljansko prvorazredno moštvo, ki vsako srečanje vzame za resno in vselej igra odločno.

Jadran : Korotan 5:2

Čeprav je Korotan nudil v drugi dopoldanski tekmi močan odpor, so izkušenejši in boljši Trnovčani zmagali v zložni igri s 5 : 2. Obe moštvi sta predvedli prav lep in dopadljiv nogomet.

Grafika : Korotan 1:0

Popoldne se je jubilejni turnir SK Korotana nadaljeval. Slavljence SK Korotana, ki je bil dopoldne premagan od SK Jadrana, je igral popoldne z drugim dopoldanskim premaganem SK Grafiko. Obe moštvi sta bili precej izenačeni in je zmaga pripadla srečnejšim. Grafika je pokazala nekoliko več nogometnega znanja ter je zmago dejansko zaslužila.

Mars : Jadran 3:2

V zadnji tekmi sta se pomerila oba dopoldanska zmagovalca, Mars in Jadran. Mars je zopet opravičil dobro mnenje, ki ga ima o njegovi igri

Ema bila prišteta svetnikom, raste njena slava vedno bolj. Ob koncu pa pisatelj poda še natančen opis notranjine romarske cerkve. Ves Kažipot krase zanimive slike, ki ponazarjajo tekst. Na zadnji strani je priložena tudi zemljepisna skica slovenske Koroške in poti do Krke.

vse letošnje leto ljubljansko nogometno občinstvo. Moštvo je zaigralo neverjetno ambiciozno, dovolj ostro in požrvalno ter je premagalo Trnovčane popolnoma zaslužno in prepričljivo z rezultatom 3 : 2. Mars zdaj skoraj od tekme do tekme bolj napreduje in obeta, da se bo še do letošnje jeseni razvil v prav dober klub, s katerim bodo morala prav resno računati vsa slovenska prvorazredna moštva. Prireditelj, jubilan SK Korotan, je turnir organiziral in izvedel v vsakem pogledu odlično.

Nekaj domačega športnega sporeda

Na Jesenicah je bil olimpijski dan s prav bogatim sporedom. Dopoldne je bila nogometna tekma med juniorji Bratstva in Kovinarja; zmagalo je Bratstvo s 4:2. Ob 11 dopoldne je bil šlafetni tek okrog Jesenic. Zmagovalo je Bratstvo pred Gorenjcem in Kovinarjem. Popoldne je bil tableteniški turnir, pri katerem je zmagal Leon Miceli, član Gorenjca. Razen tega je bil popoldne tudi prav lepo uspeli lahkoatletski meeting, pri katerem je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov. Končno je bila še nogometna tekma med Bratstvom in Kovinarjem. V tej tekmi je zmagal Bratstvo z 10 : 1. — V Murski Soboti je bila lepa plavalna prireditev, na kateri so nastopili v prvi vrsti mariborski plavači, udeležilo pa se je je tudi mnogo domačih plavačev. — Ip končno je bila še v Kranju kolesarska dirka, pri kateri je v turistični skupini na progi 34 km zmagal Savojce, na dirkalni progi 46 km pa Bartelj. Dirko je organiziral in izvedel I. GMK. — V Litiji pa je bilo tekmovanje v teku čez drn in strn. Pri tem tekmovanju je že tretjič zapovrstjo zmagovalo moštvo SK Ilirije, ki je pri kategoriji posameznikov zasedla obe prvi mesti, prav tako pa si je s svojo ekipo osvojila tudi prvenstvo za moštva. — V Celju je bil v korist olimpijskega fonda teniški turnir na teniškem prostoru SK Celja. Nastopili so štirje igralci in ena igralka. — Na Glaziji pa je bila popoldne tudi nogometna tekma med juniorji SK Celja in I. SSK Maribora. Mladi igralci so svojo nalogo vzeli zelo resno. Po lepi in temperamentni igri je Celje zmagovalo z 2:1.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Jugoslovanska zimskošportna zveza. Tragično je umrl dolgoletni tekmovalac-representant g. Jenko Boris. Zvezni odborniki, člani zveznih odsekov in tekmovalci, udeležite se pogreba, ki bo danes ob 5 iz Leoniča!

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Tretja vaja za »Igro o kraljestvu božjem«

bo na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, t. j. 29. junija točno pol pol štirih popoldne. Vrhovni režiser želi, da se te vaje poleg vseh onih, ki so bili na Stadionu preteklo nedeljo, zanesljivo udeležijo tudi tisti, ki bi v smislu danih navodil in okrožnic brez dvoma bili predvsem poklicani, da sodelujejo. Zopet in zopet moramo poudarjati, da »Igra o kraljestvu božjem« ni igra v običajnem smislu, temveč je to igra onih, ki jim beseda o kraljestvu božjem ni zgolj prazna krilatice. Ta igra je, igra in življenje nas vseh, razodeva se nam pa sedaj tako, nato drugače. Tu ni mogoče, da bi kateri koli režiser šel od osebe do osebe in se z njo dogovarjal, tu je potrebna le velika volja vseh organizacij, kongregacij in drugih, čeprav samo za to priliko sestavljenih občestev. Zato prosimo vse, ki se jih to tiče, naj storijo za 29. junij svojo polno dolžnost.

Narodne noče za »Igro o kraljestvu božjem«

Vse tiste gospe in gospodične, ki imajo lepo narodno nočo ter dovolj poguma, vabimo, da se na praznik sv. Petra in Pavla udeležijo skupne vaje na Stadionu.

Ljubljanskim trgovcem!

Za čas evharističnega kongresa v Ljubljani leta 1935 so se glede okrasitve posebno odrezale ljubljanske trgovine. Letos bo v Ljubljani mednarodni svetovni kongres Kristusa Kralja. Inozemci bodo od vseh strani sveta prihiteli v našo Ljubljano, Ljubljana pa mora v kongresnih dneh pokazati še posebno slovesno sliko. K okrasitvi kongresne Ljubljane so močno poklicane tudi trgovine, da prirede vsaj zadnje dni pred kongresom svoje izložbe v smislu kongresa. To bo ves ostali sijaj še povečalo. V izložbe prosimo da denete tudi

lepa kongresna vabila, ki jih bodo te dni raznašali po trgovinah. Vabila predstavljajo sliko kongresnega znaka v modrem in rdečem tisku. Vsem, ki bodo naši prošnji ugodili, saj je istočasno prošnja vse katoliške Ljubljane, se za izkazano prijaznost že vnaprej zahvaljujemo!

Kongres — prireditve za vse!

Slišimo ugovore, da bo kongres prireditve le posameznih zastopnikov, ne pa prireditve mas! Ponavljamo in zopet ponavljamo, da bo letošnji kongres prireditve širokih in velikih množic. Posebno se kongresna igra v soboto zvečer. Zato je zaprosena četrtinska vozna, zato se bodo vse zunanje prireditve vršile na Stadionu, da se bodo kongresa udeležili vsi, ki morejo. Vsa Slovenija, vsa Jugoslavija, da, ves svet je poklican, da v velikih množicah z mogočno manifestacijo svoje katoliške misli proslavi nebeskega Kralja. Pokazimo prav s svojo mogočno udeležbo, da smo katoličani, ki znamo svoje katolištvo javno in neustrašno izpričati! Ob kongresu imamo edinstveno priliko, da pred vsem svetom pokažemo, kako močni in solidarni da smo!

Kupujte kongresne razglednice,

ki predstavljajo sliko Kristusa zmagovalca. Saj je cena razglednic tako neznatna, malenkostna, je 1 dinar. S to malo žrtvijo pa kongresu lahko zelo veliko koristimo. Segajte po njih in kupujte jih! Kristus Kralj bo vsako žrtev stolerno povrnil!

Priглаšajte mladino!

Mladini je na kongresu določen poseben dan. Zato je mora na Stadionu biti zbrane čim več. Veliko prijav smo že prejeli, od ponekod naravnost rekordno število. Prosimo pa vse, ki udeležbe mladine še niso prijavili, da to store čim prej. S tem posepešujemo priprave na kongres in lajšamo delo odborov!

Motociklistična nesreča pri Kronovem

Novo mesto, 26. junija.

Ko so se snoči vračali člani fantovskega oddelka iz Novega mesta z odsekovne prireditve v Šmarjeti in so s svojim vozom že prešli vas Kronovo, ko zapazili, da prihaja za njimi motor s prikolico. Nenadoma, ko se je motor približal že na kakih 100 m, pa je luč motorja ugasnila in brnenje utihnilo. Fante na vozu je navdala zla slutnja in so voz ustavili ter šli pogledat, kaj se je zgodilo.

Našli so štiri motocikliste, tri moške in eno žensko ležati v travi ob cesti v nezavesti. Motor pa je ležal nekaj korakov dalje razbit v travi. Člani fantovskega oddelka iz Novega mesta so ponesrečenec takoj priskočili na pomoč. Po dolgem naporu so tri ponesrečence spravili k zavesti, vsem so izmili rane ter jih za silo obvezali. Istočasno so o nesreči obvestili orožniško postajo v Kronovem, odkoder sta kmalu nato prispela dva orožnika. Iz Novega mesta pa so naročili gasilski avto, ki je po preteku ene ure že prispel na kraj nesreče in odpeljal ponesrečence v kandijsko bolnišnico. Trije ponesrečenci so dobili lažje poškodbe, četrtga, Dumbovečka Stjepana iz Družinske vasi, pristojnega v okraju Zlatar, pa so obdržali v bolnišnici. Vendar tudi njegovo stanje, kakor nam poročajo iz bolnišnice, ni nevarno. Kaj je povzročilo nesrečo, bo težko dognati.

Huda nesreča na brežiškem mostu

Brežice, 26. junija.

Danes dopoldne okrog pol dvanajstih se je zgodila na brežiškem mostu huda prometna nesreča, katere žrtev sta postala 72 letni Martin Kožar, posestnik iz Vel. Malene, občina Catež pri Brežicah, ki je dobil hude notranje poškodbe in na glavi, ter posestnik Baškove Martin iz Mrzle vasi, tudi v občini Catež. Baškov pa je dobil le lažje poškodbe na nogah. Po pripovedovanju očividcev se je nesreča pripetila takole:

Iz Dalmacije se je čez Zagreb peljal s svojo družino v avtomobilu neki Anglež na Bled. Ko je že avto zavil na brežiški most, je tujec opazil zmoled, ker bi se moral peljati po cesti v Novo mesto. Ko je bil nekako na sredini betonskega mostu, je avto pravilno ustavil na desni strani in hotel nato zapeljati nazaj. Za njim sta se po mostu pripeljala s parom konj omenjena posestnika, ki sta bila namenjena v Brežice. V trenutku, ko je hotel avtomobilist z avtom nazaj, je bil voz

s konji oddaljen od avtomobila kakih 15 m. Konja sta se splašila in zavozila v železno ograjo mostu. Pognala sta se mimo avtomobila, ki ga je voznik ustavil, ko je videl splašene konje. Pri nenadnem sunku sta oba posestnika padla na tla. Starejši, Martin Kožar, si ni mogel pomagati in ga je voz še nekaj metrov vlekla dalje. Ko se jim je posrečilo pomiriti konje, je tuji avtomobilist naložil težko ranjenega Kožarja na svoj avto in ga odpeljal v breziško bolnišnico.

Kdo je prav za prav zakrivil nesrečo, zdaj preiskujejo orožniki, ki so bili poklicani na kraj nesreče. Verjetno pa je, da je vzrok nesreče le nesrečen slučaj.

Vlomi in tatvine v celjski okolici

Celje, 26. junija.

Človek bi skoraj ne verjel ljudskim govoricam o raznih vlomnih tatvinah in poskušenih tatvinah, če ne bi bilo potrjeno po številnih pričah in uradno. Pa je žal tako. Tatvine in vlomi se kar ponavljajo, kljub temu, da je vsa policija in ves orožniški aparat na nogah, da je skoraj povsod patrola. Skoraj ni noči, da ne bi bilo kje kakšga poskusa vroma.

V Bukovčaku pri Celju so še dosežaj neznan storilec vlomil v gostilno Sodin in pri belem dnevu odnesli 15.000 din gotovine.

Koštomaju v Čretni pri Celju je neznanec ukradel pri belem dnevu 800 din. Za storilcem še ni sledu.

Pri Skalni kleti, skoraj v mestu, je v soboto zvečer neznanec skušal vlomiti v trgovino gospe Šege. Hotel je priti v skladišče. Ker pa se mu to ni posrečilo, je poskušal priti v trgovino skozi okno pri vratih, ki pa ne pripada skladišču. Tu namreč stanuje neka gospa, ki je slišala ropot in takoj vstala in klicala na pomoč. Ljudje so v strahu pred zločincem v spalnih srajah poskakali skozi okno. Hrup je pregnal vlomilca, da je zbežal, vendar je bil toliko predrzen, da je ponovno prišel okrog ene ponoči. Tudi topot so ga pregnali, ker so se bdeli. Če ne bi bil hiter, bi ga bili linčali s kamenjem in morda s čim drugim tudi.

Istega večera je prišel do gostilne Pristovšek na Krevki cesti neki možki in hotel vdreti. Na srečo pa so domači bili še pokoncu in so tatu pregnali. Je že poskušal, kje bi lahko vdrl.

Upokojeni ravnatelj bivšega mestnega mlina g. Možina je imel v svojem stanovanju v Jenkovi

Koliko ladij je leta 1938 požrlo morje

(Vihar, ogenj, ledene gore).

Nedavno je izšel seznam ladij, ki so se v letu 1938 ponesrečile na morju. Iz seznama je razvidno, da so se nesreče v letu 1938 pomnožile nasproti letu 1937. Tega leta je bilo uničenih 328 ladij, a lani kar 349!

Podrobno pove seznam, da se je 63 parnikov ponesrečilo zaradi viharja; 30 se jih je razbilo; 32 se jih je uničilo, ko sta trčili ladija v ladijo; 20 se jih je izgubilo, a usoda treh je bila započeta z ledenimi gorami.

Tak seznam je suhoparen. Posamezne nesreče so pač le sešteje in vsote so števila, ki niso samo za statistike zanimiva. Saj so ta števila dokaz, da zahteva paroplovstvo navzlic napredkom v tehniki, navzlic spopolnjeni varnosti še zmeraj svoje žrtve, ki se jih pač ne bo mogoče nikoli povsem izogniti.

Sleherna poedina nesreča na morju je nezgoda, ki so listi o njej bolj ali manj obširno poročali. Ko pride čas jesenskih in pomladanskih viharjev, se kopijo vesti o nesrečah na morju. Pojavi se po pet ali še več imen ladij in na vsaki ladiji so se do poslednjega diha ljudje borili zo-

per prirodne sile. Na vseh ladjah so storili častniki in moštvo svojo dolžnost. Izpolnili so svojo dolžnost do trenutka, ko je bilo treba pomisliti na rešitev svojega lastnega življenja. Pa koliko je bilo treba še za to golo življenje tvegati! Kolikokrat je bilo treba razpoglati rešilne čolne, kolikokrat so se še ti čolni obupno borili za obstoj, preden so pripluli do brega!

V seznamu so našteje vse nevarnosti, ki morejo ogroziti kako ladijo. To so: viharji, pečine, trčenje (v megli), požar in ledene gore. O tistih ladjah, ki so se morale boriti z vsemi temi nevarnostmi in so se le otele, pa seznam seveda ničesar ne poroča.

Pa izgubljene ladje! Mnogo govorice se pleto okrog njih. Nekateri kar ne morejo verjeti, kako bi mogla izginiti velika ladija z ljudmi in opremo vred! A vprav za zgled, da se tudi take nesreče morejo pripetiti, je žalostni konec trgovske šolske ladje »Admiral Karpfanger«. Izginila je — in nihče ne ve niti besedice o njej! Saj so ob Kap Hornu taki viharji, da vržejo tudi največjo ladijo ob pečine in se raztrešči ko jajčna lupina.

Prosvetna slovesnost v Lomu nad Tržičem

Kranj, 26. junija.

Mala gorska vasica Lom nad Tržičem, skrita med hribi in dolinami, je v nedeljo slavila v lepi slogi in skupnosti 20-letnico Prosvetnega društva.

Ob pol 3 je domači g. župnik Karel Šparhakel opravil ob asistenci gg. kaplanov Vovka iz Kranja in kaplana iz Vodic slovesne pete litanije, pri katerih je prav lepo prepeval domači cerkveni pevski zbor. Po litanijah se je formiral velik spreved od župne cerkve po vasi ter nato na slavnostni prostor na Robežev vrt.

Tabor je začel predsednik Prosvetnega društva g. Meglič, ki je pozdravil vse goste in člane, posebej pa prvga društvenega predsednika g. Hariša. G. župnik Šparhakel je nato prebral dve udanostni brzojavki, in sicer Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku, kar so vsi navdušeno z navdušenjem sprejeli na znanje. Tržiška godba je zaigrala državno himno. Z enakim navdušenjem je bila sprejeta brzojavka voditelju slovenskega naroda g. dr. Korošcu.

Zborovalce so pozdravili predsednik Prosvetnega društva iz Tržiča g. Ahačič, v imenu dekanije prosvetnega odbora pa g. Vovk. Slavnostni govor je imel zastopnik PZ g. dr. Janko Kalan iz Kranja. Potem je mešani pevski zbor iz Loma zapel šest narodnih pesmi prav dovršeno in občutno.

Taboru je sledil telovadni nastop. Prvič je nastopila lomska mladina, ki je organizirana v FO in DK, člani, članice, mlade in mladenke, in vzbudila pri gledalcih zaslužno priznanje. Najbolj pa so ugajali mlade v svoji preprosti domači obleki. Nazadnje je nastopila še vzorna vrsta iz Kranja in Vodic z vajami za Maribor s Francetom Kermavnerjem na čelu. Pri prireditvi je igrala tržiška cerkvena godba in domači godci. Po telovadbi se je razvila prijetna domača zabava. Povemo naj še, da so se slovesnosti v Lomu udeležili številni gostje iz Kranja, zlasti pa iz Tržiča, med njimi tržiški župan g. Majeršič in tovarnar g. Kozma Ahačič z družino.

66 stopinj mraza

Iz Rima poročajo, da se je iz mesta Guidonia pod poveljstvom polkovnika Pezzija dvignilo višinsko letalo 13.000 metrov visoko in je bilo dvo uri v ozračju. Ko so letalci pristali, so poročali, da so imeli v tej višini 66 stopinj mraza.

Dežela stoletnih ljudi

Tako se po pravici naziva Bolgarija. Na milijon ljudi jih je 426, ki so stari 100 let ali več. Na drugem mestu je Kolumbija, kjer je na milijon prebivalcev 311 stoletnikov. Na tretjem mestu pa je Brazilija s 140 stoletniki na milijon ljudi.

ulici poseben obisk. Neznane mu je ukradel več oblek in tudi nekaj jestvine.

Policijski agent g. Rojnik Stanko je aretiral na celjskem kolodvoru 40 letnega znanega žeparja Čariča iz Vratnega blizu Varaždina. Baš jo je hotel odkuriti z vlakom in odnesti ukradenih 1779 din. Ta zlikovec je opetnajst več celjskih trafikantov na ta način, da je prišel v trafiko in kupil kakšno malenkost. Ponudil je 50 din kovance, nato priložil še nekaj dinarjev, češ naj mu dajo nazaj, ker ima rad skupaj. Trafikantinja je to storila, on pa ji je ponudil svoj kovance in še njenega, naj mu da 100 din bankove. Tako se mu je posrečilo, da je ogoščal več ljudi.

Nesrečni otok

Guverner francoskih otokov Reunion je izdal naredbo, da bodo odslej reševali ljudi, ki so na otoku St. Paul, samo še proti odškodnini, ki jo je treba vnaprej vplačati. — Otok St. Paul, ki je v južnem delu Indijskega oceana, je vprav preklet otok, ki ni le zahteval mnogo človeških žrtev, marveč je stal vlado Reuniona že mnogo denarja. Spet in spet odplujejo majhne ribiške ladje v bližino St. Paula, kjer je mnogo rib, a tudi polno nevarnih čeri. Namesto bogatega lova pa so se ribiči v mnogih primerih potopili, ko se jim je ladija razbila ob čerih St. Paula. Vsi opomini, naj se ribiči varujejo tega otoka, so bile ko bob ob steno. Preveč je ljudi izvabilo upanje na bogati plen. Zatorej hočejo zdaj z omenjeno naredbo preprečiti in vsaj zavirati drzne vožnje v tiste kraje. — Otok St. Paul je sploh otok samih žalogier. Vprav pred letom so pozabili poslati po delavce neke francoske tvrdke za izdelovanje ribjih konzerv. Ko so se slednjič spomnili nesrečnih delavcev in poslali ladjo ponje, je bilo že tri četrtni ljudi mrtvih zaradi skorbuta in boleznih beriberi.

Uboj zaradi meje

Maribor, 26. junija.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča sta se danes zagovarjala zaradi uboja oče in sin. Obtožena sta 22-letni Franc Mlakar in njegov 52-letni oče Janez Mlakar, posestnik iz Vereje pri St. Vidu pri Ptuj, ker sta 21. januarja t. l. v Vereji ubila posestnika Jožefa Kodriča.

Vzrok žalostnega dogodka je bil spor za neko pot, ki vodi čez Kodričovo posestvo. Mlakarjevi so po tej poti vozili, Kodrič pa jim je branil. Večkrat so se zaradi tega sosedje že resno sporekli. Dne 21. januarja je Kodrič izvedel, da so Mlakarjevi spet vozili po prepovedani poti. Ves divji je kričal okrog hiše, da bo Mlakarjevim že pokazal. Šel je potem k sosedu, pa Mlakarja ni našel doma. Popoldne se je nekoliko pomiril ter se je spet odpravil k Mlakarju, da enkrat razčisti stvar s temi voznjani. Srečal je Mlakarja blizu hiše ter sta se potem mirno pogovarjala. Ko sta prišla pred Mlakarjevo hišo, ga je Kodrič mirno vprašal: »Sedaj pa povej, kaj in kako misliš narediti.« Ta je nekaj odvrnil, kar je Kodriča spet hudo razburilo ter je v jezi začel kričati. Mlakar pa je skočil v vožo ter prišel na prag s sekiro v roki. Kodrič je videl nevarnost ter je prijel Mlakarja in oba sta se zvalila na tla ter se borila. V tem hipu pa je prišel Mlakarjev sin s kolom v roki. Udari je Kodriča z vso silo trikrat po glavi. Vsi udarci so bili smrtni, ker je pod vsakim počila lobanja. Oblečal je nezavestno ter kmalu umrl.

Oba Mlakarja sta se danes zagovarjala s silobranom. Krivdo pa je prevzel na sebe sin Franc, dočim pravi oče, da se Kodriča sploh ni dotaknil ter tudi tati, da bi mu bil grozil s sekiro. Franc Mlakar je bil potem obsojen zaradi prekršenja silobrana na 1 leto strogega zaporja, njegov oče pa je bil oproščen.

Slovenska Bistrica

V sredo, dne 28. t. m. ob pol 9 zvečer gostuje na odru Slovenskega doma Narodno gledališče iz Ljubljane z dramo »Atentat«, ki nam kaže vrtnice modernega življenja. V glavnih vlogah nastopata prvaka drame: g. Ivan Levlar in gospa Danilova. Prijatelji prave umetnosti ne zamudite redke prilike!

SLEPEC

Detektivska povest

Kinloch je napeto poslušal, da bi sprevidel, ali je nemara še kdo drug v tisti hiši. Ko se mu je pred gorečo klado odrevenost otajala in so se mu jelo vračati duševne sposobnosti, je bila prva človeška lastnost, ki se mu je bila po vsem videzu vrnila, njegova naglo rastoča radovednost, kaj je s to žensko. Cisto jasno mu je bilo, da je ona globoko zapletena v zločin; čutil je za trdno, da ga je bila odpeljala samo zato, da bi bila rešila onega drugega. Toda ne toliko na ta dejstva, pa tudi ne na to, kakšne resne posledice bi ta nesreča utegnila imeti, so se mu zdaj predvsem vračale misli, marveč samo na to, kdo je ženska in kakšna je. In tukaj morajo vsi tisti, ki imajo vid, enkrat za vselej umeti neka dejstva, ki jih je pozneje navajal dr. Dunn. Ta dejstva so: misljenje slepe osebe je vedno delavnejše in živahnije kakor misljenje človeka, ki vidi. Slepec živi bolj izključno v lastni duši, kajti na mnogoterne načine je navezan samo na samega sebe in malone gotovo je, da si mora zaradi izgube telesne delavnosti pomagati s stopnjevanjem duševnim življenjem. Posledica in kakor nekakšna nadomestitev za izgubljeni vid je slepec, da mu nekateri drugi čuti postanejo ostrejši — tip in sluh sta mu neizmerno bolj, spomin in notranji vid pa tudi bolj razvita. Naš razlog za opozorilo, da je ta dejstva treba imeti pred očmi, je osnovan s tem, da mnogo ljudi gleda na slepe kot na nekakšno bolj ali manj neboljgleno bitje. To velja samo glede onega izmed njegovih peterih čutov; v drugih starih pa ima slepec po vsej verjetnosti mnogo prednosti pred tistimi, ki ga pomiluje.

Potemtakem bi ta ali oni utegnili misliti, da je bil Kinloch glede odgovora na vprašanje, kdo je bila in kakšna je bila ta ženska, popolnoma neboljglen, izvzemši če bi mu bila sama hotela

dati kakšno pojasnilo. Ampak on sam ni tako mislil; Kinloch je, sedeč tisto noč ondi, sklenil, da mora dobiti odgovor za te in za druge. Mož namreč ni čutil nikakršne obveznosti do ženske. Saj je bilo povsem jasno: čeprav ga je bila odpeljala iz morebiti več ko nerodnega položaja, je to storila samo zato, ker bi njegove navedbe o dogodkih, če bi mu jih verjeli, utegnile to zadevo napraviti še bolj nerodno bodisi za storilca ali pa nemara tudi zanjo.

Tudi ženska, si je mislil, je morala pravkar začeti napeto misliti. Bodisi, da je ta hiša v Minnisi imela kakšne zveze z njenimi srečnejšimi dnevi, ali pa zato, ker vse do trenutka, ko sta dopela v zavetišče te hiše, ni imela dosti priložnosti, še manj pa volje za premišljevanje. Kinloch tega ni vedel. Neznansko malo mu je imela povedati tisto noč. Pa je vendarle morala imeti svoje oči na njem, kajti ko se je po večerji vrnil k ognjišču, je na mah opazila zaspantost, ki se je bila prikradla nadenj, pa ga je zato odpravila v njegovo sobo. Naj bo zajtra dovolj časa za razgovore o načrtih, je opomnila.

Drugo jutro pa je Kinloch sprevidel, da celo v tisti zapuščeni hiši njun položaj ni izven nevarnosti. Zelo zgodaj ga je prebudilo odločno trkanje na vrata, ki mu je sledil poziv k zajtrku. Odločnost v trkanju je obrnilo nase njegovo pozornost: prihajale je od osebe, ki je po vsem videzu prevzela ukazovanje. Kinlocha ni bila volja, da bi se bil na mah dvignil, hotel je nekoliko uživati v mehki in topli postelji, v kakršni že leta in leta ni ležal. In ko je sedel in si pogladil čeljustan brado, ni bil zaradi tega prav nič bolj voljan pospešiti svoje kretnje. Pri vsem tem pa se je le odplazil iz sobe, malone vesel, da se ni mogel videti, kakšen je.

Po zajtrku mu je postalo jasno, kako koščij je njegov položaj. Neka stara ženska, gospa Speddingova, je imela priti v hišo pospravljati in za tisti dve uri, ko se bo mudila pri hiši, se bo moral Kinloch skriti. To je bilo na videz kaj lahko.

Moral bo samo ostati v svoji sobi, sobi, v katero, ker je bila domnevno nenastanjena, stara gospa ne bo imela priložnosti stopiti. Kakor pa se je namerilo, sta bila prisilca malone na mestu ujeta; kajti Kinloch še ni dobro odložil žlice, ko je bila stara ženska že pri vratih. V svoji prevneti ustrežljivosti je prišla že pred dogovorjenim časom. Kinloch je brez diha smuknil v nekakšno omaro v kotu majhne predsobe, v kateri sta zajtrkovala. In njegova gostiteljica je vrata omare zaprla prav v hipu, ko je starka odprla druga. Kinloch je slišala vse, kar se je dogajalo.

»Dobro jutro, gospa. Mislila sem, da bo najbolje priti danes malo bolj zgodaj, za primer, če bi se bilo kaj pripetilo.«

»To je bilo dobro od vas, gospa Speddingova. Ste morda mislila, da bom prisrodila slanino ali mleko razlila?«

Gospa Speddingova se je zasmejala. »Ne, gospa ni čisto tako, čeprav bi bilo tudi to mogoče, ko niste vajeni sami delati. Pač pa mi je bilo v mislih, da bi vas bilo utegnulo biti to prvo noč strah, ko ste bili sami, in je, kakor beremo, toliko nočnih vlomilcev na svetu.«

Medtem ko se je dama smejala, ali bolje, ko se je skušala smejati, je Kinloch čutil, da se s hrbtom tesno naslanja na vrata omare in se boji bolj, nego bi si gospa Speddingova mogla misliti. A morala se je bati tudi tega, kar je pričakovala, da bi stara ženska utegnila vklikniti, če bi ga bila slišala.

»No, vidite, da se prav nič ne bojim.«

Po njenem drhtečem glasu bi bil Kinloch mogoče sklepati, da je izgovorila v smrtne strahu; toda stara ženska je hilpajoč drdrala dalje.

»Ne, gospodična — gospa, hočem reči — ampak večno, če mi oprostite, izgubili ste svoje ročice. Cisto bledi ste. Snoč sem to pripisovala vašemu potovanju, zdaj pa vidim, da ni to vzrok.« Glas je nenadoma umolknil in sledilo mu je močno drhteče vprašanje:

»Kaj pa je, gospa Speddingova?«

»Mislila sem, da ste sami tukaj.« Kinloch ni mogel uganiti, kaj je bila starka videla, ampak čutil je, kakor da je njuna igra že izgubljena.

»Zakaj pa sklepate, da nisem?« se je oglasilo tiho od druge strani vrat.

»Miza je pripravljena za dva in dva sta rabila pribor!«

V mučnem odmoru, ki je temu sledil, ee je starka zasmejala.

»Ohi, vidim, kaj je s tem — pogled na dve skodelici je popolno iznenadenje zame; toda tista le na drugi strani je menda ona, ki ste jo rabili snoč.«

»Tako trudna sem bila snoči, gospa Speddingova.«

Nastalo je naglo ropotanje, stara gospa je začela pospravljati posodo. Kinloch je pričakoval novega vzklita. Na srečo je vnepa po klepetanju odvrnila starki pozornost, pa ni odkrila, kar je Kinloch pričakoval, da bo odkrila in kar bi njemu njegov tip takoj povedal — da sta bili namreč obe skodelici topli.

»Oh, upam, da vas bo zrak tukaj v Downu okrepil. Saj ste se tako lepo razvijali v njem, ko je bil on še majhen.« Ob tem spominu je vzdihnila. »Ljudje vas še niso pozabili, gospa Stella. In to me spominja, kako smo gledali vašo sliko v časopisih, ko ste se poročili. Tolputt — saj se gotovo še spominjate gospoda Tolputta na postji — on je bil ovič okoli nekega lonca s terjakom, ki je bil namenjen za gospo Prebblovo, in ni prav nič opazil, da ste bili vi. A je že tako, moški sploh nikoli ničesar ne opazijo, razen tisto, kar jih kje udari. Toda gospa Prebblova je videla, kdo je bil na sliki — le zaupajte ji! — pa jo je izrezala ter jo kazala vse naokoli. Bila je tista vaša slika, ko ste pod oblokom mečev stopali iz cerkve in držali šopek rož v roki. Srečni ste bili videti! Po vašem smehu bi vas bila spoznala kjer koli. Da, mislim, da nam je ravno tisti smeh najprej povedal, kdo je na sliki.«

Otroški kotiček.

Pravljica iz gozda

(13) Zalostna mala Kukica se je temu sama umaknila. Vzela je svoje malo imetje in odšla v širni svet. Toda ne sama. Zlatokljunček, edini prijateljček, je odšel z njo rekoč: »Tudi jaz grem s Teboj, da Te bom čuval in branil!«

(14) In polovala sta po gozdovih in travnikih, čez jezera in polja. Zlatokljunček je ob spremljevanju svoje kitarice prepeval stadske pesmice in s tem služil denarček za Kukico in za sebe. Kmalu so njegov mili glasek poznali vsi prebivalci gozda. Rožice so ga pozdravljale kot prijateljčka, blizu in daleč so čebljali ptički le o sladkem pevčku Zlatokljunčku.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlina vstava po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Krojaški pomočnik
za splošna dela — išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10402.

Mizarski pomočnik
išče službo. — Naslov v mlekarni v Florjanski ulici št. 40, Ljubljana.

Kuharica
sprejme službo v župnišču. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10226.

Mlad poklicni šofer
z znanjem slov., srbohrv. in nemškega jezika, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 10.185. a

Trgovski pomočnik
špecerist in manufakturstri želji premeniti mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Poštene« 10.123. a

Vajenci

Kleparskega vajenca
sprejem takoj. — Stanko Grašič, Kranj. (v)

Vajenke
za umetno vezenje in predtisk sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Franciška ulica. (v)

Mehanične obrti
se želi izučiti 14 letni deček. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod 10.071. v

15 letni fant
se želi izučiti mlinarske obrti v poštini hiši. Naslov: Perčič Peter, Sebenje, Križe pri Trzinu.

Službo dobe

Večpletelj
dobro izurjen — takoj sprejme Tajner Franc, Crnomelj. (b)

Dekle za vse
sprejem. Glebov, Krčevina 7, Maribor (za Kalvarijo). (b)

Šofer
priden, trezen in obenem mehanik, se sprejme k tovornemu avtomobilu. — Plača po dogovoru, Kovač Josip, Prisojna ul. 5, Ljubljana. (b)

Delovodjo
lesne stroke sprejme Industrija lesnih izdelkov iz mehkega lesa. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Lesna industrija« 10. št. 10399. (b)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Kupujemo
arniko, lipovo cvetje, korrenno beladone in vse ostalo zdravilno rastlinje. Ponudbe z vzorci poslati na »Jugodrog«, Subotica 107. (k)

Auto-motor

Motorno kolo
od 150—300 ccm, kupim ali zamenjam za tricikelj po izboru. — Marinko, mehan. delavnica, Hrastje, p. Moste. (k)

Vnajem

ISČEJO:
Posestvo
ali mlin in žago vzamem v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 10.005. m

ODDAJO:
Tovarniške prostore
v Ljubljani, primerne za vsako industrijo ali skladišče, takoj oddamo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10412. (u)

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Prvovrstno kolo
dobro ohranjeno, prodam. Nasipna 33, Pobrežje pri Mariboru. (q)

Orehova jedrca
zdrava in lepa, po 20 din in orehe po 6 din nudi Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Najfinejše salame
domače in ogrske, polnomastne polemendolski sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica, delikatesa. Telefon št. 26-28. r

Za potovanje

Ivan Kravos
Maribor, Aleksandrova c. 13
Telefon 22-07.

TEL. 2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
BOLENIJSKA
CESTA

4 vinski sodi
od 30 hl naprej naprodam. Poizve se pri J. Oražem, Moste, Ljubljana. (l)

Obrt

Mreže
za postelje naiceneje pri Andlovic, zaloga pohištva, Komenskega ulica 34. (l)

SOBE

ODDAJO:
Sobico
oddam eni ali dvema gospodinjama v bližini Skofje Loke. Poizve se: Starman, Sv. Petra c. 58

Posestva

Travnika
prodam za 15.000 din. — Ljubljana, Prule 8. (p)

Tovarna
popolnoma urejena, za barvanje, čiščenje apretur itd., tekstilna, z vsemi stroji in dobro zaposlena, je povoljno naprodaj. Informacije: Martinišič, Varagdin. (p)

Prav poceni naprodaj
enonadstropna stanovanjska hiša ob glavni cesti, z lokalom, veliko senčnato dvorišče, na dvorišču še majhna parterna hiša s hlevom, kletjo in shrambami, poleg velik vrt za zelenjavo, v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 10.186. p

Javna licitacija na carinarnici v Vilharjevi ulici

V petek, dne 30. junija ob 9 se bo vršila javna prodaja raznih predmetov s sledečo sklicno ceno:
1 avto Fiat, 6 cil., 27 HP., s sklicno ceno 5000 din.
174 kg volnene preje s sklicno ceno 6600 din.
1 selitev stanovanjske opreme, tež. 3950 kg, sklicna cena 8500 din.
1 stabilni motor, rabljen, sklicna cena 800 din.
1 volnena preproga, sklicna cena 300 din.
103 kg specialnega lepila, sklicna cena 500 din.
Razen tega nekoliko rabljenih koles ter drugih drobnarij.
Iz pisarne glavne carinarnice v Ljubljani, št. 12848.

Ne pozabi, da bo kongres Kristusa Kralja že konec julija. — Le žrtve bodo kongresu pomogle do uspeha!

Marija Urbas roj. Arhar
Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 27. t. m. ob 18.30 iz hiše žalosti Trata št. 3 na farno pokopališče v Št. Vid.
Maša zadušnica se bo darovala v sredo, 27. t. m. ob 6. Trata, Rogatica, Logatec, dne 26. junija 1939.
Zalujoče rodbine:
Urbasova, Arhar-Kopinova in ostalo sorodstvo.

Rudolf Žnidarčič
šolski upravitelj na Črnučah
Pogreb blagega pokojnika bo v torek, dne 27. junija ob 4. popoldne v Kamniku.
Rajnega g. upravitelja, ki si je za zgradbo nove šole na Črnučah pridobil velikih zaslug, ohranimo v hvaležnem spominu.
Na Črnučah, dne 26. junija 1939.

Boris
družabnik tovarne in rez. inž. poročnik
Na zadnji poti bomo spremili našega nepozabnega Borisa v torek, dne 27. t. m. ob 5 popoldne izpred mrliške veže Slajmerjeva ulica (Stara pot 2) na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.
Ljubljana, dne 26. junija 1939.
Globoko žalujoča rodbina šef-primarija v pok. dr. Ivana Jenka

Ivan Hrovatin
posestnik v Dolu pri Borovnici
Pogreb blagega pokojnika bo v torek 27. junija ob 5 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Borovnici. Dol pri Borovnici, dne 26. junija 1939.
Zalujoče rodbine: Hrovatin, Drašler, Petkovšek.

Zahvala
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi naše ljubljene mame, gospe **Frančiške Ocvirk roj. Zajc**
jo obiskali v njeni bolezni, pospremili v tako častnem številu na njeni zadnji poti, izrekamo našo prisrčno zahvalo. Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 27. junija ob 7 zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra. Ljubljana, dne 25. junija 1939.
Zalujoči ostali.

Urška Kalan
posest. in gostilničarka v Skofji Loki
previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb pokojnice bo v ponedeljek izpred hiše žalosti, Mestni trg, ob 17 (5) popoldne na farno pokopališče. Skofja Loka, 25. junija 1939.
Zalujoči ostali.

Postranski zaslužek
dobi vsak v svojem okraju z nabiranjem naročil za povečane slike. — Ponudbe na Toporiš, Osijek Beogradska 6. (z)

Rudolf Znidarčič
upravitelj narodne šole na Črnučah, rez. kapetan I. kl.
dne 25. junija ob pol 14 v Kamniku, po večletnem trpljenju za vedno zapustil. Pogreb dragega nam pokojnika se bo vršil v torek 27. junija ob 4 popoldne iz hiše žalosti Graben št. 14 na Zale. Kamnik, dne 25. junija 1939.
Angela Znidarčič, roj. Neřima, soproga: Ciril, Marjan, sinova: Ivan, brat. Rodbine: Znidarčič, Neřima, Bavdek, Dobnik, Kožar.

Boris Jenko
Neumornemu sodelavcu ohranimo časten spomin!
Tovarna filca, d. z o. z., Mengeš

LJUBLJANA

Prebivalstvu Ljubljane!

Dne 28. junija praznujemo Vidov dan kot spominski dan padlih borec za vero in domovino. Na poslopih državnih, banovinskih in mestnih uradov, zavodov in podjetij bodo ta dan razobešene državne zastave.

Pozivam meščanstvo, da v slavo za vero in domovino padlim junakom na Vidov dan okrase svoje domove z državnimi zastavami. Obrtna in trgovaška podjetja morajo biti med slovesnim opravilom v stolnici od 10 do 11 zaprta.

Zupan mesta Ljubljane:
dr. Juro Adlešič, l. l.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužit zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa dosega tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

1 Krajevna zveza zavarovalnic v Ljubljani nas obvešča, da zavarovalnice na Vidovdan, t. j. 28. t. m. ne postujejo.

1 Sprejem v I. razred drž. učiteljske šole v Ljubljani. V prihodnjem šolskem letu 1939-40 bo v I. razred drž. učiteljske šole v Ljubljani sprejetih lahko 80 učencev in 40 učenk. Sprejemali se bodo gimnazijci z nižjim tečajnim izpitom in oni meščanskošolski učenci, ki so opravili završni izpit s prav dobrim ali odličnim uspehom. Predpisana starost: do 17 let, t. j. oni, ki so rojeni še l. 1922. Oni pa, ki so rojeni l. 1921, morajo takoj prositi proevetni oddelek kr. banske uprave za spregled starosti. Prošnje (10 din kolek) za sprejem v I. razred je treba vložiti po pošti ali osebno pri ravnateljstvu do 15. avgusta. Na prošnjo naj vsi prosilci napišejo tudi poklic in točen naslov (bivališče) staršev z navedbo okraja. Prošnji priloge: 1. izpričevalo o nižjem tečajnem, oziroma završnem izpitu in 2. krstni list. Oni učenci, ki so rojeni l. 1921, tudi dovoljenje kr. banske uprave o spregledu starosti. Vsi učenci, ki se bodo prijavi, naj se 28. avgusta ob pol 8 zglasijo na učiteljski šoli, nakar bodo na šolski polikliniki (Aškerčeva ulica nasproti Srednje telnične šole) zdravniško pregledani. Po zdravniškem pregledu pride vsak učenec nazaj v šolo, kjer bo izpit iz petja. Meščanskošolski učenci delajo nato še izpit iz slovenskega (pisмено in ustno) in matematike (ustno). Razpored zdravniškega pregleda in izpitov bo 28. avgusta zjutraj objavljen na oglašni deski v veži drž. učiteljske šole v Ljubljani. — Ravnateljstvo.

1 Završni izpiti na Drž. trgovski akademiji v Ljubljani so se vršili od 3. do 24. junija pod predsedstvom odposlanca ministrstva trgovine in industrije Ivana Kona, direktorja v p. Izpit so naredili tile kandidati-nje: Accetto Borut, Mirko Ambrožič, Baloh Majda, Borštnik Sonja, Brinskella Marija, Brinšek Jadranka, Čurda Danica, Dejak Henrik, Dolinšek Drago, Dular Janez, Franki Bogoljub, Habič Avgust, Hočevnar Slavka, Jamnik Bogomir (z odliko), Jošt Milena, Klun Ciril, Končar Darko, Kos Milan, Košak Josip, Kovač Ljudmila, Kramar Milica, Kruljez Vlasta, Mikolič Milena, Otoničar Vita, Pfeiffer Emilija, Požgaj Franc, Rotar Marija, Rupnik Milica, Smid Aleksander (z odliko), Suc Zdenka, Uršič Nada, Verlič Anka, Vranesič Marta, Zala Matilda, Ziderič Evgen, Zorman Ciril in privatisti Kramer Zmagomir, Rihar Stefan in Tančič Viktor.

1 Ivan Škerlj — utonil. Kakor je poročal ponedeljski »Slovenski dom« pogrešali 69 letnega posestnika Ivana Škerlja z Tržaške ceste št. 137, Ljubljana, ki se je pred tednom odpravil od doma in se ni več vrnil. V soboto so našli delavci v Savi blizu Litije moško truplo, v katerem so ugotovili pogrešanega Škerlja z Viča. Sorodniki so truplo večer prepeljali na dom, odkoder bo pogreb na viško pokopališče. — Domnevajo, da je Škerlj po nesreči zašel v vodo.

1 Završni izpit na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je se vršil od 5. do 23. junija 1939 pod predsedstvom g. direktorja Josipa Gogala. Pripuščenih je bilo k izpitu 65 kandidatov in kandidatkinj. Izpit so napravili: a) z odličnim uspehom: Capuder Ana; b) s prav dobrim uspehom: Mlejnik Miloš, Škrbec Ivan, Uršič Marjan, Thaler Karel, Čakš Irena, Gorišek Božidara, Govekar Marija, Kogovšek Marija, Koptčvar Silva, Kralj Majda, Kržišnik Vera, Marin Ana, Nadišar Bogomir, Pavlin Marija, Rozman Silva, Sedej Majda, Zerovnik Frančiška; c) z dobrim uspehom: Bahovec Jože, Bevc Franc, Cvirn Feodor, Jager Valentin, Kristof Boris, Oven Miro, Pergar Franc, Primožič Bogomir, Schneider Erik, Stančič Rafael, Tavčar Anton, Azman Ljudmila, Belcjan Marija, Berbuč Zmagoslava, Blaznik Herma, Cajzek Cecilija, Cuderman Ljudmila, Černič Verena, Eržnožnik Valentina, Ferjančič Vanda, Golmajer Božena, Gostinčar Marija, Homan Marija, Jelovšek Julka, Knez-Podgornik Slavica, Koečan Emilija, Kozinec Danica, Lenart Marija, Lusovec Helena, Marušič Julijana, Merhar Marija, Pezdirc Katarina, Preželj Ivana, Rotter Gabriela, Seliskar Milena, Sežun Marija, Skubec Edita, Tiringar Frančiška, Žorič Božena; z zadostnim uspehom: Klobič Stane, Klopčič Milan, Hübnar Rado, Zajc Karel, Milavec Milena, Stare Dragica, Subic Nada, Turk Hilda. Odklonjen ni bil nihče niti za 3 mesece niti za celo leto. — Trgovska, industrijska in bančna podjetja, ki nameravajo sprejeti v službo kakšno novo pisarniško moč, naj se blagovolno obrniti na ravnateljstvo Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, ki bo rado priporočilo sposobne absolvente in absolventkinje.

1 Drevi se izkaže Ljubljana v operi, kako je že po nekaj gostovanjih pridobil njeno pohvalno priznanje g. Christ Solari s svojim prekrasnim petjem, predvsem pa, kako je ta odlični predstavnik italijanske pevke umetnosti namah osvojil njene simpatije, ko je zvedela, da bo iz lastnega nagiba pel v korist najbednejši ljubljanski deci, ki ima svoje zavetje v Mestnem prehodnem otroškem domu v stari cukrarni. Z g. Solarijem pa drevi v »Traviat« nastopi tudi naša priljubljena ga. Zlata Gjurgjenac-Gavella v vsem sijaju svojih dunajskih uspehov — hkrati bomo pa obhajali veselo evidenje z vse našo z latorjem ovceno opero po zmagoslavnem gostovanju v Trstu. Drevi nam je torej v operi zajamčen veestransko slovesen večer!

1 Vpisovanje v državno dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani. Vpis učencev in učenk v I. in II. razred bo dne 1. 2. in 4. septembra 1939 od 8—12. V I. razred se sprejemajo učenci(-ke), ki so dovršili štiri razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali štiri razrede meščanske šole z završnim izpitom in nimajo na dan vpisa več nego 17 let. Učenci(-ke), ki imajo na dan vpisa

več nego 17, pa manj kot 19 let, se smejo vpisati samo z dovoljenjem banske uprave, ki si ga je treba preskrbeti med počitnicami. Sprejemajo se samo učenci(-ke) iz teh-le okrajev: Ljubljana, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Kamnik, Litija, Vrško, Kočevje in Laško. Učenci(-ke) ki žele vstopiti v I. razred, se morajo javiti osebno v spremstvu staršev dne 26., 28. ali 29. avgusta 1939 med 8—12 in predložiti prijavo za vpis, ki se dobi pri šolskem slugu za 50 par in jo je treba kolkovati v 10 din, dalje spričevalo, rojstni list in davčno potrdilo, na podlagi katerega se odmeri šolnina. S srednjih in meščanskih šol se sprejemajo prvenstveno učenci(-ke) z odličnim in prav dobrim uspehom in vzornim vedenjem. Dne 30. avgusta bo konferenca, ki bo odločila, kdo se sprejme in kdo se odkloni. Dne 31. avgusta ob 10 bo na razglasi deski objavljen seznam sprejetih, ki se morajo definitivno vpisati dne 1., 2. ali 4. septembra in plačati, kakor bo razglašeno na uradni deski. Nesprejeti bodo prejeli dne 31. avgusta svoje listine pri šolskem slugu. Vpis v II. razred bo dne 1., 2. ali 4. septembra med 8—12. Učenci(-ke), ki žele vstopiti v II. razred, morajo predložiti prijavo, kolkovano s 50 din, spričevalo I. razreda in davčno potrdilo ter plačati, kakor bo razglašeno na uradni deski.

1 Čestinja nedelja. V nedeljo Janeza Krstnika so Trnovčani prav slovesno praznovali svojega patrona. Bila ni presoparna. Po vseh krajih okoli Dobrujn, Sostra, Sv. Lenarta, na Orlem in drugod je bilo živahno vrvenje po čestnjih vrtovih. Sadjarji so nabrali ogromne množine lepih češenj. Kupčije so drugače srednje. Veliko je zanimanje sedaj za dolenske hrustavke, ki so na drobno po 1.50—2.50 din. Ponedeljkov sadni trg v Ljubljani

je bil izredno dobro založen s češnjami. Bilo je nad 350 jerbasonov in kosar češenj raznih vrst. Bilo so nekateri prav poceni, druge dražje. Splošne cene so 3—7 din kg. Prijeten vonj se je razvijal na prostoru za gozdne sadeže ob stolni cerkvi. Veliko je bilo lepih gozdnih jagod iz smledniške okolice, od turjaške in grosupeljske strani, a tudi iz litjskih in kamniških krajev. Gozdne jagode so bile 3—4 din liter, vrtna prav isto ceno. Borovnice so bile 2 din liter in celo cenejše. Mnogo je na trgu že stročjega fižola po 7 din kg, stročji grah je po 3 din kg. Marelice so se znatno pocenile. Včeraj so bile že od 8—12 din.

1 Mesto venca na kredo pokojne soproge odbornika društva g. Perka Matijo, pos. in lesnega industr. iz Ljubljane je darovalo Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske 150 din podpornemu skladu za slepe otroke. Iskrena hvala!

1 Umetnotnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, 28. junija izlet v Podbrezje, Kropo in Kamno gorico. Odhod iz Ljubljane s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Avtobus 30 din. Zglaisti se je do srede ob 11 v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu.

1 Zastavstvo pododbora Združenja rezervnih oficirjev položi v čast in spomin padlih borec za osvobodjenje in zedinjenje našega naroda na Vidov dan po končani službi božji v stolnici venec na spomenik blagopokojnega kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja pred mestnim magistratom. K tej žalni svečanosti, katere se udeležijo tudi naša vojska, vabimo zastopnike vseh nacionalnih, patriotskih organizacij, akademsko mladino in celokupno javnost. — Uprava pododbora v Ljubljani.

1 Modelarji ljubljanskih pomladkov. V četrtek dne 29. t. m. priredi ljubljanski občinski odbor izlet modelarjev, združen z modelarskimi tekmami. Točno ob pol osmih zjutraj odhod iz predne gimnazije v Vegovi ulici, odkoder se odpeljemo na Bloke, kjer se bodo vršile tekme. Na Blokah bo prirejeno skupno kosilo. Podrobna navodila dobite na Vidov dan pri vodjih pomladkov.

MARIBOR

Maribor se pripravlja na mladinske dneve

Mesto bo veličastno okrašeno - Poziv hišnim posestnikom

Maribor, 25. junija.

Se nekaj dni nas loči od mladinskih dnevo, na katerih bo slovenska mladina veličastno manifestirala moč svoje ideje in razvoj svojih sil. Ze dolge mesece se vršijo za te velike dni priprave, ki postajajo sedaj vidne tudi že na zunaj.

Ves Maribor živi sedaj pod vtisom priprav za tabor. Veliko veselje je vzbudilo poročilo, da je prevzel pokroviteljstvo mariborskega tabora Nj. Vel. kralj Peter II. Prav tako vzbuja veliko zadoščanje sporočilo, da se ga bo udeležilo veliko odličnih gostov, med njimi člani vlade, senata in narodne skupščine. Zato je popolnoma umestno, da si bo nadelo mesto za te veličastne dni slavnostno obleko.

Vršijo se že velike priprave za okrasitev mesta. Mariborske ulice bodo okrašene tako, kakor bi bile lansko leto ob priliki nameravane proslave 20-letnice. Mestna občina bo okrasila kolodvor ter prostor pred kolodvorom in pa glavne ulice, to je Aleksandrovo cesto, Glavni trg, Kralja Petra trg ter Masarykovo in Tržaško cesto do stadiona SK Zvezničarja. Na teh ulicah in trgih se bodo odigravali glavni zunanji dogodki zleta. Prostor pred kolodvorom bo imel dve vrsti zastavnih drogov, ki bodo med seboj povezani z zelenjem. Vzdolž vse Aleksandrove ceste do Slovenske ulice bodo na obeh straneh rdeči drogovci z zastavami. Slovenski in Gosposki ulici bodo zastave s hiš dale itak dovolj svečan izgled, zato pa bo tem bolj okrašen Glavni trg. Na vsak kandelaber pride zastava, okrog srednjega prometnega otoka pride venec drogov z zastavami. Lepo bo ozaljšan dravski most, Kralja Petra trg pa dobi tudi okrog prometnega otoka venec drogov in zastav. Isto sliko, kot Aleksandrova, bosta imeli Masarykova in Tržaška cesta. Dobro je, da so bile že lansko leto

priljubljene v asfaltu vseh ulic jame za zastavno stebre.

Gotovo se bodo tudi vsi lastniki hiš odzvali pozivu ter bodo primerno okrasili svoja poslopja, ne samo z zastavami, temveč tudi z zelenjem. Prav tako tudi najemniki stanovanj. Pa tudi trgovci bodo imeli lepo priložnost, da povečajo priljubljenost svojih izložb s primerno ureditvijo in okrasitvijo. Ves Maribor mora sodelovati pri tej veličastni manifestaciji slovenske mladine ter mora dati tej manifestaciji tudi primeren zunanji okvir.

V soboto 1. julija zvečer bo Maribor slavnostno razsvetljen. Mestna občina pripravila razsvetlitev svojih javnih poslopij. Zarometi bodo razsvetljevali frančiškansko baziliko, mestni grad, magistrat in spomenik na Glavnem trgu. Na magistratu bodo nameščene tudi girlande iz žarnic. Prav tako bo slavnostno razsvetljeno igrišče.

Stadion na Tržaški cesti, na katerem se bo vršil glavni nastop slovenske mladine ter športne tekme, se velikopotezno pripravlja, da bo dobil posebno slavnostno obličje. Posebej pa bo še okrašena tribuna, ki bo določena za častne goste in odličnike. Na stadionu se povečujejo sedaj dohodi, gradijo se okrepčevalnice in šotori, napeljuje se vodovod okrog igrišča, tako da bo pripravljen, da bo mogel sprejeti čim številnejše množice. Požrtvovalno so prispevali za okrasitev stadiona in mesta zlasti zunanji odseki, ki so pripravili venec, zelenje in mlaje.

Maribor bo v mladinskih dneh podoben prav ogromnemu mravljišču. Samo rednih članov Fantovskih odsekov ter Dekliških krožkov je priglasenih od sedaj nad 10.000. Ogromen pa bo naval ostalega občinstva iz vseh delov Slovenije. Saj bo že sama bližnja okolica mesta dala več desetstisoč ljudi.

m Na državni trgovski akademiji v Mariboru so bili završni izpiti v času od 5. do 24. junija. Predsedoval jim je g. Mihajlo Presl, inspektor kr. banske uprave. Izpit je opravljalo 54 javnih kandidatov in kandidatkinj ter 7 privatistov. Uspeh izpitov je: odličien 7, prav dober 18, dober 30, zadosten 5, odklonjen na tri mesece 1. Izpit so opravili Berglez Adolf, Deticček Albert (pd.), Dobrajc Anton (odl.), Gajšek Stanislav (pd.), Hlade Franc, Hmelj Franc, Jäger Helfried, Janžekovič Ladislav, Kliček Josip, Kralj Radomir, Kuhar Stefan (pd.), Kumer Gustav, Lah Anton, Lah Martin (pd.), Lampret Janko, Mikek Leon, Mišič Vojmir, Može Miroslav, Mraz Maksimilijan (pd.), Potočnik Filip (odl.), Praprotnik Marjan (odl.), Valenček Vladimir (pd.), Živko Aleksander, Mejavšek Miroslav, Mirmik Bogdan, Rudolf Zmagoslav, Stefančič Draga (pd.), Tretjak Fran (pd.), Trobec Adalbert, Ivan Zigart, Berglez Julijana, Čerpes Justina, Faninger Tatjana, Goršek Franja (pd.), Gračner Hildegarda (odl.), Grmek Antonija, Hladnik Stefanija (odl.), Hohmüller Vera, Ipavec Ladislava (pd.), Janžekovič Adela (pd.), Jereb Nada, Karčič Hildegarda (pd.), Klavora Slava (pd.), Knez Hilda, Kolar Elfrida (odl.), Krivec Areta, Lesnik Milena, Lovc Josipina (pd.), Makoter Emilija, Ostrouška Marija (pd.), Paller Ana, Potiek Ernestina, Rozboud Zora, Sešek Vera (odl.), Zaberl Ana (pd.), Zula Milena.

Stampilje

za signiranje za bojev, vreč, sodov, kamna itd. in štampilje iz gumija.

„SOFRA“ Maribor, Gregortičeva 24.

m Na vseh mariborskih ljudskih šolah bo v petek 30. junija od 8 do 12 vpisovanje za šolsko leto 1939-40. Novinci naj pridejo v spremstvu odraslih ki za nje predložijo krstni list.

m Organizacija obrtnikov v okolici. V Hočah se enuje podružnica Slov. obrtnega društva v Mariboru. V nedeljo je bilo uspešno obrtniško zborovanje v Slomškovem domu, katerega so se poleg domačinov udeležili iz Maribora Sojč, Besak, Semko, Knez in Kac kot delegati Slov. obrtnega društva. Na zborovanju so bili izvoljeni v pripravljalni odbor: Predsednik Glasar, Kac Alojz (Hlotinja

Beg mikrobov.

Roparski roman? Roparski že, vendar nič romanu ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (bacili, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Saj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zoba. Redna nega zoba s Chlorodontom prežene mikrobov iz ust. Toda le stalna nega varuje zoba pokvare. Chlorodont zjutraj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanejo zobje zdravi! Domači proizvod.

Bolgarija in Nemčija:

Kjoseivanov bo 5. julija v Berlinu

Berlin, 26. julija. c. Danes so v Berlinu uradno objavili, da bo bolgarski predsednik vlade in zunanji minister Kjoseivanov prišel v Berlin dne 5. julija. Obisk bo uradnega značaja in bo trajal dva dni.

Kjoseivanov bo imel več sestankov z zunanjim ministrom von Ribbentropom in bo sprejet tudi pri Hitlerju. Politično važnost teh razgovorov vsi poučen krogi zelo poudarjajo. Pač pa bodo gospodarski razgovori še precej omejeni, ker ni verjetno, da bi bila že ob tem času podpisana nova gospodarska in trgovinska pogodba. Pogajanja za to pogodbo še niso dovolj napredovala.

Iz Češke

Dva nemška policista - obsojena

Praga, 26. junija. AA. (DNB). Dva nemška policista, ki sta bila zapletena v umor v Nachodu, je vrhovno nemško sodišče v Pragi obsodilo vsakega na 15 let težke ječe, na 10 let izgube častnih pravic in na plačilo sodniških stroškov. Sodišče je ugotovilo, da sta kriva in da sta bila zapletena v ta uboj.

Tenis v Wimbledonu

London, 26. julija. AA. (Reuter). V Wimbledonu so bile odigrane danes te-teniške tekme: Kukuljevič je premagal Kighena (Holandija) 6 : 1, 4 : 6, 6 : 1, 6 : 0. Drobny (Češka) je premagal Kitajca Hoa s 6 : 1, 6 : 2, 6 : 4. Palada Worby-a s 6 : 0, 6 : 0, 6 : 0. Canepelo-Cooper 7 : 5, 6 : 4, 6 : 3. Seyis-Nikolaides 2 : 6, 6 : 2, 7 : 5, 4 : 6, 6 : 2. Tlocinski-Savata 6 : 2, 6 : 0, 6 : 3. De Stefani-Bavarovsky 3 : 6, 6 : 4, 7 : 5, 7 : 5. Sigetti-Robertson 12 : 10, 6 : 4, 6 : 4. Elwood Cook (Amerika) — Bousseau (Francija) 1 : 6, 6 : 4, 6 : 0, 6 : 3. Austin-Asboth 6 : 1, 6 : 4, 12 : 10. Ceiner-Gentienne 6 : 1, 9 : 7, 6 : 2. Abdur Selam-Metaxa 6 : 2, 6 : 4, 3 : 6, 6 : 4.

Atene, 26. junija. AA. (Atenska agencija). Kralj Jurij in prestolonaslednik Pavel ter prestolonaslednica Katarina so se danes dopoldne ukrcali s svojim spremstvom na Krfu na jachtu »Helas«, s katero potujejo v Italijo. Grška kraljevska rod-bina bo priostvovala v Florenci poroki grške princesinje Irene z vojvodom Spoletskim.

Ivan Likar — 85 letnik

Celje, 25. junija.

V torek bo obhajal v Celju svojo 85-letnico eden najstarejših in najzvednejših Slovencev g. vladni svetnik Ivan Likar. Kdo ga ne pozna, kdo ga ne ljubi, kdo ga ne spoštuje, če pozna njegovo plodnostno življenje, če pozna zgodovino njegovega življenja, ki je bilo življenje za narod, slovenska društva, čitalnice itd.

Doma je iz Cerknega iz Julijske Krajine. Njegov oče je bil organist. Ze v mladih letih se je naučil orgljanja in igranja na violino. Solo je dokončal z odliko v Idriji, pozneje pa se je posvetil trgovskemu poklicu. Pri pevskem društvu in dramskih predstavah v Čitalnici je pozneje deloval skupno z direktorjem srednje tehnične šole v Ljubljani Ivanom Šubicem in poznejšim mariborskim knezoškofom dr. Andrejem Karlinom, ki sta bila takrat še dijaka.

V Celje je prišel g. Likar l. 1876. Tu je stopil v pisarno dr. Josipa Serneca in ostal tukaj 18 let. Pozneje mu je banka Slavija izročila celjsko za stopstvo, katerega je vodil do l. 1922. Tudi v Celju je mnogo sodeloval pri godbenih društvih Celjskem pevskem društvu, pri katerem deluje že nad 45 let. Zveza jugoslovanskih pevskih društev ga je za več kot 25-letno aktivno sodelovanje v pevskem društvu odlikovala s častno diplomom G. Likar pa je sodeloval tudi v drugih društvih. Zlasti se je odlikoval v političnih borbah med Slovenci in Nemci ter je nastopal vedno kot zvest narodnjak in zaveden Slovenec. Leta 1932 je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Ob njegov 85-letnici želi vsa celjska javnost, da ga Bog ohrani še mnogo let. Naj živi!

Smrtna nesreča g. Borisa Jenka

Ljubljana, 26. junija 1939.

V noči od sobote na nedeljo se je peljal iz Bleda v Bohinj znani ljubljanski športnik Boris Jenko, sin primarija dr. Jenka. Vodil je majhen avtomobil Topolino, znamke Fiat. V Soteski je prezrl, da zavija cesta čez most na desni breg Save in je zapeljal po stari cesti naprej. Hitro pa je zapazil, da je zavozil po napačni cesti ter se je hotel vrniti. Ker je stara cesta že precej zane-marjena in precej ozka, avtomobila ni mogoče obrniti, ampak je vozil nazaj tako da je skozi odprta vrata gledal nazaj. Ker je opuščena cesta brez prometa, jo je ob robovih zarasla visoka trava in tako ni videl, da mu je avto z zadnjimi kolesi že prišel čez rob ceste. Takoj nato se je avto zazibal in prevrnil 15 m globoko v strugo Save. Avto je obležal napol v vodi in napol na suhem, Boris Jenko pa je pri padcu odletel iz avtomobila in udaril z glavo ob skale v strugi. Zlomil si je dvakrat tudi desnico. Pri padcu je Borisu Jenku počila lobanja in je bil najbrž na mestu mrtve. Spremljevalka, ki se je vozila z njim, je po srečnem naključju odneala samo nekaj prask in hitela po pomoč v bližnjo železniško čuvajnico, odkoder so telefonirali po reševalni avto na Bled. Delavci iz bližnje žage, ki jih je železniški čuvaj poklical na pomoč, niso mogli ničesar pomagati, ker je bila vsaka pomoč zaman v temni noči je bilo kaj čudno videti, kako iz struge žumeče Save sveti močan reflektor, ki je kljub velikemu padcu ostal ne-poškodovan. Hudo prizadeti družini primarija dr. Jenka naše iskreno sožalje.

pjavile na trgu tudi marelice. ki so jih pripeljali iz Subotice in iz Dalmacije ter breskve z Dalmacije.

KULTURNI OBZORNİK

Bolgarska knjiga

Po več drugih je nazadnje le prišlo tudi do recipročne jugoslovansko-bolgarske razstave knjig. Vsekako je karakteristično, da sta bili obe razstavi odprti isti dan (18. t. m.), prva v Beogradu, druga v Sofiji. Pomena teh dveh razstav ne morem v dovoljšnji meri podčrtati. Na naši, kakor tudi na bolgarski strani so oblasti, še bolj pa zasebniki pokazali veliko mero ljubezni in truda, da je vse delo, ki ni bilo malenkostno, uspelo. Obenem so na otvoritev razstav odšli posebni odposlanci z bolgarske in naše strani. Od bolgarske strani se nahajajo te dni v naši državi pesnica Liza Bagrjana, dalje Dora Todorova, Nade Bolgar (žena, ki se peča z gledališko kritiko), podpredsednik bolgarsko-jugoslovanske lige advokat Miho Dragijev, slikar Penčo Georgijev in knjigarnarja-založnika Filip Čipev in Hadžijev. Ob tej priliki in posebej še, ker se te dni vrši v Ljubljani letni občni zbor Jugoslovansko-bolgarske lige, katerega se bo udeležilo tudi nekaj bolgarskih gostov, bom v naslednjem spregovoril na kratko o bolgarski knjigi na splošno.

Videz je, da bolgarski narod knjigo visoko ceni. Do tega prepričanja namreč pride človek, če iz meseca v mesec sledi številne bibliografske izpise, ki jih prinašajo na platnicah, še večkrat pa kar na zadnjih straneh teksta bolgarske književne revije ali pa književni tednik »Literaturen glas«. Ni dolgo tega, ko sem bral simpatično poročilo, da si marsikatero za možitev godno dekle preskrbi med drugim tudi primerno zbirko knjig, ki jih prinese svojemu možu za doto. Vsekakor je 3000 čitalnic in knjižnic, kolikor jih imajo v Bolgariji, lepa številka, ki je zlasti važna zato, ker iz nje vidimo, da se prav potom knjižnice širi duhovna kultura tudi na podeželje, zlasti še, ker — kakor bomo pozneje videli — prodaja knjig v Bolgariji ni tako lahka, kakor marsikje drugod, pa pridejo zato izposojevalnice knjig bolj do veljave. Bolgarska inteligenca, ki bi morala biti največji odjemalec na knjižnem trgu, je sorazmerno siromašna in pogosto ne zmora denarja za nove knjige (isti slučaj doživljamo zadnja leta tudi pri nas!), pa jih kupuje ali po antikvarnih in podobno, ali pa si jih enostavno izposoja.

Izvirna bolgarska beletristika je sorazmerno množična. Za Bolgare je karakteristično, da traja pri njih še dandanašnji pesniška povodenj, ki je recimo, pri nas že pred več leti uplahnila. Seveda s tem nimam namena reči, da ne uspeva proza. Uspeva in celo dobro uspeva. Posebej na področju zgodovinskega romana je ustvarjeno dosti novega, dasi ne morem reči vedno klenega. Kljub lanskemu smrti najpopularnejšega bolgarskega pripovednika Jordana Jovkova in drugega, Antona Strašimirova, imajo Bolgari še vrsto pisateljev, ki pišejo zrela umetniška dela in dosega pri občinstvu velik uspeh. Posebej je treba omeniti Elina Pelina, Nikolaja Rajnova, Dobri Nemirova, Konstantina Konstantinova, Iljiča Volena, Svetoslava Minkova, Slavča Krasinskega, Orlina Vasileva, Georgi Karaslavova in Angela Karalijčeva med prazisti.

Med pesniki bi omenili pri nas že znano Lizo Bagrjano, Jordana Stalijeva, Asena Razevetnikova, Nikola Furnadžijeva, Dimitra Panteleeva, Hrista Radevskega, med kritiki pa zlasti Vladimirja Vasileva, Nikolaja Dončeva, Borisa Jocoova, Georgi Caneva, Jordana Badeva, Georgi Konstantinova in Ivana Radoslavova.

Seveda je zanimanje veliko tudi za starejše pisatelje in pesnike, tako predvsem za Vazova, Javorova, Boteva, Lilijeva, Slavejkova itd. Med dra-

matiki pa imajo uspeh dela Štefana Kostova, Strašimirova, Jovkova, Vasila Drumeva, Rača Stojanova in Štefana Savova.

Bolgarska knjiga je v našem denarju sorazmerno poceni. Povprečno stanejo knjige 20—60 levov. Seveda bolgarski založniki zalagajo najraje dela že znanih in priznanih pisateljev (kakor povsod!). Zlasti odkar je uveljavljen zakon o avtorskem pravu, morajo biti založniki še oprežnejši. Seveda imajo tudi Bolgari pisatelje, ki so dosegli visoke honorarje, tako zlasti Jovkov, pa Pelin, Trajanov, Rajnov, Lilijev, Kostov itd., ki je pogosto dosegel številko 3000 levov po tiskovni polji. Seveda pa so normalni honorarji zdaleč manjši, tako da večji del bolgarskih književnikov živi skromno življenje in so v mnogih primerih navezani na državno pomoč. Zabeležiti pa je treba, da se je bolgarska država v skrbi za svoje književnike izkazala kakor malo katera druga v Evropi. V tej smeri bi ji mi prav lahko sledili.

Med vsemi knjigami vržejo največ mladinske in pa šolske. Mladinska literatura je, kakor je bilo že parkrat poudarjeno na straneh tega lista, na dostojni višini, tako da so sami Bolgari opravičeno ponosni nanjo. Izdaje so pogosto sila bogato opremljene, zadeto ilustrirane (Bolgari imajo nekaj talentiranih ilustratorjev mladinskih del) in kar je najvažnejše — kljub več kot dobri opremi — poceni.

Omeniti moram, da je pri Bolgarih prevodna književnost zelo razvita, kar je v precejšnji meri v škodo domači književnosti. Zlasti veliko prevajajo Ruse. Klasične imajo vse prevedene, prevajajo pa v veliki meri tudi sodobne ruske pisatelje, tudi pesnike. Znana je tesna povezanost bolgarske književnosti z rusko. Zato je razumljivo, če je bolgarski prevod Puškinovega »Evgenija Onjegin« doživel že pet izdaj! Od novejših prevajajo zlasti Alekseja Tolstega, Gorkega in Salohova. Na splošno je še danes ruski vpliv v bolgarski kulturi močan, tako n. pr. sofijska opera večinoma daje same ruske skladatelje. Seveda prevajajo precej tudi iz francoske, nemške in angleške književnosti, dočim smo — čudno — ostali Slovani sorazmerno zastopani, če izvemem Poljake, ki so prav tako dobro zastopani. Prevodi iz srbohrvaščine so se pojavili v večji meri šele pred kratkim, prevodi iz slovenščine pa so — razen nekaj malenkosti — docela sporadičen pojav.

Po zadnjih statistikah imajo Bolgari okrog 450 listov in skoraj 400 revij in v tem oziru prekašajo (po številu listov!) celo Angleže. Število dnevnikov se vrti okrog 30. Izključno književne revije imajo Bolgari tri: »Zlatorog« (ureja Vladimir Vasiljev), »Umetnost in kritika« (Georgi Canev) in »Bolgarska misel« (M. Arnaudov). Med ostalimi so omenbene vredne še naslednje revije: »Filozofski pregled« in »Stara Planina«. Aktualen je tudi književni tednik »Literaturen glas« (D. B. Mitov).

Če omenim še glavne založnike, bo tale pregled približno končan. To so »Hemus«, dalje založbi T. F. Čipeva in Hrista Daneva (zadnji izdaja večinoma šolske knjige). Seveda je še več manjših založniških podjetij, posamezniki pa tudi sami izdajajo svoje knjige. Naklada knjig (s področja beletristike) se vrti med 1000—2000, najpopularnejši pisatelji pa dosežajo tudi 4000 izvodov. Zanimivo pa je, da pisatelji prejemajo honorar ne kakor pri nas skupno, ampak prozentualno.

Taka je podoba današnje bolgarske knjige. Škoda je samo, da Ljubljana ne bo deležna te razstave, ki je pomembna zlasti zaradi tega, ker je njen glavni cilj, da nam prikaže razvoj povojne bolgarske književnosti, ki res ni majhen. T. P.

Zaključek gledališke sezone v Mariboru

1. Nestroy: Utopljenca.

Konec sezone je uprizorilo mariborsko gledališče Nestroyjevo burko »Utopljenca«, v režiji Vladimirja Skrbinskega.

Nestroy je v zlic časovni odmaknjenosti svojih oseb in problemov vendarle tudi še danes zabaven in zanimiv. Zabaven za gledalca brez predsodkov, ki uživa nad Nestroyjevimi zabavnimi modrijani in norčaviimi zapletki, in zanimivi za ljudi s predsodki, ki najdejo v tem krotkem bidernajerskem ciničnu sledove romantične nostalgije in kritike.

Delo je bilo v tukajšnji uprizoritvi znatno predelano in dopolnjeno, mimogrede povedano — ne popolnoma v slogu izvirnika in v korist predstave. Dopolnila so bila glasbena in tekstna. Prvo je oskrbel tukajšnji kapelnik J. Jiranek, druge D. Gorinšek. Ti dostavki so, neglede na stilo neskladnost, v veliki meri zavlekli tempo predstave, ki mora biti burkasta nagel in poskočen.

Situacijska in deloma tudi beedna komika uprizorjenega dela se razvija ob igralski sili dveh izrazito smešnih oseb — ključavničarja Smole in najemnika Buče. Zlasti prva oseba — Smola, je nosilec Nestroyjeve svojevrstne šaljivosti in — njegove življenjske ironije. Zal, da g. D. Gorinšek kot ključavničar ni docela zadovoljil. Ne da bi mu nemara primanjkovalo krepkih komičnih učinkov, v tem pogledu je celo pretiraval in zlasti predrastično podčrtaval ključavničarjevo nagnjenje k pijači. S temi in takimi vnijnimi poudarki pa je karakterno figuro docela šabloniziral in prezrl njeno človeško vsebino — tragikomičnost njenega značaja, ki je ves nestroyevski. Bolje je bil igran eicer enostavnejši Buča. Motila je samo očitno kopirana dolenjščina, ki je P. Kovač ne obvlada.

Kažipot v Krko na Koroškem

Salezijanski zavod v Ljubljani, ki že nekaj let organizira slovenska romanja v Krko na Koroškem na grob svete Eme, je zdaj v svojih knjižicah št. 134 a izdal poseben Kažipot v Krko na Koroškem na 72 straneh. Izdelala sta ga prof. dr. Roman Savnik, znani geograf in poznavalec slovenske zemlje, ter ravnatelj salezijancev gospod dr. Fr. Knific. Tako sta se združila zemljepisec in bogoslovec, da podata vse zanimivosti dežele in cerkvenih spomenikov, ki spominjajo na življenje svetnice sv. Eme, o kateri se danes splošno širi mnenje, da je bila slovenskega rodu. Prvi — zemljepisni del — je razdeljen v več poglavij, v katerih pisatelj opisuje način potovanja iz raznih slovenskih središč v Krko, bodisi preko Celovca in Gospe Svete ali pa tudi preko Beljaka. Tako opisuje pot skozi Karavanski predor pri Jesenicah v Celovec, pot, po kateri se pride iz Ljubljane. Potem pot iz Maribora do državne meje pri Prevaljah ter skozi Podjuno v Celovec, kateremu je posvečeno posebno poglavje z ozirom na pomen, ki ga je imel v slovenski kulturni zgodovini. Njemu sledi opis Vrbskega jezerar in Otoka. Iz Celovca vodi pot k sv. Emi preko Gosposvetskega

polja, kateremu je pisatelj posvetil nekaj lepih besed, opisujejo pomen slovenskega knežjega ustoličenja, ki ga podaja natanko po vetrinskem opisu. Posebna pot pelje tudi preko Beljaka in mimo Osoj, kraja Mutca osojskega, poljskega kralja. Ko opiše še pot iz Celovca proti Ljubelju in iz Celovca na Jezersko, je zaključil prvi — zemljepisni del, ki uvaja romarja v spoznavanje slovenske Koroške in njenega pomena za nas ter jo tudi prikazuje s številnimi slikami.

Drugi del pa je posvečen spominom na sveto Emo. Pisatelj podaja natančno zgodovino krške cerkve od ustanovitve (1043), ko jo je ustanovila sv. Ema, potomkinja slovenskega koroškega plemiča Svetopolka in torej slovenskega rodu. Nadalje zasleduje usodo cerkve v času benediktin (1043 do 1070), do zidanja stolnice (1160), ki jo je zabeležil škof Roman kot spomenik na grob ustanoviteljice Eme Sledi opis stolnice, kakor je rasla v raznih dobah, gotski, renesančni, zgodnjem, visokem in poznem baroku, do ukinitve samostana po Jožetu II., ko je ta stolnica postala podeželska cerkev. Po mrtvih letih (1788—1800) je sledila požaritev cerkve (1800—1823 benediktinke). Leta 1926 se je začela popolna obnovitev ter so samostan razvneli redovniki salvatorjanci. Odkar pa je sveta

Maroški sultan Sidi Mohamed, ki je blizu Pariza v gradiču de Camp na oddihu, je prišel v Pariz na obisk k ministrskemu predsedniku Daladierju.

25 smotk, zvečer detektivski roman

Dr. Colijn, holandski ministrski predsednik, ki je te dni obhajal svojo 70 letnico, ima — kakor vse velike osebnosti — tudi svoje slabosti, ki se je o njih nabralo mnogo anekdot in je vprav zato ljudstvu priljubljen. Tako je dr. Colijn strasten kadilec smotk. Nežnanske množine smotk porabi, in sicer na dan najmanj 25. Teh 25 smotk mora biti vedno pripravljenih kje blizu njega, da kar poseže po njih. Nobeno posvetovanje ministrov, nobena seja ne mine, ne da bi imel dr. Colijn pred seboj polno škatlo smotk. Ko je bila v Londonu gospodarska konferenca, kjer je bil dr. Colijn na čelu holandskega odposlanstva, ga je obiskal neki angleški česnikar, ki je hotel videti, kakšno je v hotelski sobi tega velikega državnika. Poročal je, da je bilo v njegovi sobi jako pusto, a na mizi je videl dvoje stvari: zabojček smotk in sv. pismo.

Ko se je dr. Colijn nekoč z nekim visokim uradnikom peljal z vlakom, mu je dejal: »Rad bi vam ponudil kako smotko, pa ne morem, ker jih

imam samo 25 pri sebi.« Vendar pa dr. Colijn ni suženj tobaka. Vsako leto enkrat se za dva ali več tednov zdrži kajenja. Takrat se ne dotakne niti ene smotke. Pravi, da to stori samo zato, da si utrjuje voljo. Saj bo vsak kadilec vedel, kako težko se je odreči kaj, čeprav le za nekaj tednov.

Dr. Colijn ima pa še drugo strast, in sicer branje detektivskih romanov. Dr. Colijn, ki ima čez dan polno glavo dela, ne more podnevi čitati, pač pa bere ponoči, in sicer od polnoči do ene, preden zaspi. »Če imam kdaj kak jako hud dan, je sam dejal nekoč, »pa berem v tej nočni uri kak angleški detektivski roman«. Tako se je izjavil šele pred nekaj dnevi. Komaj pa so po svetu zvedeli za to njegovo slabost, so mu že začeli iz vseh krajev pošiljati detektivske romane. Iz tega je razvidno, kako je dr. Colijn med ljudstvom priljubljen, čeprav, ali nemara prav zato, je kot državnik trd in neizpros.

ŠPORT

BSK : Slavija (Praga) 3:0

BSK je včeraj nastopil v svoji prvi letošnji tekmi za srednjeevropski pokal. Na domačem igrišču v Beogradu je sprejel češke nogometne, moštvo SK Slavija. V tej prvi tekmi je požel velik uspeh, saj se po včerajšnjem rezultatu že skoraj lahko smatra, da si je priboril vstop v drugo kolo. Pred sodnikom Italijanom Scorzoniem sta moštvi nastopili v sledečih postavah: Slavija (Praga): Truhlač, Daučik, Pruha, Nožič, Kopečki, Horak, Vacek, Bican, Vytlačil. BSK pa: Mrkušič, Stojiljkovič, Dubac, Manola, Dragičević, Lechner, Glišovič, Vujadinovič, Valjarovič, Božovič, Podhraščak. — BSK je takoj začel z nevarnimi napadi, toda njegov napad je imel pred vrati gostov izredno smolo. Zlasti mnogo je delal napak Božovič. Kljub premočni igri je prišlo do prvega gola za domače šele v 29. minuti prvega polčasa, ko je streljal Božovič ter s silnim udarcem pod vratarjem plasiral v mrežo 1:0 za BSK. V prvem polčasu so Čehi sicer imeli dve, tri prav povoljne šanse za spremembo rezultata, vendar so jih zato domači imeli neprimerno več ter bi bili lahko vodili s tremi do štirimi goli prednosti že v tem polčasu. V drugem polčasu so Belgrajčani svojo premošč še stopnjevali; potisnili so Čeha v popolno obrambo. Slaviji je pretil prav katastrofalen poraz; edina sreča je bila v tem, da je včeraj BSK-ov napadalni trio glede

streljanja popolnoma odpovedal. BSK-ov notranji trio je igral tako slabo in si kvaril sam sproti vse sijajne pozicije, da je končno začelo belgrajsko občinstvo samo protestirati proti njegovi slabi igri. V napadu je bil zelo dobro razpoložen Glišovič, preko njega pa so včeraj igrali neverjetno malo. BSK včeraj ni imel posebno zanesljive obrambe, zato pa je imel neverjetno sijajno halfovsko linijo, v kateri so bili odlični vsi trije, Manola, Dragičević in Lechner. Ti trije naši halfi so Čehom onemogočili vsako akcijo in razbili že v začetku igre napad Slavije tako, da je potem do kraja igral raztrgano. V drugem polčasu klub ogromni premošči domačih dolgo časa ni bilo gola. Šele v 25. minuti je Glišovič pobegnil, imenitno podal Valjaroviču, ki je v dveh metrov neubranljivo potisnil v mrežo — 2:0 za BSK. V 30. min. je prišlo do prostega strela proti Slaviji. Glišovičev ostril strel je mimo vratarja švignil v mrežo in že je bilo 3:0 za BSK. Do kraja igre so BSK-ovci imeli še celo vrsto neverjetno lepih šans, pa niso izkoristili nobene več. — Po včerajšnji tekmi je že skoraj gotovo, da bo BSK odšel namesto praške Slavije v drugo kolo tekmovanja za srednjeevropski nogometni pokal, kajti Slavija ga skoraj ne bo utegnla poraziti v Pragi s tako visokim rezultatom.

Turnir ob 10 letnici SK Korotana

V nedeljo je bil na igrišču SK Korotana na Rakovniku jubilejni turnir SK Korotana ob priliki desetletnice tega kluba. Na turnirju so poleg slavljence sodelovali še trije drugi ljubljanski klubi: Grafika, Jadran in Mars. Dopoldanskih in popoldanskih tekem se je udeležilo prav lepo število gledalcev, ki so bili priče solidnih nogometnih iger.

Mars : Grafika 3:0

Najprej sta dopoldne nastopili moštvi SK Grafika in SK Mars. Po energični in živahni igri, v kateri se proti koncu že niso več posebno trudili, so Marsovcem premagali svoje nasprotnike s 3 : 0. Marsovcem so bili vsi tekmo v veliki premošči ter bi bili lahko zmagali z izdatnejšim rezultatom. Mars je danes menda edino ljubljansko prvorazredno moštvo, ki vsako srečanje vzame za resno in vselej igra odločno.

Jadran : Korotan 5:2

Čeprav je Korotan nudil v drugi dopoldanski tekmi močan odpor, so izkušenejši in boljji Trnovčani zmagali v zložni igri s 5 : 2. Obe moštvi sta predvedli prav lep in dopadljiv nogomet.

Grafika : Korotan 1:0

Popoldne se je jubilejni turnir SK Korotana nadaljeval. Slavljence SK Korotan, ki je bil dopoldne premagan od SK Jadrana, je igral popoldne z drugim dopoldanskim premaganem SK Grafiko. Obe moštvi sta bili precej izenačeni in je zmaga pripadala srečnejšim. Grafika je pokazala nekoliko več nogometnega znanja ter je zmago dejansko zaslužila.

Mars : Jadran 3:2

V zadnji tekmi sta se pomerila oba dopoldanska zmagovalca, Mars in Jadran. Mars je zopet opravičil dobro mnenje, ki ga ima o njegovi igri

Ema bila prišteta svetnikom, raste njena slava vedno bolj. Ob koncu pa pisatelj poda še natančen opis notranjštine romarske cerkve. Ves Kažipot krane zanimive slike, ki ponazarjajo tekst. Na zadnji strani je priložena tudi zemljepisna skica slovenske Koroške in poti do Krke.

vse letošnje leto ljubljansko nogometno občinstvo. Moštvo je zaigralo neverjetno ambiciozno, dovolj ostro in požrivovalno ter je premagalo Trnovčane popolnoma zaslužno in prepričljivo z rezultatom 3 : 2. Mars zdaj skoraj od tekme do tekme bolj napreduje in obeta, da se bo še do letošnje jeseni razvil v prav dober klub, s katerim bodo morala prav resno računati vsa slovenska prvorazredna moštva. Prireditelj, jubilar SK Korotan, je turnir organiziral in izvedel v vsakem pogledu odlično.

Nekaj domačega športnega sporeda

Na Jesenicah je bil olimpijski dan s prav bogatim sporedom. Dopoldne je bila nogometna tekma med juniorji Bratstva in Kovinarja; zmagalo je Bratstvo s 4 : 2. Ob 11 dopoldne je bil štafetni tek okrog Jesenic. Zmagovalo je Bratstvo pred Gorenjem in Kovinarjem. Popoldne je bil tableteniški turnir, pri katerem je zmagal Leon Miceli, član Gorenja. Razen tega je bil popoldne tudi prav lepo uspeli lahkoatletski meeting, pri katerem je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov. Končno je bila še nogometna tekma med Bratstvom in Kovinarjem. V tej tekmi je zmagovalo Bratstvo z 10 : 1. — V Murski Soboti je bila lepa plavalna prireditev, na kateri so nastopili v prvi vrsti mariborski plavači, udeležilo pa se je je tudi mnogo domačih plavačev. — In končno je bila še v Kranju kolesarska dirka, pri kateri je v turistični skupini na progi 34 km zmagal Sajovic, na dirkalni progi 46 km pa Bartelj. Dirko je organiziral in izvedel I. GMK. — V Litiiji pa je bilo tekmovanje v teku čez drn in strn. Pri tem tekmovalcu je tretjič zapovrstjo zmagovalo moštvo SK Ilirije, ki je pri kategoriji posameznikov zasedla obe prvi mesti, prav tako pa si je s svojo ekipo osvojila tudi prvenstvo za moštva. — V Celju je bil v korist olimpijskega fonda teniški turnir na teniškem prostoru SK Celja. Nastopili so štirje igralci in ena igralka. — Na Glaziji pa je bila popoldne tudi nogometna tekma med juniorji SK Celja in I. SSK Maribora. Mladi igralci so svojo nalogo vzeli zelo resno. Po lepi in temperamentni igri je Celje zmagovalo z 2 : 1.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Jugoslovanska zimskošportna zveza. Tragično je umri dolgoletni tekmovalce-reprezentant g. Jenko Boris. Zvezni odborniki, člani zveznih odsekov in tekmovalci, udeležite se pogreba, ki bo danes ob 5 h Leonišč!

LJUBLJANA

O načrtih za ureditev ljubljanskega železniškega vprašanja

Ljubljana, 27. junija. Združenje inženirjev in arhitektov v Ljubljani je v ponedeljek zvečer priredilo debato večer o ljubljanskem železniškem problemu. Inž. Drago Leskovec je obdelal doslej znane predloge za rešitev ljubljanskega železniškega vozila in povedal mnogo zanimivih številk, ki doslej še niso bile znane.

Železniški promet
Ljubljanski železniški problem je trojen. Je najprej čisto železniško-tehničen, drugič je problem cestnega prometa v Ljubljani in je nazadnje najvažnejša ovira pri razvoju ljubljanskega mesta. Ljubljanska postaja je glede na poslopja in železniške naprave danes skoraj prav takšna, kakor je bila pred devetdesetimi leti, ko je prvič stekla do Ljubljane južna železnica. Kljub temu, da bo ljubljanska postaja obhajala čez dva meseca devetdesetletnico svojega obstoja, bi morda še kako mogli potrpeti s preostajajočimi postajnimi napravami, če se ne bi železniški promet tako silno razvil. Pred devetdesetimi leti je prihajal na ljubljansko postajo en par brzovlakov na dan. Danes vozi v Ljubljano dnevno štirinajst parov brzih vlakov in 40 parov potniških vlakov, tovornih vlakov pa raje ne štejemo. Potniški promet je tako zelo narasel, da je Ljubljana približno enaka Beogradu. Ob posameznih dnevih, zlasti pa ob poletnih nedeljah pa je ljubljanska postaja po osebnem prometu mnogo močnejša kakor Beograd. Od vseh mest v Jugoslaviji ima samo še Zagreb močnejši osebni promet.

Cestni promet
Železniška proga pa seka v Ljubljani najvažnejše prometne žile, na katerih je promet z vozili tudi že hudo narasel. Zadnje štetje pred dobrim tednom je pokazalo, da vozi čez prelaz na Tyrševi cesti v 24 urah 970 vozil in 3825 koles samo z ene strani. Doslej zaznamovani maksimum pri prelazu na Tyrševi cesti pa je dosegel v 18 urah 2045 vozil in 9600 kolesarjev. Če upoštevamo, da so na prelazu včasih zaprte zapornice celo do pet minut, potem lahko razumemo, da so v takem primeru nekoč našli 70 kolesarjev, ki so čakali, kdaj se bodo zapornice dvignile. Na prelazu na Gosposvetski cesti je promet nekoliko manjši, vendar tudi še zelo močan, zlasti pa poleti, ko z Gorenjske prihajajo tuji avtomobilisti. Vse polno je še drugih prelazov, ki jih železnica zapira. Posebno znan je prelaz na Janševi cesti za šišenskim kolodvorom, ki je zaprt povprečno tri ure na dan. Pa tudi prelaz na Tyrševi cesti je nekoč odnesel že lep rekord. Bil je namreč v 24 urah zaprt skupno nad 5 ur.

Največja ovira razvoja mesta
Zemljevid mesta Ljubljane pa pokaže, kako zelo reže v meso razvoj mesta ljubljanski kolodvor. Ljubljano oklepa železniška proga in od Smartinske ceste pa do Tyrševe na dolžino 1200 metrov ni nobenega prehoda čez kolodvor. Tudi od Tyrševe ceste do prehoda na Janševu cesto ni pomembnejšega prelaza, tako da ta del proge zopet zapira 1300 metrov dolg pas. In vendar živahna gradbena delavnost v smeri od Tyrševi cesti jasno kaže, kam se bo v bodoče Ljubljana razvijala.

Vse te probleme sedaj predelava tehnični biro, ki je bil ustanovljen po nalogu prometnega ministra dr. Spahe pri ljubljanskem železniškem ravnanstvu. Ta biro je bil ustanovljen zato, da izdela podoben in točen načrt za poglobitev ljubljanskega kolodvora in proge. Prav tako pa

pretresa pomembnost vsakega drugega načrta za rešitev ljubljanskega železniškega vprašanja. V zadnjem času je vzbudil precej pozornosti načrt inž. Klopčarja, ki je predlagal, naj ostane vse pri starem, rešitev cestnega, tramvajskega in drugega prometa pa naj da podvoz pod železniško progo in ob njej na obeh straneh poglobljeni cesti na odseku od Tyrševe do Gosposvetske ceste. Ta rešitev je od projektanta bila ocenjena na 6 milijonov din. Tehnični biro je napravil točen preračun in ugotovil, da bi stala 16 milijonov din, čeprav je moramo smatrati kot izhod za silo.

Drugi stvaren predlog je načrt prof. arh. Plečnika, ki predlaga, naj grede Tyrševa in Gosposvetska cesta z velikimi nadvozi čez progo. Izvedba teh dveh nadvozov je ocenjena na 30 milijonov din.

Načrt g. Vidica, ki je predlagal trikotniški kolodvor med sedanjo gorenjsko progo in železniško progo proti Rakeku na prostoru, kjer so zdaj železniška skladišča, ni izvedljiv, ker bi imela postaja prekratke tire. Ker naj bi bil ta kolodvor in vsa proga dvignjena, bi zahteval še večje gradbene stroške kakor poglobitev kolodvora.

Vsi drugi predlogi glede na načelno odločitev, da naj bo kolodvor prehodni (ne čelni!) in da naj ostane sredi mesta, sploh ne pridejo v poštev za rešitev ljubljanskega železniškega problema. Poglobitvi železniškega kolodvora in proge se očitajo velikanski milijoni, ki bi jih njena izvedba požrla. V tem primeru moramo ločiti stroške za poglobitev od stroškov za ureditev kolodvora in stroškov za preložitve kurilnice in ureditev ranžirnega kolodvora. Vse te preureditve so nujno potrebne že iz železniško-tehničnih razlogov in bi stale svoje milijone, pa naj bi ostal kolodvor in sedanji višini, ali pa če bi bil poglobljen ali nadvišan. Poglobitev sama pa bi stala po točnem obračunu, ki ga je tehnični biro zdaj že izdelal, 45 milijonov din. Če primerjamo to število s stroški za nadvoza na Tyrševi in Gosposvetski cesti, ki zasilno rešita le cestni promet na teh dveh prelazih na škodo lepote mesta in prijetnosti cestnega prometa, potem poglobitev ni predraga, saj reši ugodno skoraj vse železniške prelaze v Ljubljani.

Zatem je govoril še univ. prof. inž. Horvat, ki je orisal vse dolgotrajne napore mestne občine za rešitev ljubljanskega železniškega problema. Kot tretji je govoril inž. Stanko Dimnik, ki je poudaril, da mora najugodnejša rešitev železniškega problema zadovoljiti najprej železnico, zatem ljubljansko mesto in nazadnje cestni promet. Načrt inž. Klopčarja rešuje samo zadnje. Država sama priznava pomembnost rešitve takih železniških vozlov in je zato za Skopje določila 200 milijonov, s katerimi bo urejen tamkajšnji kolodvor. Za preureditve beograjskega kolodvora in njegovo modernizacijo pa je pripravljen načrt, ki bo zahteval 400 milijonov din. Zato ni preveč, če zahtevamo v Ljubljani ureditev in poglobitev kolodvora, ki bo vsa kompletno izdelana z vsemi železniškimi napravami stala 150 milijonov din, katere pa bomo potrebovali v etapah v daljši gradbeni dobi.

Ob zaključku je bilo sklenjeno, da bo Zdrženje glede na pomembnost tega problema priredilo poseben debatni večer, na katerem bodo razpravljali o trditvah, ki so jih iznesli vsi trije predavatelji. (Op. uređ.: To poročilo prinašamo zaradi informacije, ne da bi se s tem zavzemali za eno ali drugo rešitev.)

in še nad 300 drugih lepih dobitkov. Torej le po tablicah!
1. Lichtenthurnov zavod. Vpisovanje v ljudsko šolo je 30. junija in 1. julija ob 8-12. Zdravniški pregled učenčev novink pa je 30. junija ob 5 popoldne, zato naj se pridejo učenke novinke vpisati dne 30. junija. Pri vpisovanju je treba predložiti: krstni list, ozir. družniško knjižico in izkaz o cepljenju koz. Naknadnega vpisovanja meseca septembra letos ne bo.

1. Rezervne oficirje vabimo, da se udeležijo v počastitev padlih borcev za našo svobodo na Vidov dan slovesnega rekvijema v etolnici ob 10, oziroma svečanega parastosu v pravoslavni cerkvi ob 11. Zlasti pa tudi pietne svečanosti polaganja venca pred spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja v znak hvalečnosti vsem žrtvam za naše osvobodjenje. Svečanost pred spomenikom se bo vršila po končanem cerkvenem obredu v etolnici v navzočnosti zastopnikov vojske in civilne oblasti ter počastne čete z zastavo in godbo. — Uprava pododboru rezervnih oficirjev, Ljubljana.

1. Mestno zdravniško nedeljsko službo bo opravljal od srede do 8 zvečer pa do petka do 8 zjutraj mestni zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15-II, telefon št. 32-84.

1. Počitniški protialkoholni tečaj za učitelje in učiteljice — bo priredila Liga proti alkoholizmu v Ljubljani od 16. do 23. julija. Začetek tečaja 17. julija. Udeleženci imajo za časa bivanja v Ljubljani prosta hrano in stanovanje. Poleg predavanj so predvidene vsak dan ekskurzije in sicer v bolnišnico za duševne bolezni na Studencu, brezplačen izlet v Lukovico in na Rakitno, ogled socialno-političnih ustanov mestne občine ljubljanske itd. — V tečaj se lahko prijavi vsak učitelj in učiteljica. Sprejelo se bo samo 40 kandidatov. Prijave s točnim naslovom pošljite do 10. julija na naslov: Liga proti alkoholizmu v Ljubljani, Gosposvetska 2-II. Vsak prijavitelj bo takoj po prijavi prejel podrobna navodila.

Zobozdravnik
dr. Vladimir Volovšek
ne ordinira do 17. julija

1. Stanovanjske odpovedi. V prvi polovici tega leta je bilo pri okrajnem sodišču podanih že 900 odpovedi za izpraznitev stanovanjskih sob in raznih lokalov. Odpovedi zadevajo v prvi vrsti mala stanovanja Avgusta je pričakovati veliko preseljevanje strank, kajti samo junija je bilo vloženih za avgustov termin 45 odpovedi, za avgust pa je bilo vloženih od februarja naprej do 200 odpovedi. Laetniki navajajo kot glavni razlog odpovedi: nerodno plačevanje najemnine, kršitev hisnega reda in zdrahe.

1. Maturanti drž. reálne v Ljubljani iz leta 1939. proslavimo 10letnico mature 1. julija t. l. zvečer v gostilni pri Keršiču v Šiški, Frankopanska ulica.

1. Za mestne reveže v stari cukrarni je daroval 250 din pooblaščenih graditelj g. Ivan Bricelj v Slomškovi ul. 19. Mestno poglavarstvo izreka da-

rovalcu najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih

1. Spremenljivo vreme. Od 21. t. m. smo imeli lepo, a zelo soparno vreme. Kmetje so hiteli od zore do pozne večera pospravljati pokošeno seno. Včeraj zjutraj pa se je vreme začelo kieniti. Tu in tam je rosilo, kar je nekoliko oviralo košnjo in sušenje sena. Vremenske napovedi nam napovedujejo nagel vremenski preobrat in niso izključeni še veliki nalivi. Rahel dež je pač ponagajal koscem in grabljicam, po mestu pa so ljudje bojeje vpraševali, kakšno bo vreme za praznike, kajti zasnovali so načrte za razne izlete in ture na visoke gore. Na Barju so v glavnem veliki travniki že pokošeni, treba pa je še teden dni lepega vremena, da bo košnja končana.

1. Idriljanci bomo praznovali 431. praznik sv. Ahačija, t. j. 431 letnico zgodovinsko važnega rudniškega dogodka v idrijski dolini, v nedeljo 2. julija na »Zemlja«. Zbrali se bomo ob 16 pred cerkvijo sv. Florjana, odkoder se bomo skupno podali na »Zemljo«, k »Tiku na gričku«. Na »Zemlji« bo preekrbljeno za smeh in zabavo, za stare in mlade. Iz pestrega programa izdajamo samo nekatere točke, ki so se izvajale stoteletja in stoteletja na naši starodavni »Zemlji«. Plezali bomo na mlaj po zlat cekin, streljali z golobom, spuščali rakete, plesali idrijsko polko, le mesto vola bomo pekli prašička, jedli originalne idrijske žlikrofe in po stari navadi trošili med udeležence stare tolarje itd. Zabavali nas bosta dve godbi. Vatopneje ne bo nobene. Vabljeni vsi rojaki in njihovi prijatelji.

1. Izlet na Sv. Vlasarje, Sv. Goro, soška bojišča, Gorico in Trst se vrši 15. in 16. in 17. julija 1939. Odhod 15. julija ob 3 popoldne, prihod 17. julija zvečer. Izlet se vrši z avtobusi preko Gorenjske, Soške doline, Gorice in Trsta in vrača preko Postojne in Rakeka v Ljubljano. Celokupni stroški za potni list, prehrano in prenočišča znašajo 380 din. Vsak udeleženec izleta mora poslati 2 slike — ako je izven Ljubljane, potrdilo sreskega načelstva — rojstne podatke, ima očeta in matere ter točen naslov na Zvezo bojevnikov, Ljubljana, Masarykova cesta, hotel Miklič—Metropol. Prijave se sprejemajo do 30. junija med 8 in 12. ter 16. in 19. ura.

1. Konec šolskega leta na trgovski nadaljevalni šoli. V lepo okrašeni dvorani Trgovskega doma je bil včeraj ob pol 15 krasen zaključek šolskega leta na trirazredni strokovno-nadaljevalni šoli Združenja trgovcev v Ljubljani. Šola je štela 246 učencev in učenk. Predsednik šolskega odbora g. Anton Verbič je uvedel svečanost s kratkim in lepim nagovorom, želeč mladini v življenju lepe uspehe, pozdravil je oba zastopnika Zbornice TOI svet. g. Albina Smrkolja in tajnika dr. Ivana Plessa, dalje tajnika Zveze trgovskih združenj dr. Pustiška, predsednika ljubljanskega Združenja trgovcev g. Viktorja Medena ter člane šolskega odbora in uprave gg. Janka Čepona, Frana Kojška, Frana Mravljaka in Josipa Štruklja. G. predsednik Verbič je nato 44 marljivim in odličnim učencem naklonil kot nagrado hranilne knjižice z vlogami od 50—500 din. Nagradjeni učenci in učence so se za nagrado g. predsedniku prisrčno zahvalili. Zapeli so državno himno, nakar je bila

Imej čista usta! Ze oš nekđaj cenmo ljudi, ki imajo čista usta in blesteče zobe. Orođje, ki se stalno rabi — kakor naši zobje — je treba seveda redno negovati. Zjutraj in zvečer zobno ščetko in Chlorodont, pa zobe očistiti v vseh smereh! Nič strahu: zobje to prenesejo. Le slabe negje ne vzdrže! Zato: Chlorodont, kvalitetno zobno pasto! Domači proizvod.

kratka svečanost končana. Šola je letos pokazala prav lepe uspehe.

1. Promet kopalnih vlakov na progi Ljubljana—Škofja Loka. Pričenši od četrta 29. junija dalje bodo vozili na progi Ljubljana—Škofja Loka in obratno ob lepem in za kopane ugodnem vremenu kopalni vlaki. Kopalni vlak bo odhajal iz Ljubljane ob delavnikih, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih in dnevih pred prazniki ob 14.35 in prihajal v Škofjo Loko ob 15.04. Ta kopalni vlak se bo vračal iz Škofje Loke ob 18.15 in bo prihajal v Ljubljano ob 18.50. Oba kopalna vlaka bosta imela postanek na vseh postajah in postajališčih. Ob sobotah, praznikih, nedeljah in dnevih pred prazniki je določen vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.30 in prihaja v Škofjo Loko ob 14.09 ter se vrača iz Škofje Loke ob 18.51 in prihaja v Ljubljano ob 19.25 kot kopalni vlak. Kopalni vlak bo vozil samo ob lepem vremenu in bo dnevno do 12 na postajah razglašeno, ali vozi kopalni vlak ali ne. Odprava potnikov se vrši s povratnimi kopalnimi kartami, ki veljajo samo za vožnjo s kopalnimi vlaki. Kopalne vlake lahko uporabljajo tudi potniki z vsemi ostalimi voznimi izkazi.

1. Kavarna »Emonac« ne bo ukinjena. V zadnjem času so se po Ljubljani razširile govorice, da bo kavarna »Emonac« ukinjena, njeni lokali pa uporabljeni za trgovske. Kakor stro izvedeli na merodajnem mestu, so take govorice brez vsake podlage, ker je lastništvo te priljubljene ljubljanske kavarne za daljšo dobo let spet podaljšalo najemniško pogodbo s hišnim lastnikom in torej kavarna ne bo ukinjena, pač pa bo celo renovirana.

1. Neznan motociklist je podrl 42 letnega delavca Gregorja Kocjana iz Jerneve ceste v Ljubljani. Pri padcu se je delavec potolkel po nogah in rokah ter se nato zatekel v ljubljansko bolnišnico.

1. Lahkomisljen potnik. Neka ljubljanska trgovina je najela mlajšega potnika za prodajo svojega blaga. Potnik je dobil lepo zbirko vzorcev, ki je bila vredna 800 din. Preden je šel z njo na pot, mu je gospodar dal še večji zavoj naročenega blaga, katerega naj bi oddal trgovcu na Bledu. Potnik je res blago oddal in vzel 1200 din, ki jih je plačal naročniku za dobavljen blago. Pa ga je srbel žel in si je na Bledu privoščil vseh dobrot, ki so pripravljene za tučje. Kmalu je bil suh, tako da je zastavil še zbirko vzorcev. Tudi ta denar je pogнал. Sedaj pa je konec potovanja in zadnja postaja je sodišče.

1. Prometna nesreča kolesarja. V ponedeljek popoldne se je zgodila ob gasilskem domu v Zgornji Šiški prometna nesreča, katere žrtev je bil jurist Mitja Gorec. Trčila sta skupaj avto in kolesar, pri čemer je M. Gorec dobil poškodbe na glavi. Zdravi se v Šlajmerjevem domu.

Kosovske slovesnosti so se začele

Priština, 27. junija. AA. Na Kosovem je že tri dni nenavadno živo. Vse nasebine med Šarplanino, Golešom in Trepočo so slavnostno razpoložene in se letos še posebej pripravljajo na proslavo Vidovega dne, tega velikega praznika nacionalnega stremiljenja k življenju in svobodi. Vse kosovsko prebivalstvo je okrasilo svoje hiše z zelenjem in državnimi zastavami. Iz vseh krajev se zgrinjajo množice ljudstva v Prištino. Včeraj je prišel tudi patriarh, slovesno sprejet od mnogostevilnega prebivalstva, obenem s skopljanskim metropolitom Josifom in škofi Serafinom, Irenejem, Venemijanom, Jovanom, Nektarijem in Savo. Z vseh strani Jugoslavije prihajajo že danes v Prištino in na Kosovo mnogostevilni romarji. Romarji prihajajo v skupinah in posamič celo iz Splita, Zagreba in iz drugih naših krajev s skrajnega severozahoda, največ je pa kmetov v narodnih nošah iz Vojvodine in okolice Petrov-

grada, Sombora, Subotice in Vukovarja ter iz okolice Jeline, Gračanice, Sarajeva, Foče in drugih bosenskih in hercegovskih mest. Prišlo je tudi pevsko društvo »Guslerc iz Osijeka, delegacija društva Kneginja Zorka iz Jagodine, narodna ženska zadruga iz Novega Kaštela, zastopniki cerkvenih občin iz Savnika, Bosenske kupe, Pirote, dalje šumadijski četniki iz Kragujevca, člani narodne odbrane iz Malega Crniča, društvo srbskih rekrutov iz Južne Srbije itd. Vsi ti se bodo jutri zgnili pred porto in v cerkev v Gračanici ter na kraju, kjer je padel Miloš Obilič. Na kraju, kjer je našel smrt knez Lazar, bodo prižgali velike voščenke.

Davi zarana sta škofa Emilijan in Jovan služila arhijerejsko službo božjo v Gračanici, nočjo ob 6.30 je pa v Gračanici bila žalna slovesnost za kneza Lazarja.

Japonska se hoče pogajati z Anglijo

London, 27. junija. AA. Reuter: Japonsko poslaništvo v Londonu je dobilo tole obvestilo: Japonska vlada je pristala na predlog angleške vlade in se odločila za pogajanja v Tokiu za ureditev raznih vprašanj, nastalih zaradi položaja v Tjencinu. Japonska vlada bo zaradi olajšanja razgovorov poklicala prizadete uradnike iz Tjencina.

London, 27. junija. AA. Reuter je izvedel iz dobro poučenih krogov, da je japonska vlada predložila dva predloga kot osnovo za pogajanja z angleško vlado.

Prvi predlog sestoji v tem, da ne bi smeli tjencinske koncesije izrabljati Kitajci za proti-

japonske intrige, po drugem predlogu naj bi pa tjencinska koncesija ne smela služiti za forsiranje kitajskega denarja na Severnem Kitajskem naproti denarju, ki ga mislijo uvesti Japonci. Izvedlo se je, da angleška vlada gotovo ne bo mogla pristati na drugi predlog.

Dirke v št. Jerneju 29. junija

Ze dolgo časa je št. Jernej važno središče naše konjereje, ki se vedno bolj uveljavlja. Zlasti bo to sedaj vidno pri letošnjih dirkah in drugih prireditvah, ki bodo letos prirejene v res velikem obsegu.

Ze lani je bilo dograjeno veliko dirkališče, ki je letos bilo še bolj izpopolnjeno. Dirkališče ustreza po svoji dolžini mednarodnim predpisom, tako da bomo lahko primerljivi rezultate naših dirk z drugimi rezultati na drugih dirkališčih in tako primerjali lahko kakovost naših konj.

Lani bi imele biti tudi na novem dirkališču dirke, vendar je slabo vreme preprečilo tekmovanje. Letos pa upajamo, da bo boljše, kajti dirke bodo na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija.

Program tega dne je kaj pester. Prejšnjega dne, v sredo, je veliko premovanje konj po banovinski komisiji, na sam praznik dopoldne pa bo razstava premiranih konj ter bodo razdeljene tudi nagrade.

Popoldne bo slovesno odprto novo dirkališče, takoj nato pa bo sprevod konj in dirka. Popoldanske prireditve se začno ob 14., t. j. ob 2.

Na sporedu je 12 raznih dirk: dirka Dolenjska, dirka Ljubljana, lov za trak, dirka Makfilko, dirka št. Jernej in okoljske občine, dirka Ljubljana, drugi Heat, rajalne vaje šentjernejskih dirkačev, dirka Ljubljana, tretji Heat, rajalna tura, spominke dirka svetnika Anička in končno ravna galopska dirka za vse konje brez izenačenja teže. Vse dirke bodo v smislu dirkalnih predpisov za Srednjo Evropo.

Zanimanje je veliko ne samo v št. Jerneju, temveč tudi pri drugih lastnikih konj. Tako je pri-glašeni že večje število konj za dirkanje iz Ljubljane, Zagreba in Stajerske, tako da bodo nekatere točke odlično zaedene. Pri eni točki bo edodelovalo tudi do 10 konj, kar bo dirko napravilo še bolj privlačno.

Iz Ljubljane priredijo ob tej priliki poseben izlet z avtobusom »Putnik«, katerega se bo poslužilo veliko število ljubljancov in bodo tudi od drugod prišli številni udeleženci.

Iz zanečahvega vira smo zvedeli, da se bo teh slovesnosti udeležil tudi ban g. dr. Marko Natlačen.

Vrlim šentjernejanom, ki so se toliko trudili za uspeh prireditve, želimo veliko uspeha.

Hitler obiše Madžare?

London, 27. junija. b. »Daily Herald« poroča, da namerava nemški državni kancler Hitler meseca julija obiskati Budimpešto. Številna potovanja visokih nemških stranknih funkcionarjev v Budimpešto so vsa zvezana s pripravami za Hitlerjev obisk.

Tenis

Wimbledon, 27. junija. c. Danes so igrali pari gospodje ter ženske posamič. Med dvojbi je vzbudil senzacijo poraz nemškega para Göpferd in Menzel. Menzel ves čas ošabno dopisuje v svoje liste, da je tako rekoč nepremagljiv in da bo glavna zvezda tega turnirja. Toda danes je bila nemška dvojica z Menzelom poražena od francoske dvojice Brugnon-Borotra, in sicer v petih setih.

Wimbledon, 27. junija. AA. Reuter: Kraljica matt Mary je tudi danes gledala teniške tekme v Wimbledonu. Pri tekmah je Francozinja g. Matier premagala gd. Porkovo (Češka) 6:4, 6:1, g. Sperlingova (Danska) pa Kitajko Boahing s 6:2, 6:0.

Drobne novice

Rim, 27. junija. b. Sveta stolica je dala dovoljenje za imenovanje novega poljskega poslanika v Vatikanu g. Kazimirja Pateja.

Rim, 27. junija. b. Poročajo, da bo v kratkem odpoklican iz Londona italijanski veleposlanik Grandi. Poučeni krogi trdijo, da so te novice zanekrat še preuranjene.

Sofija, 27. jun. AA. Stefani: Vlada je sprejela uredbo o razširitvi bolgarsko-italijanskih trgovskih sporazumov na Albanijo.

Burgos, 27. jun. AA. Franco je nadaljeval z obiski severnih krajev Španije. Včeraj je prispel v Lugo v Galiciji.

Vsaka marelica je uganka. — Toda brez črvov in ostalih neprijetnosti uživajte marelični bonbon 505 a črto

ORIGINALNA AROMA

505

ZA OKO — ČRTA
ZA OKUS — AROMA

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

1. Farno žegnanje pri Sv. Petru v Ljubljani. Na predvečer praznika sv. Petra in Pavla, 28. junija, bodo ob pol 8 slovesne litanije vseh svetnikov z blagoslovom. Po Ave Mariji slovesno zvenenje v farni cerkvi in po podružnicah. — Na praznik, 29. t. m., je v šempeterski cerkvi slovesnost farnega patrona in celodnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa Svete maše bodo kakor ob nedeljah in praznikih, zadnja sv. maša bo ob 11. Sveto Rešenje Telo se izpostavi ob 6. zjutraj in ostane izpostavljeno do 6 zvečer. Ob 9 bo slovesna sv. maša s sodelovanjem orkestra. Darovanje za cerkev bo po stari navadi ob 6. zjutraj, ob 9. in ob 2. popoldne. Sklep celodnevnega čiščenja bo ob pol 6 zvečer s kratko pridigo, slovesnimi petimi litanijami Srca Jezusovega, z zahvalno pesmijo in blagoslovom. — Lepo vabimo vse farane in druge ljubljanske vernike, da ta dan prejel počastit Jezusa in njegovega prvega apostola k Sv. Petru.

1. Ciril-Methodovo kresovanje za Bežigradom se bo slovesno izvršilo 4. julija zvečer ob pol 9. Vsa društva se zbera pred župniščem in si preskrbe bukve. Podoknica novomašniku g. Stojanu Novaku. Poje Ciril-Methodijevi pevski zbor. Igra godba poštarjev. Nato sprevod na nova Plečnikovo avemijo, kjer bo kres. Slavnostni govornik g. L. Puš. Vsi vabljeni Edina cerkev posvečena sv. Cirilu in Methodu v Sloveniji je naša župna cerkev v Bežigradu. Pridimo počastiti naša duhovna očeta!

1. Uradni mestnega poglavarstva v proslavo Vidovega dne danes za stranke ne poslujejo, na kar opozarjamo meščanstvo, da ne bo imelo brez-uspešnih potov.

1. Tombola v Mostah. Ali že imate tablice za tombolo Prosvetnega društva Moste-Ljubljana, ki bo 6. avgusta ob 15 na prostoru poleg cerkve Sv. Družine v Mostah? Aka ne, si jih hitro nabavite. Tako ugodne prilike ne boste imeli več. Samo 3 dinarje in dobili boste spalnico, kolo, šivalni stroj, moško obleko, voz drv, vrečo moke, jedilni pribor

KULTURNI OBZORNIK

Češka katoliška skupnost

Češko kulturno življenje pred usodnimi dogodki je bilo zelo razčlenjeno, raznovrstno ter se je drobilo v najrazličnejše frakcije. Tudi katoličani so se sami delili. Večina se je zbirala okrog »Lidovih listov« kot glasila politično organiziranih katoličanov, drugi pa ob reviji »Rad«, zamišljeni predvsem kot leposlovna revija. Tu so se zbirali nekompromisni desničarski katoličani, odlični kulturni delavci, so bili v ostri opoziciji proti politiki »Lidovih listov« in vodili z njimi razne prepire. Še bolj radikalna pa je bila »Obnova«, ki je napadala vse, kar se je družilo z masarykovsko orientacijo in ne najmanj prav vodilne katoličane, simpatizirajoče vse bolj z agrarci in celo fašisti. Po usodnih dneh pa se je češko življenje vse bolj začelo poenostavljati ter so sedaj tudi katoličani dali parolo: *vsi v eno fronto!* In posledica tega je, da so se obe reviji »Rad« in »Narodna obnova« pridružili »Lidovim listom« kot centru skupnih podvzemov. »Lidove listy« pišejo: »To je bilo nujno in naravno. Ta razdeljenost med nami je škodovala češkemu katolištvu, ki se je takoj po prevratu tako uspešno pokazalo. Zdaj je ta razdeljenost vsaj za nekaj časa prestala, vsaj na tem majhnem področju — namreč z notranjo zvezo teh treh revij — mesečnikom, tednikom in dnevnikom. Nastala je naloga, da bi v korist naroda in bodočnosti mogli dati iz sebe vse, kar vre iz katolištva kot živa sila. Ni bilo mogoče več čakati, zlasti še, ko se je pokazala povezanost verskih stvari z narodnimi kot nujni, prvotni in večni znak naših narodnih težanj ter je zvestoba svetovlaščevskemu idealom postala prisega vsega naroda, ki končno teži po zedinjenju v Duhu. Kulturne in verske posledice, ki jih je treba pričakovati od te zedinjajoče akcije čeških katoličanov, so gotovo vredne, da se s pogumom začne za uresničenje visokega cilja.«

Tako pišejo »Lidove listy« v nedeljski številki, v kateri sodelujejo že vsi vidnejši mlajši katoliški kulturni delavci, zlasti še, ko je uredništvo naprosilo prav zaradi te zedinjajoče težnje vse

kulturne predstavnike na glas v anketi: »Kaj se pričakuje od čeških katoličanov?« Prvi uvodnik — že prejšnjo nedeljo 18. t. m. — o tem vprašanju je napisal pisatelj Jaroslav Durych, doslej v neprijateljskem razmerju do »Lidovih listov«, do časopisa, ki ga je svoj čas v Husovem vprašanju pustil pasti. On je napisal uvodnik »Ustališev«, v katerem je poudarjal, da v času vseh relativnosti in sprememb more rešiti posameznika kakor tudi narod samo vera v edino trdno točko, ki je — Bog. Kdo to veruje, bo našel ravnovesje v sebi, trdnost zase in tudi za narod. Ne preostane nam drugega, kakor pokoriti se temu, kar uči katoliška cerkev. Mi moramo danes kakor kristjani in zlasti kakor katoliški kristjani upati in verovati v to, da Bog ve, kaj hoče, in da smo vsi ljudje in vsi narodi samo orodje k uresničenju velikega dela, katerega obrisi pa so nam zdaj še prikriti... Ne mislimo tedaj samo kot sužnji tega dne in te ure, mislimo rajši kot se spodobi tem, ki tudi v okolnostih in sluhajih, težjih kot jih morejo prenašati, hočejo ostati in tudi ostanjejo svobodni sinovi, sinovi Božji.« Tako je napisal Jaroslav Durych. Za njim se je oglasil pesnik Vaclav Renč, v petek kritik J. Strakoš, v soboto pisatelj Jan Cep, ki so pripravili tla za omenjeno anketo in zgoraj omenjeni članek v »Lidovih listih«, ki ga je napisal to nedeljo kulturni urednik J. Krejča. Obenem pa so se oglasili še drugi v kulturi vodilni katoličani s svojimi donesi, tako p. dr. Brájo, urednik več duhovnih revij, Oldřich Králík, kritik, pesnik Jan Záhradník, dedič Březinovega duha in besede, dr. Bedřich Fučík, bivši ravnatelj Melantricha in znani katoliški publicist, kritik Miloš Dvořák, pisatelj Zdeněk Skoumal, član PEN-kluba, Zdeněk Smid in drugi. O mislih teh odličnih čeških katoličanov bomo ob priliki še podrobneje poročali. Danes sem hotel samo opozoriti na zedinjajočo akcijo med češkimi katoličani, ki se žele čim tesneje povezati v katoliški skupnosti ter vsaj v kulturnem področju in notranji obnovi delati skupno za velik cilj katoliškega prepoveda češkega naroda.

Zlata knjiga grafičnega delavstva

Črtice iz njene zgodovine (1867—1938).

Organizacija grafičnih delavcev je pred kratkim praznovala 70 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki je izdala lepe jubilejne številke svojih revij, pa tudi — kar je še večje in trajnejše vrednosti — pripravila in zdaj izdala pričujočo knjigo, zgodovino svoje rasti in svojega uspeha. Anton Štrekelj se ni ustrašil truda ter je segel po prvih virih, v kolikor se je dalo, in listal po naših starih dnevnikih, da je mogel napisati zanesljivo zgodovino grafične organizacije, ki je ponos svojega stanu ter tudi dokaz, kaj slovenski delavec zmora z lastno močjo ter da se je strokovno in socialno zavedel že pred 70 leti.

Prvi del opisuje rast organizacije od prvih početkov v l. 1867 pa do zadnjega časa. Je to nekakšen letopis, iz katerega stopajo pred nas obrazi organizatorjev slovenskega tiska, pa tudi prvi slovenski stavci, ki so znali posloveniti ta stan in ga dvigniti na zavidno socialno višino. Življenje 70 let v naši tiskarski panogi se vrsti pred nami ter pomeni tako ta knjiga tudi važen donesek k slovenski kulturni zgodovini, kajti tiskarnarji in stavci so vedno igrali veliko vlogo v kulturnem življenju vsakega naroda, pa tudi našega. Stare fotografije članov organizacije, posebej ali v skupinah, so postavljene skrbno v tekst ter se tako organizacija zahvaljuje svojem delavcem — zdaj že večinoma pokojnim — za njihovo delo. Udeležujemo se raznih slavnosti in proslav, tudi pogrebom — na pr. oktobrskih žrtvih l. 1908, ko je padel član organizacije strojnik Lunder — ter raznim gostovanjem njihovih pevskih zborov v inozemstvu (Dunaj, Praga). Tako je prvi del posvečen zunanji rasti organizacije.

Drugi del pa notranjim uspehom organizirane nastopa. Tu se opisujejo vsi nastopi za izboljšanje socialnega stanja grafičnih delavcev, kajti organizirali so se v svrhu izboljšanja svojega položaja, ne pa zaradi paradnih nastopov. Vidimo, kako je stopalo v ospredje od časa do časa različno vprašanje, vprašanje zakona, knjigovodske vprašanje, razni štrajki ter zadržanje organizacije v takih primerih in uspehi.

Tako je torej ta knjiga, ki jo grafični delavci imenujejo »zlata knjiga«, predstavila širši javnosti delo in napore grafičnega delavstva v Sloveniji, kateremu želimo, da bi se njihova organizacija, ki je dosegla lep uspeh v 70 letnem jubileju, še dalje lepo razvijala v dobro svojih članov in napredek vse slovenske tiskarske kulture.

Nekaj poljskih kulturnih novic

Nagrada za najboljšo poljsko znanstveno delo o jetiki. — Zdravniško društvo v Lodzu na Poljskem je razpisalo nagrado za najboljšo poljsko znanstveno delo o jetiki, tiskano med leti 1936 do 1938. Nagrada v znesku 750 zlotov (ca 7000 din) je razsodišče priznalo docentu dr. J. Zeylandu v Poznanzu za delo »Jetika pljuč pri otrokih« (Gruźlica pluc u dzieci).

Dela Pilsudskega prevajajo v hebrejščino. — Te dni je izšel v hebrejščini prevod dela pokojnega maršala Pilsudskega o predsedniku Poljske republike Narutowiczu, ki je edini od poljskih suverenov padel kot žrtev atentata. Ze prej pa so Zidje preveli monografijo o Pilsudskem, ki jo je spisal znani pisatelj Sieroszewski, predsednik Poljske literarne akademije, ter tudi Pilsudskega avtobiografijo: Moji prvi boji. S temi prevodi hočejo poljski Zidje pokazati svoj patriotizem do poljske republike.

Velika razstava poljskih vojnih motivov. — V zavodu za propagando umetnosti v Varšavi je zdaj zanimiva umetnostna razstava pod naslovom »Pet pokolenj poljskih batalističnih slikarjev«, to je slikarjev vojnih motivov, torej od začrtka 18. veka do današnjega dne. Razstavo je odprl prosvetni minister v krogu umetniških in vojnih osebnosti ter se je udeležil razstave tudi maršal Rydz Smygli. Razstava ima namen, pokazati občinstvu zbirko znamenitih del likovne umetnosti, ki so poglone iz narodnih tradicij ter so obenem izraz globoke ljubezni do domovine in njene obrambe. Prav tako pa naj ta razstava koristi tudi sedanjemu rodu umetnikov, dokazujoč, da vojni motivi ne nasiljujejo umetnosti ter jo ne silijo h kompromisom, temveč da prav tako zahtevajo celega umetnika z močno vizijo in globokim čustvom. Na razstavi so dela vseh najvažnejših poljskih umetnikov od Orłowskega, Michalowskega pa do Jul. Kossaka, Matejke, Grottgerja, Brandta, Chelmonskiego ter do seniora sedanjih slikarjev, znanega slikarja konj in vojnih scen Woj. Kossaka, ter tudi

Maršal Badoglio je prispel v Albanijo, kjer je bila v Tirani vpricho njega velika vojaška parada.

Japonska čeka na Kitajskem Hsin-Min-Hui

»Ali pridete nocoj na protiangliško zborovanje?«
»Me ne zanima.«
»Kdor pride, dobi pol dolarja!«
»To je pa že bolj zanimivo! Ali pride lahko vsa družina?«
»Pridite, kolikor vas hoče! Dvorana mora biti polna!«

In dvorana se zares napolni. Po vseh kitajskih mestih se potikajo zaupniki zveze Hsin-Min-Huija, ki jo je ustanovila japonska armada, da bi izzvala sovražnosti zoper Angleže. Ta politični klub nadzira časopise in kino in se že poldrugo leto trudi, da bi pokazala ljudstvu Angleže kot najhujše sovražnike Daljnega vzhoda.

Na povprečnega kitajskega delavca ne vplivajo dosti. Nanj ima dejstvo večji vpliv kot pa besede. Odkar so Japonci pri njih, delavcem zmeraj huja prede.

Ni čudno, da ima v takih prilikah japonsko orožništvo vedno polne roke dela. To orožništvo je isto, kar je v Rusiji Čeka. Vohunstvo te zveze je razvilo prav povsod, v vseh kitajskih trdnjavah in družinah in tudi inozemci so zmeraj pod njenim nadzorom. Pri tem uporablja tudi njih sluge in služkinje, da naj jim ovajajo svoje gospodarje. Na ta način so zlasti ozorovani uradniki poslaništva, kakor tudi inozemski dopisniki.

V vsa večja mesta je že prišlo na tisoče Japoncev, ki gledajo na Kitajsko kot na novo objudljeno deželo. Večidel so to kramarji, ki si hočejo tu pridobiti bogastvo. Mnogi so že vse izgubili, kar so nekoč imeli, in so se morali vrniti na Japonsko. S Kitajci ni moči dosti kupčevati. Japonski trgovci prodajajo sandale, kimone in evropske obleke, ki pa Kitajci nimajo smisla zanje. V japonskih restavracijah in kavarnah so tako

slabe pijače in jedae, da noče noben Kitajec vanje. Nasprotno pa so kitajske restavracije zmeraj polne Japoncev, saj je kitajska kuha na glas, da je najboljša na svetu!

»Hunking pade jutri!«

Ovaduška zveza Hsin-Min-Hui skuša seveda z vzemi pripomočki navdušiti Kitajce za Japonce in njih vladanje. Tako pišejo, na primer, listi o samih miroljubnih načrtih Japoncev in le o tem, kako neradi da se bojujejo in se, tako rekoč, solznih oči polasčajo kitajske zemlje... Mimo tega tudi venomer zatrjujejo, da bo Cangkaškova prestolnica Hunking vsak hip padla, da je tako rekoč že padla.

Če se Japoncem, navzile podobnosti s Kitajci, vendarle ne posreči pridobiti si prijateljskih misli Kitajcev, je to predvsem vzrok v tem, ker se nobena višja kitajska osebnost noče vezati z japonskimi odličniki v Tokiu. Niti maršal Vupajfu noče poslušati njihovih vabljivih klicev, niti ne mr. Vangčingvaj, bivši adjutant dr. Sunjatsena, ki je bil prvi predsednik kitajske republike. General Doihara se je bil lani v Indokini sešel z mr. Vangom in mu je predlagal, naj se v Kantonu ali Hankovu snide z japonskim ministrskim predsednikom princem Konojem. A Vang je odvrnil, da bi lahko princ Konoje prišel v Hanoi, če ga želi videti... Dasi je mr. Vang sprt s Cangkaškom, se vendarle ni hotel dati Japoncem v pest.

Vlada v Pekingu sestoji iz samih manjvrednih lutk, ki nimajo nikogar iz ljudstva za seboj, zatorej je vzela Hsin-Min-Hui vso to zadevo v roke, češ da Kitajcem bolj naravnost pokaže, kako da so Japonci mogočni in kako da so beli kitajski prijatelji iz Evrope strahopetni.

ŠPORT

Še nekaj domačih nedeljskih rezultatov

V Zagrebu je bilo v nedeljo žensko lahkotatletsko prvenstvo tekmovalje. Poleg zagrebških klubov sta nastopila tudi dva slovenska kluba, in sicer SK Planina iz Ljubljane ter mariborski SK Rapid. Prav lepe uspehe je dosegla Mariborčanka Brandšteterjeva, ki je pri teku na 60m izenačila z 8 sek. državni rekord ter zmagala tudi pri teku na 100 m s 13,2 sek. Tudi čas Schweigerjeve (Planina), v teku na 100 m je bil prav dober. Brandšteterjeva je zmagala s 4,73 m tudi pri skakanju v daljino.

V nedeljo je priredila svoje tekmovalje za lahkotatletsko prvenstvo tudi zagrebška podzveza. Tekmovalje ni uspelo v tolikšni meri kot so se bili prireditelji nadejali, kajti majkali so nekateri najboljši tekmovalci za posamezne discipline. Rezultati niso posebno dobri.

V nedeljo sta priredila svojo prijateljsko tekmo tudi zagrebški Gradjanin in Concordia, ki je bila precej okrepljena ter je nudila Gradjanškemu močan odpor. Tekma je končala s 3:2, potem ko je bila tudi v prvem polčasu izenačena — 1:1. V nedeljo je pri Concordiji po dolgem času spet zelo ugajal Zemljič, ki je pridno in uspešno nosil pred gol Gradjanškega nevarnost za nevarnostjo. Pri Gradjanškem je najbolj ugajal Antolkovič, dober pa je bil tudi nadarjeni Wöfl.

V Osijeku je tamkajšnja Slavija premagala Zemun s katastrofalnim rezultatom 8:0. — V Skoplju je SSK premagal Borca s 6:0, v Podgorici pa je Bata, ki je v Borovem svojo prvo tekmo z Balšičem igrala neodločeno s 3:3, kontno le zmagala, in sicer z 1:0 v podaljku. — V Novem Sadu je Vojvodina premagala eutistiškega Zaka s 3:2.

Dogodki v inozemstvu

V Kodanju je nemška nogometna reprezentanca premagala Dansko z rezultatom 2:0. Danci so bili skoraj vso tekmo v premoči, Nemci so zabili gole in zmagali!

V Braunschweigu je SK Jugoslavija iz Belgrade premagala po zelo lepi igri tamkajšnji »Eintracht«. Jugoslavija je prikazala krasno nizko igro preciznih pasov. Edini gol je zabil Aca Petrovič v padcu. Zelo dober je bil tudi tokrat vođa napada Blagoje Marjanovič.

V Bologni je bila v nedeljo odigrana povračilna nogometna tekma v tekmovalju za srednjeevropski pokal med FC Bologna, letošnjim italijanskim nogometnim prvakom in med romunskim klubom Venus iz Bukarešte. Bologna je zmagala po odločni in lepi igri z rezultatom 5:0. Romuni so v tej tekmi popolnoma odpovedali in sploh niso nudili resnega odpora.

V 25. min. prvega polčasa je zabil prvi gol za Bologna Sausone. V prvem polčasu Italijani kljub ogromni premoči niso mogli dati Romunom nobenega gola več. V drugem polčasu je že v prvi minuti povzpel na 2:0 Moini, nato pa je v 20. min. zabil 3:0 Regusoni, v 38. min. spet Re-

gusoni, ki je tudi postavil končni rezultat te tekme v 43. min., ko je zabil peti gol. Prisotnih je bilo 10.000 gledalcev, sodil pa je Čeh Christ.

V Budimpešti je Ujpest vrgel iz nadaljnje tekmovalje za srednjeevropski pokal milanski klub Ambrosiano. Ujpest je zmagal s 3:1. Svojo prvo tekmo pa je bil izgubil samo z 2:1; zato je zaradi boljše goaldiference ostal v tekmovalju ter se plasiral za drugo kolo, v katerem se bo pomeril z zmagovalcem srečanjem med BSK-om in praško Slavijo. Pričakovati je upravičeno, da se bo Ujpest v drugem kolu pomeril z BSK-om.

V Curihu sta se v nedeljo pomerili nogometni reprezentanci Švice in bivše Avstrije (zdaj Ostmark). Švicarji so zadnje čase v nogometu izredno napredovali, kar izpričujejo izborni rezultati, ki jih njihova državna reprezentanca stalno dosega z najboljšimi moštvii drugih držav. Tudi v nedeljo so dosegli lep uspeh, saj so z Avstrijo igrali neodločno 0:0.

Wimbledonski turnir se je pričel

Wimbledonski turnir, največja teniška prireditve amaterskih igralcev in igralci v vsem letu, se je pričel. Zanj se je bilo letos prijavilo 118 igralcev in 86 igralcev z vsega sveta. Jugoslavija je poslala svoje štiri mušketirje, Punčeca, Pallado, Kukuljeviča in Mitiča, ter igralci Florianovo in Kovačev. Otvoritvenemu dnevu je prisostvovala celo angleška kraljica-mati Mary, ki je bila navzoča, ko je Roderich Menzel premagal Angleža Petersa 6:1, 6:2, 6:3. Največje presenečenje prvega dneva je vsekakor poraz nemškega igralca Georga von Metaxe, ki je izgubil svoj boj z mladim francoskim državljanom Arabecom Abdesselamom z 2:6, 4:6, 6:3 in 4:6. Naši mušketirji so se odrezali v prvem kolu odlično. Kukuljevič je premagal holandskega igralca Hoghana s 6:1, 4:6, 6:1 in 6:0, Pallada je odpravil Wolbrjeja s 6:0, 6:0, 6:0, Punčec je premagal Edwardsa s 6:3, 6:2, 6:3, Mitič pa je odpravil Novozelandsca Cobhama s 6:4, 11:13, 6:3 in 6:1. Mladi češkoslovaški igralec Drobny je premagal Kitajca Choja s 6:1, 6:2, 6:4, Italijan Canepelle Cooprav s 7:5, 6:4, 6:3, Shayes Nikolaidesa z 2:6, 6:2, 7:5, 4:6, 6:2, Tloczynsky Sawatha s 6:2, 6:0, 6:3, De Stefani Bawarowskega s 3:6, 6:4, 7:5, 7:5, Szighety Robertsona z 12:10, 6:4, 6:4, Elwood Cook Boussusa z 1:6, 6:4, 6:0, 6:3, Bunny Austin Asbtha s 6:1, 6:4, 12:10, Cejnar Gentiena s 6:1, 9:7, 6:2, Riggs Dhamila s 6:3, 6:0 in 6:4. Za letošnjega favorita na tem turnirju veljata v splošnem Amerikanec Donald MacNeill, ki je zmagal v pariškem turnirju za mednarodno teniško prvenstvo Francije, ter Anglež Bunny Austin. Zanimivo pa je, da so angleški teniški »kibicji« o razmerah drugod po svetu tako malo obveščeni, da stavijo za končnega zmagovalca letošnjega wimbledonskega turnirja takole: na Bunnya Austina 2:1, na našega Kukuljeviča, ki je pred kratki Austina gladko premagal, pa kar 33:1! Lepo bi že bilo, če bi bili letošnji zmagovalci v wimbledonskem turnirju res Jugoslavan!

Za izlet planincev v bolgarske planine sprejema društvo nistrna prijava do 1. julija t. l. v pisarni SPD v Ljubljani. Aleksandrova cesta 41. Je na razpolago tudi podroben program za izlet.